

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	1
Voorwoord	4
Inleiding	5
Titel I – Voorstelling van de sociale inspectiediensten vertegenwoordigd in de Federale Raad voor de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude	7
A. Opdrachten of taken van de verschillende sociale inspectiediensten (de bevoegdheden)	9
1. De algemene opdrachten die verband houden met de strijd tegen het zwartwerk en de sociale fraude	9
2. De andere algemene bevoegdheden	11
3. De specifieke opdrachten of doelstellingen	13
a) Federale sociale inspecties	13
b) Regionale sociale inspecties	14
B. Personeelsmiddelen	15
1. Aantal controleurs en inspecteurs bij elke dienst	15
2. Specifieke personeelsaffectaties aan de problematiek van de illegale arbeid en de sociale fraude	15
C. Informaticamiddelen ter beschikking van de diensten	17
1. Federale sociale inspecties	17
a) Databanken die verband houden met de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude	18
b) Externe databanken	19
c) Databanken binnen de diensten	19
d) Programma's voor fraudeopsporing	20
e) Toegang tot informatie op elektronische drager	21
f) Programma's in ontwikkeling	21
2. Regionale inspecties	22
D. Structuren en organogrammen	24
1. Federale diensten	24
a) Sociale Inspectie	24
b) RSZ	26
c) RVA	27
d) Toezicht Sociale Wetten	28
2. De regionale diensten	29
a) Vlaamse Gemeenschap	29
b) Brussels Hoofdstedelijk Gewest	29
c) Waals Gewest	30
d) Duitstalige Gemeenschap	30
E. Gegevens van de diensten	31
Titel II - Statistisch luik Activiteiten van de diensten: algemene acties en acties van de arrondissementscellen	32
Inleiding	32
I. Onderzoeken uitgevoerd in 2006	40
Tabel 1: activiteiten van de diensten verdeeld per activiteitssector – onderzoeken 2006	40

A.	<i>Verhouding van de uitgevoerde onderzoeken binnen de arrondissementscel tot de algemene activiteit van de inspectiediensten.....</i>	40
B.	<i>Indeling van de onderzoeken per activiteitssector.....</i>	42
II.	<i>Gevolg van de strijd tegen de illegale arbeid in termen van betrokken werknemers.....</i>	43
	<i>Tabel 2 – Werknemers gecontroleerd en betrokken bij een onregelmatigheid.....</i>	45
	<i>Tabel 3 – Gecontroleerde werknemers en werknemers betrokken bij een onregelmatigheid tijdens acties van de arrondissements-cel.....</i>	48
A.	<i>Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie.....</i>	48
1.	<i>Indeling van de gecontroleerde werknemers per activiteitssector.....</i>	49
2.	<i>Onregelmatigheidscijfer per gecontroleerde sector.....</i>	49
B.	<i>De andere diensten.....</i>	50
C.	<i>Synthese van de tabellen 2 en 3.....</i>	50
III.	<i>Resultaten van de strijd tegen de illegale arbeid per reglementeringmaterie.....</i>	52
	<i>Tabel 4 – Inbreuken sociale documenten en DIMONA – Globale activiteit.....</i>	55
	<i>Tabel 5 – Inbreuken sociale documenten en DIMONA –arrondissementscellen.....</i>	59
	<i>Tabel 6 – Vaststellingen en inbreuken met betrekking tot de bekendmaking van de arbeidstijden voor deeltijdse werknemers.....</i>	63
A.	<i>Algemene activiteit.....</i>	63
1.	<i>De vaststellingen per sector.....</i>	64
2.	<i>De onregelmatigheidscijfers per sector.....</i>	64
B.	<i>Acties in de arrondissementscellen.....</i>	64
C.	<i>Relatief belang van de activiteitssectoren in het aantal vastgestelde inbreuken.....</i>	65
D.	<i>Synthese.....</i>	66
	<i>Tabel 7.a – Vaststellingen en inbreuken met betrekking tot de tewerkstelling van buitenlanders.....</i>	68
A.	<i>De federale diensten.....</i>	69
B.	<i>De regionale diensten.....</i>	69
C.	<i>Bestudering van de situatie per activiteitssector.....</i>	70
D.	<i>De gevolgen gegeven aan de vastgestelde inbreuken.....</i>	70
	<i>De percentages in de bouwsector liggen dicht bij het gemiddelde.....</i>	71
	<i>Tabel 7.b – Samengevoegde statistische gegevens van de sociale inspectiediensten over tewerkstelling van buitenlandse werknemers.....</i>	72
7.b.1.	<i>Totaal aantal tewerkgestelde buitenlandse werknemers in inbreuk op de wet van 30 april 1999.....</i>	72
7.b.2.	<i>Nationaliteiten van buitenlandse werknemers tewerkgesteld in inbreuk met de wet van 30 april 1999.....</i>	73
7.b.3.	<i>Buitenlandse werknemers, gegroepeerd per continent, tewerkgesteld in inbreuk met de wet van 30 april 1999.....</i>	75
7.b.4.	<i>Duidelijke toename van illegaal tewerkgestelde buitenlandse werknemers - per nationaliteit.....</i>	76
7.b.5.	<i>Indeling van de illegaal tewerkgestelde werknemers volgens activiteitssector.....</i>	77

<i>Tabel 8.a – Vaststellingen bij celcontroles inzake tewerkstelling van buitenlanders per activiteitssector</i>	78
<i>Tabel 8.b – Aantal pro justitia – Algemene activiteit van de diensten en activiteit van de arrondissementscellen</i>	79
<i>Tabel 8.c Risicosectoren illegale tewerkstelling van buitenlandse werknemers op basis van door de arrondissementscellen uitgevoerde controles gedurende het tweede semester 2006</i>	82
IV. Activiteit van de RVA in de strijd tegen de sociale fraude en de illegale arbeid	84
A. Activiteit in termen van onderzoeken en gecontroleerde activiteitssectoren	84
1. Verdeling van de activiteit over de arbeidstijd (tabel 9).....	84
2. Verdeling van het aantal onderzoeken per type.....	85
3. Verdeling van de controles (onderzoeken type C) per activiteitssector (tabel 10).....	85
B. Inbreuken vastgesteld bij de afgesloten onderzoeken	86
V. Conclusies	88
Titel III – Coördinatieorganen van de inspectiediensten	89
Inleiding	89
I. Wetswijzigingen in het kader van de programmawet I van 27 december 2006	90
II. De Arrondissementscellen	91
A. Taken	92
B. Samenstelling	92
Titel IV – Activiteit van de arrondissementscellen	93
I Het domein van de cellen	93
II. Statistisch beeld van de celactiviteiten in 2006	95
I. Toename van de activiteit	96
2. Stabiele sectorale verdeling	96
3. Problematiek specifiek aan grote sectoren	97
4. Doelgerichte sectoren	99
5. Conclusie	99

Voorwoord.

Hierbij het tweede activiteitenverslag over sociale fraude en illegale arbeid opgesteld door de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD) dat betrekking heeft op de activiteiten van het jaar 2006.

Dit activiteitenrapport brengt voor de tweede keer de sociale fraude in kaart zoals ze werd vastgesteld door de federale en regionale sociale inspectiediensten. Het rapport geeft een overzicht van de sterke en zwakke punten van deze aanpak en biedt op die manier de mogelijkheid om hieruit de nodige lessen te trekken en bepaalde gedachtegangen voor de toekomst uit te werken.

Bij deze gelegenheid wens ik de federale en regionale sociale inspectiediensten te bedanken die op een constructieve manier hebben meegewerkt aan de opmaak van dit werk. Zonder hun medewerking hadden we deze taak niet tot een goed einde kunnen brengen.

Ik hoop dat dit activiteitenverslag gunstig onthaald zal worden door al diegenen die betrokken zijn bij de strijd tegen de sociale fraude en de illegale arbeid.

Jean-Claude HEIRMAN
Wvd. Directeur van het Federaal Aansturingsbureau
Directeur-generaal van de Sociale Inspectie

Inleiding.

Dit rapport is opgesteld in toepassing van artikel 7, § 3 van de wet van 3 mei 2003 houdende oprichting van de Federale Raad voor de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, het Federale Coördinatiecomité en de Arrondissementscellen dat stelt dat *“de voorzitter jaarlijks aan de Raad rapporteert over de stand van zaken in de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude en over de acties die, in het kader van deze wet, door de verschillende inspectiediensten gevoerd worden. Het door de Raad goedgekeurde rapport wordt door de voorzitter voorgelegd aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en wordt ook gepubliceerd”*.

Er dient op gewezen te worden dat deze wet van 3 mei 2003 werd opgeheven door Titel XII van de programmawet I van 27 december 2006 tot oprichting van de Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst inzake de strijd tegen sociale fraude en illegale arbeid, de arrondissementscellen en de partnerschapscommissie en opheffing van de wet van 3 mei 2003 houdende oprichting van de Federale Raad voor de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, het Federale Coördinatiecomité en de Arrondissementscellen.

Zo voorziet artikel 316, 16° van voornoemde wet dat het Bureau belast is met *“het verslag over de realisatiegraad van de in het operationeel plan beoogde acties, de te ontwikkelen informaticaprojecten, de in te zetten middelen, de doelstellingen en de budgettaire opbrengsten, over de stand van zaken van de strijd tegen illegale arbeid en sociale fraude bij de Algemene Raad vóór 30 juni”*

En zo stelt artikel 314 van de programmawet I van 27 december 2006 dat *“de Algemene Raad van de Partners ermee belast is het jaarlijks rapport goed te keuren zoals bepaald in artikel 316, 16° en gelast zijn voorzitter het voor 15 september van elk jaar aan de regering voor te leggen”*.

Dit rapport bundelt alle beschikbare gegevens over de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude die gevoerd wordt door de sociale inspectiediensten, zowel op federaal als op regionaal vlak.

Deze gegevens hebben met name betrekking op alles wat rechtstreeks of onrechtstreeks te maken heeft met de tewerkstelling van niet aangegeven werknemers, namelijk *“de sociale bijdragefraude”*.

Dit document is geen beknopte samenvatting van de jaarverslagen van de verschillende sociale inspectiediensten. Het bevestigt eerder alle betrouwbare cijfergegevens met betrekking tot sociale fraude waarover de sociale inspectiediensten beschikken en biedt tegelijkertijd een analyse van deze gegevens.

We kunnen deze gegevens indelen in twee types:

- de gegevens meegedeeld door de Arrondissementscellen aan het Federaal Aansturingsbureau;
- de gegevens meegedeeld door de verschillende sociale inspectiediensten.

Deze tekst maakt het mogelijk om, binnen de veelvuldige taken die uitgevoerd worden door de sociale inspectiediensten, het werk te meten dat zij hetzij geïsoleerd, hetzij in het kader van een samenwerkingsverband realiseren in de strijd tegen de sociale fraude en de

illegale arbeid, en in het bijzonder in de strijd tegen de niet of slechts gedeeltelijk aangegeven tewerkstelling van werknemers.

Bij het doornemen van de gegevens in dit rapport is het belangrijk dat men in gedachten houdt dat dit document enkel betrekking heeft op de activiteiten van de sociale inspectiediensten gevoerd in het kader van de strijd tegen de sociale fraude en de illegale arbeid.

Zo zal de lezer kunnen vaststellen dat de inspanningen die elke sociale inspectiedienst levert in de strijd tegen de sociale fraude slechts een onderdeel is van alle activiteiten en in geen geval de enige activiteit van deze diensten uitmaakt. Om een idee te krijgen van alle activiteiten verwijzen wij naar de jaarlijkse activiteitenverslagen die door elk van deze diensten worden opgesteld.

Het rapport is onderverdeeld in twee grote delen: enerzijds de gerealiseerde activiteiten van elke sociale inspectiedienst afzonderlijk, en anderzijds de gerealiseerde activiteiten binnen het samenwerkingsverband dat gecreëerd werd door de wet van 3 mei 2003 en werd hernomen in de programmawet van 27 december 2006, namelijk de arrondissementcel.

Bovendien is het jaar 2006 een overgangsjaar gezien een beleidsnota daterende van april 2006 de krijtlijnen van de beoogde wijzigingen aankondigt, de wet van 3 mei 2003 aan zijn grenzen zit en een nieuwe reglementering eraan komt eind december 2006.

Ook in 2006 werd voor het eerst een strategisch plan opgesteld binnen het federaal coördinatiecomité op basis van een akkoord tussen de vier algemene directies van de federale inspectiediensten en de Procureur-Generaal van Luik (vertegenwoordiger van het College van Procureurs-Generaal), plan dat zich zowel richt op de aanpak van de bijdragefraude en de uitkeringsfraude als op de werking van de arrondissementscellen en van het Federaal Coördinatiecomité.

Het strategisch plan werd goedgekeurd door de Ministerraad op 11 mei 2006.

**Titel I – Voorstelling van de sociale inspectiediensten
vertegenwoordigd in de Federale Raad voor de strijd tegen de
illegale arbeid en de sociale fraude.**

Lijst van afkortingen.

De lezer dient rekening te houden met de betekenis van de volgende afkortingen:

TSW = Toezicht Sociale Wetten
 SI = Sociale Inspectie
 RSZ = Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
 RVA = Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
 SIOD = Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst

DIMONA = onmiddellijke aangifte van tewerkstelling
 NACE = Algemene Nomenclatuur van de Economische Activiteiten in de Europese Gemeenschappen
 MH = Mensenhandel

De Federale Raad voor de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude is een platform waarop de verschillende federale en regionale sociale inspectiediensten overleggen welke acties ze gaan voeren in de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, in uitvoering van het door de regering vastgelegde beleid. De realisatie van dit beleid omvat tezelfdertijd eigen acties van de verschillende sociale inspectiediensten en controles die gezamenlijk uitgevoerd worden in het kader van de arrondissementscellen.

Hierna volgen de federale sociale inspectiediensten:

- de Sociale Inspectie van de FOD Sociale Zekerheid,
- de Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ),
- de dienst “Handhaving van het Beleid” van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA),
- de dienst Toezicht Sociale Wetten van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

De onderstaande regionale inspecties zijn bevoegd voor de controle van de arbeidskaarten en de arbeidsvergunningen:

- de inspectie “Werk en Sociale Economie” van de Vlaamse Gemeenschap,
- de regionale arbeidsinspectie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
- de Directie van de Inspectie van de Afdeling voor Tewerkstelling en Beroepsopleiding van het Waalse Gewest (la Division de l’Emploi et de la Formation professionnelle),
- de Afdeling “Werk, Gezondheid en Sociale Zaken” (Travail, Santé et Affaires sociales” van de Duitstalige Gemeenschap.

De strijd tegen het zwartwerk kadert in het algemene takenpakket van elke sociale inspectiedienst afzonderlijk, namelijk:

- de bescherming van de rechten van de werknemer in de individuele of collectieve arbeidsbetrekkingen voor de dienst Toezicht Sociale Wetten,
- de garantie van de sociale zekerheidsrechten voor de Sociale Inspectie,
- de handhaving van het beleid van de werkloosheidsverzekering voor de Inspectie van de RVA,
- de steun voor de taken van de RSZ met betrekking tot de correcte inning van de bijdragen voor de RSZ-inspectie,
- de controle op de arbeidsvergunningen en op de toepassing van het tewerkstellingsbeleid voor de regionale inspecties.

Met deze voorstelling willen we een overzicht geven van de gerealiseerde activiteiten in het kader van het algemene beleid ter bestrijding van de illegale arbeid en de sociale fraude binnen de algemene organisatie van elke inspectiedienst (*Bronnen: gegevens geleverd door elke dienst*).

A. Opdrachten of taken van de verschillende sociale inspectiediensten (de bevoegdheden).

1. De algemene opdrachten die verband houden met de strijd tegen het zwartwerk en de sociale fraude.

De onderstaande tabellen geven een samenvatting van de bevoegdheden en opdrachten van elke dienst met betrekking tot de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude. De bevoegdheden zijn verbonden aan de toezichthoudende taken die voorzien zijn door de wet. De taken omvatten de toepassing van de bevoegdheden binnen een beleidsplan.

1.1. Federale sociale inspectiediensten			
Sociale Inspectie	RSZ	RVA	TSW
- DIMONA en sociale documenten - deeltijdse arbeid - arbeidskaarten - verblijfsvergunningen - beroepskaarten voor buitenlandse zelfstandigen - mensenhandel - strijd tegen koppelbazen in het bouwbedrijf (art. 30 bis) - LIMOSA	- DIMONA en sociale documenten - arbeidskaarten - verblijfsvergunningen - beroepskaarten voor buitenlandse zelfstandigen - mensenhandel - strijd tegen koppelbazen in het bouwbedrijf (art. 30 bis) - LIMOSA	- DIMONA en sociale documenten - deeltijdse arbeid - arbeidskaarten - LIMOSA	- DIMONA en sociale documenten - deeltijdse arbeid - arbeidskaarten - verblijfsvergunningen - beroepskaarten voor buitenlandse zelfstandigen - mensenhandel - LIMOSA

De gezamenlijke bevoegdheden van de vier sociale inspectiediensten voor de strijd tegen het zwartwerk bestaan uit vier reglementeringen:

- **DIMONA** (onmiddellijke aangifte van tewerkstelling),
- het bijhouden van de nodige **sociale documenten**, met name het personeelsregister, de speciale registers en de verschillende kaarten in het kader van het gelegenheidswerk, de individuele rekeningen en de speciale contracten (studenten, thuiswerkers, enz.); dit aspect is bijkomstig geworden sinds de geleidelijke uitbreiding van DIMONA naar bijna alle activiteitssectoren,
- de **arbeidskaarten** van en de arbeidsvergunningen voor de werknemers van buitenlandse nationaliteit.
- **Limosa** (algemeen verplichte detacheringaangifte voor de buitenlandse werkgevers en zelfstandigen die een tijdelijke opdracht uitvoeren in België en dit vanaf 1/04/07).

De bevoegdheden voor de **controle van de buitenlandse werknemers** worden voor volgende materies verdeeld over de vier diensten:

- arbeidskaarten
- Limosa

Evenwel zijn slechts 3 van de 4 sociale inspectiediensten, nl. de Sociale Inspectie, de RSZ-inspectie en de dienst Toezicht Sociale Wetten (niet de RVA) bevoegd inzake:

- **toegang tot het grondgebied** (verblijfsvergunning);
- **beroepskaart voor buitenlandse zelfstandige werknemers**;
- **mensenhandel**¹.

Het toezicht op de maatregelen tot **bekendmaking van de arbeidstijden voor deeltijds werk** valt onder de bevoegdheid van drie diensten: de Sociale Inspectie, de RVA en de dienst Toezicht Sociale Wetten. De RSZ heeft geen bevoegdheid op dit vlak.

Tot slot zijn de diensten van de Sociale Inspectie en van de RSZ belast met het controleren van de toepassing van artikel 30 bis van de Wet op de Sociale Zekerheid² die bedoeld is om **de keten van onderaannemers bewust te maken van haar verantwoordelijkheden** teneinde het fenomeen van de koppelbazen te bestrijden in de sector van de **werken in onroerende staat**. Naast de maatregelen voorzien in artikel 30 bis komen de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie tussen bij de toekenning en schrapping van de registratienummers voor de ondernemingen van deze sector. De vertegenwoordigers van deze twee sociale inspectiediensten zetelen in de **provinciale registratiecommissies**, samen met vertegenwoordigers van de FOD Financiën en vertegenwoordigers van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties. De commissie controleert voornamelijk de sociale en fiscale situatie van de werkgevers. Ze verleent een registratienummer dat diegene die een beroep doet op de geregistreerde werkgever, vrijstelt van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor diens sociale schulden, evenals van de verplichting om op diens facturen een bedrag in te houden ten gunste van de RSZ en de FOD Financiën. In het paritair comité voor het bouwbedrijf is de vrijstelling van inhouding ten gunste van de RSZ onderworpen aan de bijkomende voorwaarde dat de werkgever geen schulden mag hebben bij de RSZ of bij het Fonds voor Bestaanszekerheid van de Bouwsector³.

¹ Art. 433 quinquies en volgende van het Strafwetboek – Art. 81 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

² Art. 30 bis van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (BS 25 juli 1969).

³ De basisprincipes van de hoofdelijke aansprakelijkheid vastgelegd in het voormelde artikel 30 bis en van het registratiesysteem kunnen als volgt samengevat worden.

Bepaalde verplichtingen zijn ten laste van de opdrachtgever en van de aannemer naargelang van het feit of de aannemer en de onderaannemer al dan niet geregistreerd zijn.

1) Verplichting tot inhouding op facturen

Voor de door de registratie beoogde activiteiten moet de opdrachtgever bij betaling van facturen aan de niet-geregistreerde aannemer 15% van het verschuldigde bedrag (excl. btw) voor de uitgevoerde werken inhouden en storten aan de RSZ.

Voor de door de registratie beoogde activiteiten moet de aannemer bij betaling van een factuur aan een onderaannemer 35% of 15% (naargelang de betrokken werken al dan niet vallen onder het paritair comité van het bouwbedrijf) van het verschuldigde bedrag (excl. btw) inhouden en storten aan de RSZ.

De aannemer wordt echter vrijgesteld van deze verplichting tot inhouding en storting wanneer het gaat om geregistreerde onderaannemers en indien de geregistreerde onderaannemer ten tijde van de betaling geen schulden heeft bij de RSZ.

2) Hoofdelijke aansprakelijkheid

De aannemer die een beroep doet op een niet-geregistreerde onderaannemer voor werken beoogd in de reglementering m.b.t. de registratie, is hoofdelijk aansprakelijk voor de sociale schulden (m.a.w. de schulden aan de RSZ en de bijdragen verschuldigd aan een Fonds voor Bestaanszekerheid) van zijn medecontractant.

De hoofdelijke aansprakelijkheid wordt beperkt tot 50% van het totale bedrag van de werken (excl. btw).

1.2. Regionale sociale inspecties			
Vlaamse Gemeenschap	Brussels Hoofdstedelijk gewest	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap
- arbeidskaarten en arbeidsvergunningen	- arbeidskaarten en arbeidsvergunningen	- arbeidskaarten en arbeidsvergunningen	- arbeidskaarten en arbeidsvergunningen

De bevoegdheid van de regionale inspecties in de strijd tegen het zwartwerk beperkt zich momenteel tot de controle op de arbeidskaarten en de arbeidsvergunningen voor buitenlandse werknemers.

2. De andere algemene bevoegdheden.

De strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude is een gemeenschappelijke modaliteit die vaak voorafgaat aan de algemene bevoegdheden die tot de kernactiviteiten van elke dienst behoren en hun bestaansreden uitmaken.

De twee onderstaande tabellen geven een overzicht van de overige bevoegdheden van de federale en regionale sociale inspectiediensten.

2.1. Federale sociale inspectiediensten			
Sociale Inspectie	RSZ	RVA	TSW
- sociale zekerheid van de werknemers - jaarlijkse vakantie - arbeidsongevallen - ziekte- en invaliditeitsverzekering - familiale bijdragen - registratie van aannemers - dienstencheque-bedrijven - Outplacement	- sociale zekerheid van de werknemers (in lijn met de basisopdracht van de RSZ : aangifte van prestaties en ontvangsten van de bijdragen) - dienstenchequebedrijven - Out-placement	- werkloosheidsreglementering - Prepensioen-brugpensioen - beroepsloopbaanonderbreking - tijdskrediet - Fonds sluiting ondernemingen - tewerkstellingsbevorderende maatregelen - dienstenchequebedrijven - Outplacement	- arbeidsovereenkomsten - collectieve arbeidsovereenkomsten - arbeidsduur - arbeidswet (kinderarbeid arbeidstijd, zondagsrust, nacht arbeid, enz.) - feestdagen - arbeidsreglement - loonbescherming - tijdelijke arbeid, uitzendarbeid en terbeschikkingstelling - moederschapbescherming - gelijke behandeling en niet discriminatie - Instellingen – inspraakorganen (ondernemingsraden en CVGVW) - werking ondernemingsraad - tewerkstellingsmaatregelen - educatief verlof - brugpensioen, loopbaanonderbreking - outplacement - Dienstenchequebedrijven - Fonds sluiting ondernemingen

2.2. Regionale sociale inspectiediensten			
Vlaamse Gemeenschap	Gewest Brussel-Hoofdstad	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap
- Controle op de naleving van de wetgeving omtrent tewerkstelling van buitenlandse werknemers - private arbeidsbemiddeling in het Vlaams Gewest (omvat de uitzendbureaus (44 %) en de erkende selectiebureaus (32 %)) - tewerkstellingsbeleid - sociale economie.	- Controle op de naleving van de wetgeving omtrent tewerkstelling van buitenlandse werknemers - wetgeving betreffende het gemengde beheer van de arbeidsmarkt - wetgeving inzake plaatselijke tewerkstellinginitiatieven	- Controle op de naleving van de wetgeving omtrent tewerkstelling van buitenlandse werknemers - wetgeving betreffende tewerkstellingsbeleid en beroepsbijscholing (toelagen – hulp bij het scheppen van arbeidsplaatsen, bij plaatsing en bij vorming, erkenning van selectiebureaus – waaronder de uitzendbureaus, enz..)	- Controle op de naleving van de wetgeving omtrent tewerkstelling van buitenlandse werknemers - maatregelen voor terugdringing van de werkloosheid - Controle op de erkenning van uitzendbureaus.

De regionale sociale inspectiediensten zijn geïntegreerd in de directies die belast zijn met het beleid inzake tewerkstelling of sociale economie, behalve bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zo maakt de controle op de arbeidskaarten en de arbeidsvergunningen deel uit van een volledig takenpakket dat verder ook de controle op de regionale tewerkstellingsmaatregelen omvat, evenals de officiële erkenning van de instellingen voor de uitvoering van het tewerkstellingsbeleid, de instellingen voor sociale economie en de ondernemingen voor uitzendarbeid.

3. De specifieke opdrachten of doelstellingen.

Binnen de eigen respectieve bevoegdheden heeft elke dienst haar activiteiten georganiseerd in functie van een eigen beleidsplan. Elk van de eigen activiteiten draagt in verschillende mate bij tot de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude en dit in functie van de beschikbare marge die de uitoefening van de andere opdrachten toelaat.

a) Federale sociale inspecties:

Federale sociale inspectiediensten			
Sociale Inspectie	RSZ	RVA	TSW
<ul style="list-style-type: none"> - Controle van ondernemingen met meer dan 50 werknemers - strijd tegen de illegale tewerkstelling van buitenlandse werknemers (en economische uitbuiting) - Controle van vanuit een ander land gedetacheerde werknemers in België - wegcontroles op transportbedrijven - algemene controles (klachten, kantschriften, enz.). - cel administratieve coördinatie 	<ul style="list-style-type: none"> - verbetering van de kwaliteit van de gegevens meegedeeld door de sociale secretariaten - Controle van andere dienstverlenende bedrijven die elektronische aangiften indienen (bv. boekhouders) - opsporing van fraude-mechanismen bij bijdragebetaling (behoort tot de Directie Bijzondere Invorderingen van de Algemene Directie van de juridische studies) - Toezien op de volledigheid en de kwaliteit van de gegevens die door de RSZ worden beheerd (Dmfa – Dimona) - behandeling van klachten, kantschriften en “stille” dossiers. 	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoeken A – verzamelen van nuttige elementen bij dossierbehandeling bij de interne diensten - - Onderzoeken B – nazicht van de documenten van de werkgevers, werknemers en werklozen - - Onderzoeken C – gerichte controles in de activiteitssectoren - Anti-fraude Cel – coördinatie van het onderzoekswerk naar grote sociale fraudemechanismen 	<ul style="list-style-type: none"> - Adviseren en informatie verstrekken aan werknemers, werkgevers en beroepsorganisaties over de arbeidsreglementering en de collectieve arbeidsovereenkomsten - Toezien op de naleving van de arbeidsreglementering en de collectieve arbeidsovereenkomsten - De overheden inlichten over de tekortkomingen van de reglementering en de bestaande onrechtmatige en bedrieglijke praktijken - Strijd tegen de illegale tewerkstelling van vreemdelingen - economische uitbuiting - Controle van de transportsector (zowel op de weg als bij de ondernemingen) - Controle van grensoverschrijdende fraude. --Controle van buitenlandse ondernemingen (project covron) - cel bedrijfsorganisatie.

b) Regionale sociale inspecties:

Regionale sociale inspectiediensten			
Vlaamse Gemeenschap	Gewest Brussel-Hoofdstad	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap
4 buitendiensten (Brussel, Antwerpen, Gent en Hasselt) belast met controles op: - de reglementering op de tewerkstelling van buitenlandse werknemers - de reglementering inzake de erkenning van uitzendbedrijven en de instellingen voor private arbeidsbemiddeling.	3 cellen : - Cel "onderzoek" – nazicht van de toekenningvoorwaarden voor arbeidskaarten B - Cel "Controle" – onaangekondigde controles van werkgevers en particulieren - Cel "Studies en samenwerking" - documentatie, sectorale studies, samenwerking met de andere diensten – uitvoering van kantschriften van de Auditoraten.	3 Buitendiensten (Liège, Mons, Namur) belast met het toezicht op de wetgeving inzake reconversie en beroepsomscholing. Het toezicht op de naleving van de reglementering inzake de tewerkstelling van buitenlandse werknemers vindt hoofdzakelijk plaats in het kader van de arrondissementscellen en op kantschrift.	Geen specifieke inspectiediensten. De inspectie maakt deel uit van de « dienst arbeidsvergunningen ». Deelname aan controles georganiseerd door de arrondissementscellen.

Op regionaal niveau geeft enkel de inspectie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een specifieke plaats aan de strijd tegen de illegale arbeid via de oprichting van een cel "Controle" die zich bezighoudt met de onaangekondigde controles van werkgevers en particulieren.

In de andere gewesten maken de controleurs deel uit van diensten die zich met meer algemene taken bezighouden.

B. Personeelsmiddelen.

1. Aantal controleurs en inspecteurs bij elke dienst.

De vier federale sociale inspectiediensten tellen in totaal 966 sociale inspecteurs en controleurs voor de uitvoering van al hun taken. Men stelt een lichte terugval van het federaal personeelsaantal vast (14 eenheden minder in vergelijking met 2005).

De regionale inspecties beschikken dan weer over een totaal van 63 sociale inspecteurs en controleurs voor de uitoefening van hun controles, hetgeen een gevoelige toename van het controlepersoneel is (30 bijkomende eenheden in vergelijking met 2005, hetzij bijna een verdubbeling). De inspectiediensten van de Vlaamse Gemeenschap en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben in 2006 eveneens hun personeelsaantal aanzienlijk verhoogd. Toch kunnen de cijfers verleend door de regionale inspecties niet onderling vergeleken worden omdat de medewerkers waarover het hier gaat, zich niet uitsluitend bezighouden met de controle op de arbeidsvergunningen.

2. Specifieke personeelsaffectaties aan de problematiek van de illegale arbeid en de sociale fraude.

Hier worden de affectaties vermeld die rechtstreeks verband houden met de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude.

Federale sociale inspectiediensten			
Sociale Inspectie	RSZ	RVA	TSW
raming : 52 %	raming : 25 %	raming : 29,4 %.	raming : 40 %

De Sociale Inspectie, de RVA-inspectie en de dienst Toezicht Sociale Wetten beschikken niet over sociale inspecteurs die exclusief toegewezen zijn aan de strijd tegen de sociale fraude, want alle sociale inspecteurs van deze diensten nemen deel aan de strijd tegen de sociale fraude. Daarom hebben wij de gerealiseerde inspanningen geraamd via een analyse van de activiteiten in hun geheel evenals van de gedane vaststellingen in het kader van de strijd tegen de sociale fraude.

Globaal genomen heeft de Sociale Inspectie 52% van haar activiteiten in 2006 gewijd aan de strijd tegen de sociale fraude. Meer specifiek betekent dit dat de cel "Mensenhandel" van **de Sociale Inspectie** die vooral belast is met de controles op de arbeidsplaatsen, zich richt op de tewerkstelling van werknemers met een buitenlandse

nationaliteit in de risicosectoren (bouwsector, schoonmaaksector, restaurants en exotische cafés, enz.).

De deelname van de **RVA** aan de strijd tegen de sociale fraude kan geschat worden op 30% en omvat enerzijds de onderzoeken type C en de activiteiten van de antifraudecel (cfr. supra) en anderzijds de acties waaraan de RVA samen met de andere diensten heeft deelgenomen in het kader van de arrondissementen.

Wat betreft het **Toezicht op de Sociale Wetten**, raamde de dienst haar activiteiten gewijd aan de strijd tegen de sociale fraude in 2006 op een 40%, op basis van de verdeling van de gerealiseerde onderzoeken en vaststellingen.

Bij de regionale inspecties stellen we vast dat de dienst “Inspectie Werk en Sociale Economie” van de Vlaamse Gemeenschap 23 controlepersoneelsleden heeft geaffecteerd aan de controleacties van buitenlandse werknemers en van private arbeidsbemiddelingsbureaus in 2006.

Wat betreft het Waals Gewest hebben 25 personen 16% van hun tijd (of 4 VTE) gewijd aan de controle van buitenlandse werknemers.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft een cel “controles” opgericht die zich uitsluitend bezighoudt met de strijd tegen de sociale fraude.

C. Informaticamiddelen ter beschikking van de diensten.

1. Federale sociale inspecties:

	<i>Federale arbeidsinspecties</i>	<i>SI</i>	<i>RSZ</i>	<i>RVA</i>	<i>TSW</i>
DB i.v.m. zwartwerk	DIMONA	X	X	X	X
	Portaal sociale zekerheid	X		X	X
	DMFA		X	X	
	Attesten 30bis		X		
	Werfmeldingen	X	X		X
Gemeenschappelijke DB	Rijksregister	X	X	X	X
	Kruispuntbank Ondernemingen (KBO)	X	X	X	X
	Werkgeversrepertorium	X	X	X	X
	Portaal RIZIV – AZAR			X	
DB eigen aan de dienst	PEGASIS	X			
	DBEO		X		
	IBOSS		X		
	PASTIN		X		
	FORTE			X	
	ProMES			X	
	Justine			X	
	TOOL				X
	OMNIS				X
	Ingrid				X
Programma's voor fraudeopsporing	OASIS	X	X	X	X
	DB fraude			X	
Documentatie via elektronische drager	Kluwer	X			
	Eigen intranet van de inspectiedienst	X	X	X	X
	Algemene internettoegang	X	X		X
	Bepaalde internettoegang			X	
	Juridisk				X

	HR Today				X
In ontwikkeling	LIMOSA	X	X	X	X
	GOTOT	X	X	X	X
	DMFA	X		X	X
	Kruispuntbank sociaal strafrecht	X	X		X
	GENESIS	X	X	X	X
	OASIS	X	X	X	X
	DUC				X
	GINAA				X

a) Databanken die verband houden met de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude.

DIMONA is in eerste instantie een verplichting voor de werkgever om een elektronische aangifte van indiensttreding te doen wanneer hij werknemers aanwerft en een aangifte van uitdiensttreding zodra de arbeidsbetrekking stopgezet wordt. Deze verplichting vervangt de verplichting om een personeelsregister bij te houden. Verder is DIMONA ook een databank die de inspectiediensten tijdens hun controles op de arbeidsplaatsen kunnen raadplegen om de inschrijving van de werknemers te controleren. Via dit basiswerkinstrument kan men vaststellen of er al dan niet sprake is van zwartwerk. Aan de hand van het klassement van aangiften biedt DIMONA ook de mogelijkheid om een elektronisch personeelsregister te reconstrueren.

De **attesten inzake de sociale schulden van de aannemers uit de bouwsector** kunnen vrij geraadpleegd worden. Deze databank is een interessant hulpmiddel bij de controle op de toepassing van artikel 30 bis van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de sociale zekerheid der werknemers (B.S. 25 juli 1969 - ketenaansprakelijkheid tussen de onderaannemers in de sector van de werken in onroerende staat). Deze bevoegdheid behoort gezamenlijk aan de Sociale Inspectie en de RSZ-inspectie. De databank is toegankelijk via de portaalsite van de RSZ. Het attest geeft aan of de werkgever in regel is met de betaling van zijn sociale bijdragen aan de RSZ en aan het Fonds voor Bestaanszekerheid van de Bouwsector. Dit attest is een voorwaarde die de hoofdaannemer vrijstelt van de verplichting tot inhouding op de facturen van de onderaannemers (de tweede voorwaarde is dat de onderaannemer geregistreerd moet zijn bij een provinciale registratiecommissie).

De databank van de **werfmeldingen** wordt beheerd door de RSZ. Deze databank vermeldt alle gemelde werven en bevat informatie over de onderaannemers en de omvang van de werken. In het kader van artikel 30bis van de wet op de sociale zekerheid zijn de hoofdaannemers verplicht hun werven te melden bij de RSZ, evenals de keten van onderaannemers waarop ze een beroep doen. Deze gegevens kunnen geraadpleegd worden door de RSZ, de Sociale Inspectie en de dienst Toezicht Sociale Wetten.

De **multifunctionele aangifte**, afgekort tot **DmfA**, heeft de “papieren” RSZ-aangifte vervangen in 2003. Deze aangifte bevat alle gegevens betreffende de prestaties, de bezoldigingen van de werknemers en de sociale bijdragen die de werkgevers verschuldigd zijn. De RSZ, de Sociale Inspectie, de RVA en Toezicht Sociale Wetten kunnen deze gegevens raadplegen via het “GENESIS”-platform.

Het project **LIMOSA** werd in 2006 gelanceerd met het oog op het verzamelen binnen één enkele databank van de informatie (detacheringen, E 101) omtrent de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, zelfstandigen of stagiairs. LIMOSA stemt overeen met de verplichting om via informatica de detachering te melden van buitenlandse werknemers op Belgisch grondgebied. Het systeem LIMOSA treedt in werking op 1 april 2007 en de integratie binnen GENESIS is voorzien voor september 2007.

b) Externe databanken.

Alle diensten van de arbeidsinspectie hebben toegang tot de volgende databanken:

- het **rijksregister** is een lijst van de natuurlijke personen die in België wonen (op basis van het nationaal nummer);
- de **kruispuntbank der ondernemingen** is de lijst van alle rechtspersonen, handelaars en natuurlijke personen die ingeschreven zijn bij de btw of de hoedanigheid van werkgever hebben en een activiteit uitoefenen in België (op basis van het ondernemingsnummer).

Via deze twee databanken is het in principe mogelijk om op elk ogenblik het domicilie van een natuurlijke persoon of de maatschappelijke zetel van een rechtspersoon vast te stellen, alsook de exploitatiezetels van deze twee categorieën. Via de kruispuntbank der ondernemingen kan men de natuurlijke persoon (of personen) bepalen die bevoegd zijn om de vennootschap te verbinden of te vertegenwoordigen.

De dienst Toezicht Sociale Wetten, de Sociale Inspectie en de RSZ-inspectie hebben bovendien ook toegang tot het **Werkgeversrepertorium** van de RSZ⁴. Hierin kunnen de “RSZ”-gegevens van een werkgever geraadpleegd worden. Deze toepassing zal in GENESIS opgenomen worden en in 2006 ook uitgebreid worden naar de andere diensten.

Ter herinnering vermelden we ook nog dat de RVA toegang heeft tot een databank betreffende de sociale verzekeringen van de zelfstandige werknemers: het ARZA-systeem.

c) Databanken binnen de diensten.

Elke dienst heeft een systeem uitgewerkt voor het beheer van de eigen onderzoeken of de eigen gegevens.

⁴ De RSZ heeft rechtstreeks toegang tot dit repertorium, TSW en SI via GENESIS.

Het interne programma van de **sociale inspectie** heet **PEGASIS**. Dit programma omvat in eerste instantie een lijst van de onderzoeken en een lijst van de werkgevers. Verder omvat het ook een programma voor de verwerking van de activiteitenrapporten en de kostenstaten van de sociale controleurs (online) en een programma met formulieren bestemd voor het beheer van de onderzoeken (ontvangstbevestiging, takenblad, enz.).

De dienst **Toezicht Sociale Wetten** gebruikt twee programma's die een gelijkaardig doel nastreven: **OMNIS** is de lijst met de onderzoeken en **INGRID** de lijst met de werkgevers. Verder beschikken de medewerkers van deze dienst ook over een administratief ondersteuningsprogramma waarmee de gegevens van de twee bovenvermelde programma's automatisch ingevoerd kunnen worden in administratieve formulieren. Dit programma kreeg de naam **TOOL** en wordt gebruikt voor het beheer van de onderzoeken en voor de opmaak van activiteitenverslagen en onkostenstaten.

De RSZ-inspectie beschikt over de databank "**DBEO**". Deze databank omvat alle onderzoeken met de nodige informatie over hun aard, de medewerker die het dossier behandelt, de datum waarop het dossier geopend werd. Verder staat op de draagbare pc's van alle sociale controleurs en inspecteurs het "**PASTIN**"-programma. "PASTIN" is het systeem voor de administratieve verwerking van de dossiers. Elk individueel "PASTIN"-programma omvat alle dossiers van de betrokken medewerker.

De RVA heeft een programma gecreëerd voor het beheer van de onderzoeken: **FORTE**. Dit omvat twee beheerstools:

- **ProMES** (Productivity Measurement and Enhancement System) vervangt het systeem van de boordtabellen en dient voor de opvolging en het beheer van de onderzoeken;
- "**Justine-Handhavingsbeleid**" is een programma voor het kwaliteitsbeheer van de onderzoeken.

d) Programma's voor fraudeopsporing.

Het letterwoord **OASIS** staat voor antifraudeorganisatie van de sociale inspectiediensten. Nadat dit programma oorspronkelijk opgestart werd door de Sociale Inspectie, werden achteraf ook de vier sociale inspectiediensten betrokken in alle fasen van de ontwikkeling ervan. Het programma is bedoeld om fraude op te sporen in de bouwsector, de schoonmaaksector en de vervoersector. Op basis van alarmscenario's vergelijkt het gegevens die afkomstig zijn van verschillende bronnen: hoofdzakelijk van de RSZ, de RVA en de FOD Financiën (btw en belastingen). Deze scenario's beogen onder andere de opsporing van zwartwerk, van georganiseerde insolventie, van schijnzelfstandigen, van frauduleuze aangiften, enz. In 2005 is OASIS in de testfase gekomen. Elke dienst is met onderzoeken gestart bij werkgevers die het voorwerp uitmaakten van een ernstige alarmsituatie om op die manier de aanwijzingen van fraude te toetsen aan de realiteit. Deze testfase werd in de loop van het jaar 2006 verder gezet.

De Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening heeft een eigen programma gelanceerd om het gebruik van de databanken te maximaliseren met het oog op de opsporing van fraudegevallen op het vlak van illegale cumulatie van werkloosheidsuitkeringen met andere bronnen van inkomsten: “**D-Base fraude**”.

e) Toegang tot informatie op elektronische drager.

De inspectiediensten van de SI, de RSZ, de RVA en de dienst TSW hebben een elektronische toegang ontwikkeld tot een geactualiseerde documentatie die zowel wetteksten als richtlijnen en interne documenten omvat. De informatie is afkomstig van zowel gespecialiseerde interne diensten (bv. intranetsite beheerd door de dienst Logistieke Steun van de Sociale Inspectie, Inspectnet en Riodoc bij de RSZ of bij de RVA) als van externe leveranciers (bv. Kluwer bij de SI, Juridisk en HR-today bij de dienst TSW).

De medewerkers van de SI, de dienst TSW en de RSZ hebben vrij toegang tot het internet. De controleurs van de RVA hebben toegang tot de officiële sites van de federale en regionale diensten via hun intranet.

f) Programma's in ontwikkeling.

OASIS zit nog steeds in de ontwikkelingsfase. Voorlopig beperkt dit programma zich nog tot de bouw-, de schoonmaak- en de vervoersector, maar op termijn zou het ook naar andere activiteitssectoren uitgebreid worden.

GENESIS is een gemeenschappelijke toepassing van de vier federale sociale inspectiediensten die werd uitgewerkt in 2005 en die verder wordt ontwikkeld in 2006. Hierbij is het de bedoeling de toegang tot verschillende databanken op één gemeenschappelijk platform te groeperen:

- het kadaster van de onderzoeken vermeldt alle onderzoeken die behandeld worden door elke inspectiedienst (met hun resultaten);
- het project GOTOT IN is een databank waarin alle detachingsattesten zijn opgenomen van werknemers die in België werken voor rekening van een buitenlandse werkgever en onderworpen blijven aan de sociale zekerheid van hun land van oorsprong.;
- de DMFA (multifunctionele aangiften van prestaties, bezoldigingen, RSZ-bijdragen) zal geconsulteerd kunnen worden door de vier sociale inspectiediensten, evenals DIMONA, de KBO, het Rijksregister, ...
- LIMOSA (aangifte van detachering die verplicht zal worden vanaf april 2007).

LIMOSA dat een detachingsaangifte voorziet, ongeacht de plaats van onderwerping van de werknemer en ongeacht diens statuut (zelfstandige of werknemer), is in 2006 in verdere ontwikkeling en zal in GENESIS geïntegreerd worden.

-

2. Regionale inspecties:

	<i>Regionale inspecties</i>	<i>Vlaamse Gemeenschap</i>	<i>Brussels Hoofdstedelijk Gewest</i>	<i>Waals Gewest</i>	<i>Duitstalige Gemeenschap</i>
DB i.v.m. zwartwerk	DIMONA	-	-	-	-
DB gemeenschappelijk aan de diensten	Rijksregister	X	X	X	-
	Kruispuntbank Ondernemingen	X	X	-	-
	VLAS	X	X	-	X
	GENESIS	-	-	-	-
DB eigen aan de dienst	DB arbeidskaarten en arbeidsvergunningen	X	X	X	X
Programma's voor fraudeopsporing		-	-	-	-
Elektronisch raadpleegbare documentatie	EuroDB	-	X	-	-
	Eigen intranet van de inspectiediensten	X	-	X	-
	Algemene internettoegang	X	X	X	X
In ontwikkeling	LIMOSA	X	-	-	-
	Specifieke gegevensbank voor de inspectie	-	X	X	X

Geen enkele regionale inspectiedienst is momenteel in staat om de gegevens van DIMONA te consulteren. De Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest hebben een toegangsaanvraag ingediend.

In de Duitstalige Gemeenschap heeft de aanvraag voor toegang tot het rijksregister, die werd ingediend in 2002, op 21/06/2005 geleid tot een tijdelijke toegang, onder voorbehoud van de voorlegging van een informatieveiligheidsplan.

Alle diensten hebben een eigen databank ontwikkeld met een inventaris van de arbeidsvergunningen. Deze databanken omvatten enkel de vergunningen die door elk

respectievelijk gewest afgeleverd zijn. De gewesten hebben geen toegang tot de DB van de andere gewesten.

Op termijn wordt de integratie van de gegevens inzake arbeidsvergunningen in de databank LIMOSA voorzien.

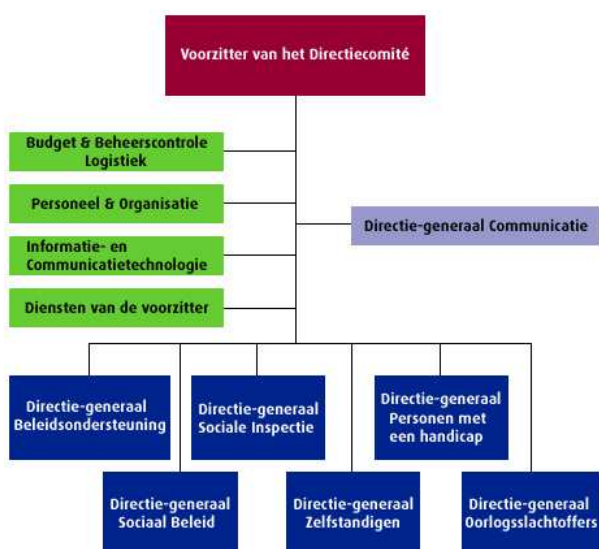
De Gemeenschappen en de gewesten, uitgezonderd het Waals Gewest, hebben toegang tot de databank van de Dienst Vreemdelingenzaken (VLAS)

De Vlaamse Gemeenschap heeft een aanvraag ingediend om GENESIS en LIMOSA te kunnen raadplegen (databank van gedetacheerde werknemers in België).

D. Structuren en organogrammen.

1. Federale diensten.

a) Sociale Inspectie:

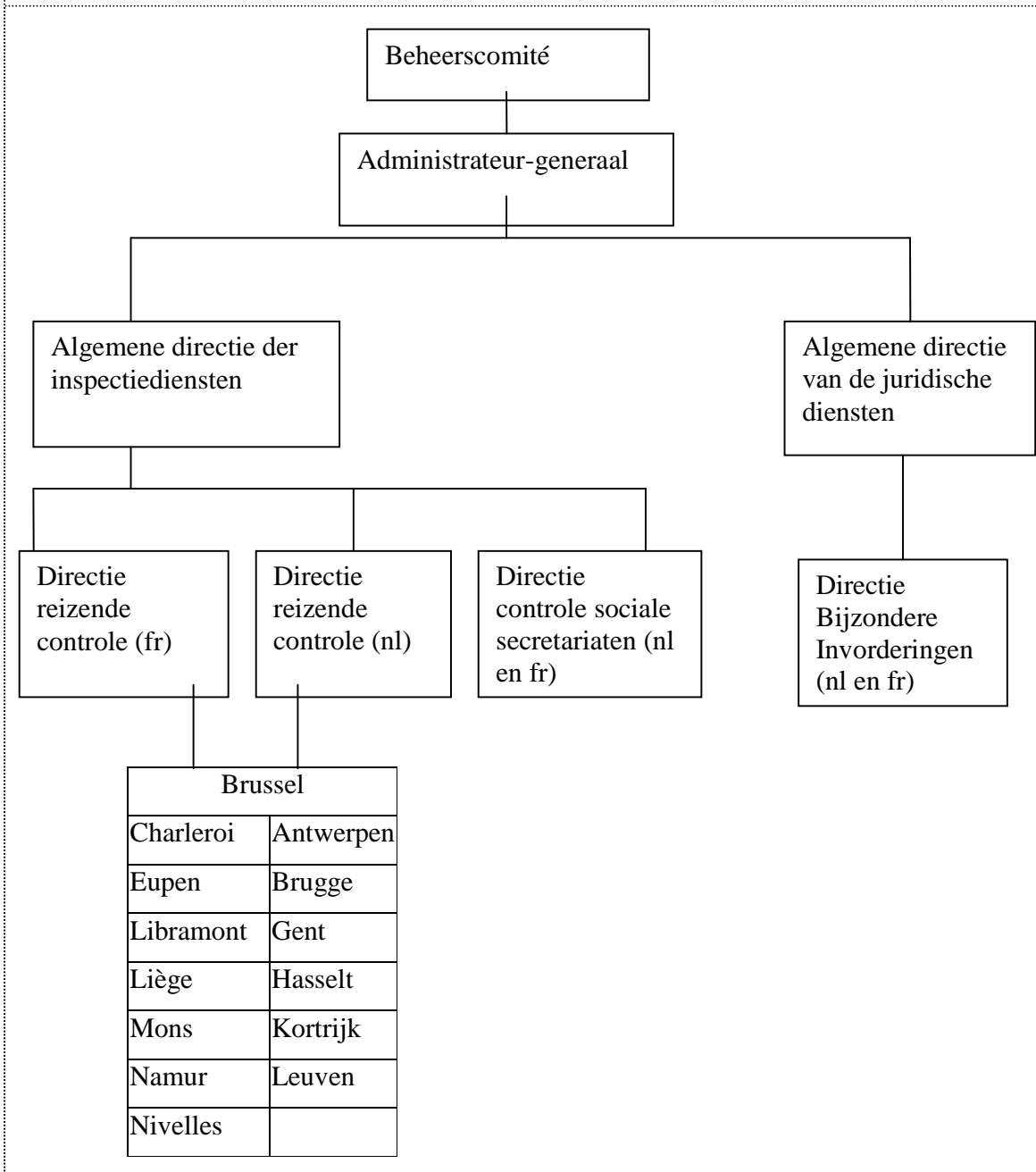
Directoraat-generaal van de Sociale Inspectie	
Hoofdbestuur (samengesteld uit verschillende cellen: administratieve cel, legistische cel, strategische cel en informaticacel)	9 regionale directies
	Regio 1 – West-Vlaanderen
	Regio 2 – Oost-Vlaanderen
	Regio 3 – Antwerpen
	Regio 4 – Limburg
	Regio 5 – Henegouwen
	Regio 6 – Namen, Luxemburg, Waals Brabant
	Regio 7 – Luik
	Regio 8 a – Brussel (nl) en Vlaams Brabant.
	Regio 8 b – Brussel-Hoofdstad (fr)

Elk gewest telt een sociale inspecteur-directeur, evenals een aantal sociale inspecteurs en controleurs.

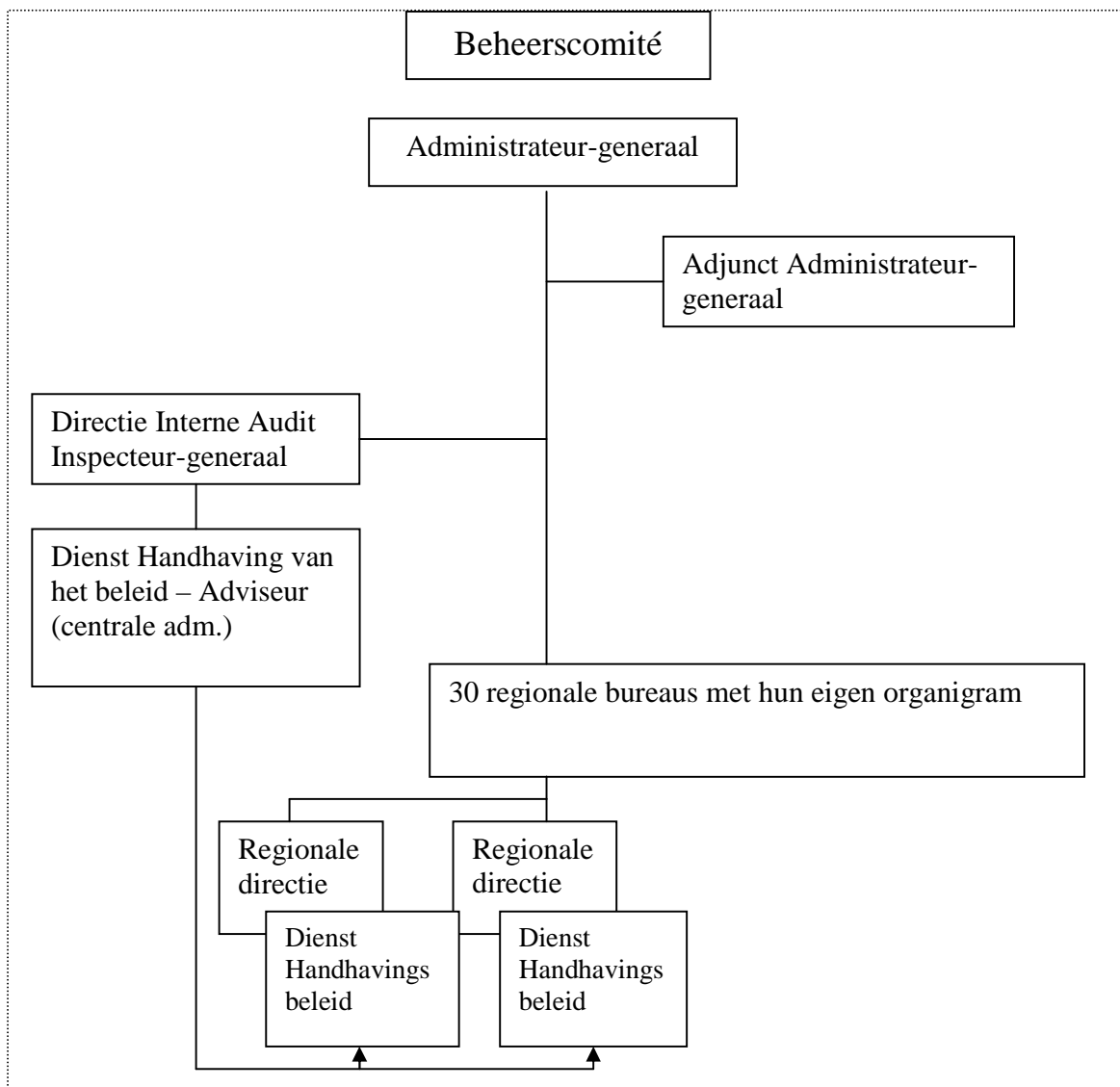
Elk regionaal bureau is functioneel ingedeeld in gespecialiseerde cellen:

- Cel “Grensarbeiders” (detachering van werknemers met behoud van de sociale zekerheid van het land van oorsprong);
- Cel “Grote ondernemingen” (controle van ondernemingen met meer dan 50 werknemers);
- Cel “Mensenhandel” (controles op arbeidskaarten en toegang tot het grondgebied);
- Algemene cel (verwerking van restdossiers);
- Cel “Coördinatie” (administratieve verwerking van de dossiers).

b) RSZ:

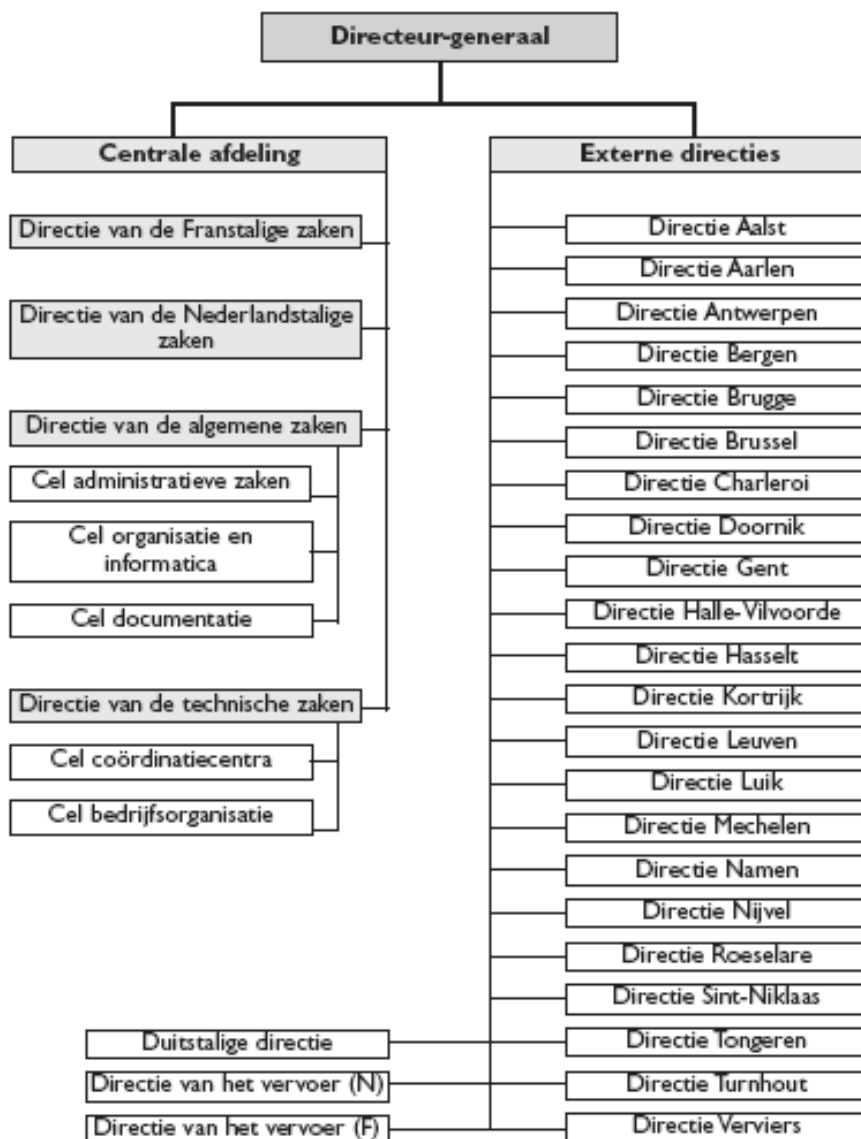
c) RVA:

De dienst “Handhaving van het Beleid” van de centrale administratie komt tussen ter ondersteuning van de diensten “Handhaving van het Beleid” van de regionale directies. Deze laatste kaderen in de organisatiestructuur van de regionale bureaus.

d) Toezicht Sociale Wetten:

ALGEMENE DIRECTIE TOEZICHT OP DE SOCIALE WETTEN

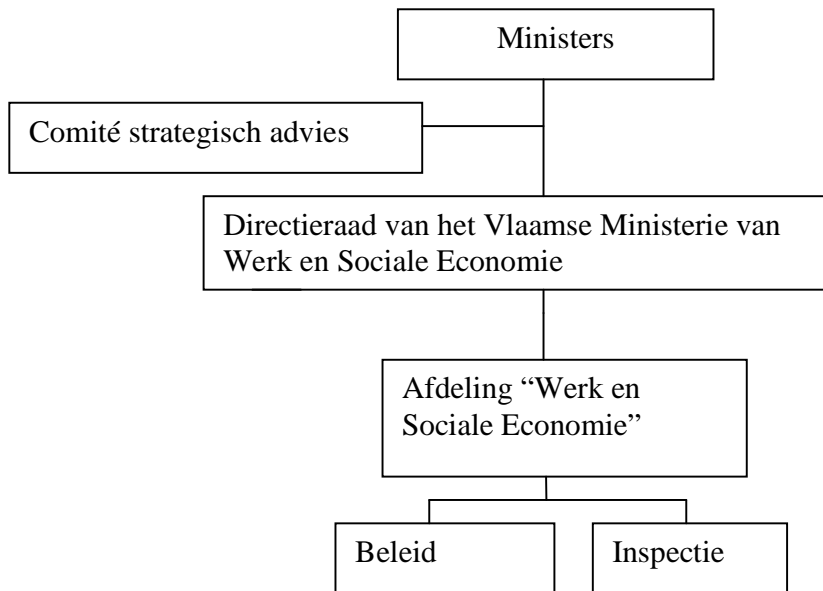

Elk regionaal bureau telt een inspecteur en enkele sociale controleurs⁵.

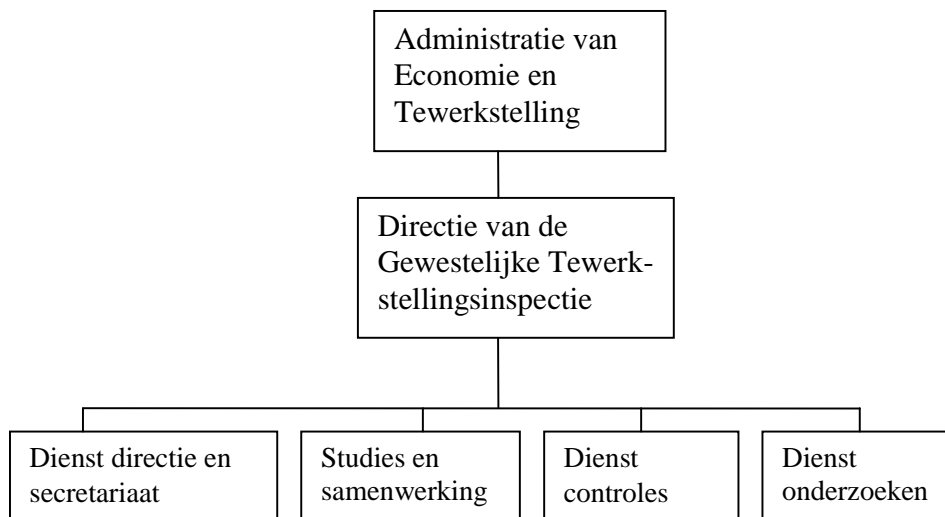
⁵ Sinds september 2006 zijn de Franstalige directies van Huy en La Louvière verhuisd naar de regionale bureaus van Luik en Charleroi.

2. De regionale diensten.

a) Vlaamse Gemeenschap:

b) Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

c) Waals Gewest :

MINISTERE DE LA REGION WALLONNE			
DIRECTION GENERALE DE L'ECONOMIE ET DE L'EMPLOI			
Division de la Politique économique			
Division de l'Industrie et du Crédit public			
Division des P.M.E			
Division de l'Inspection Economique			
Commissariat Général au Tourisme			
Division de l'Emploi et de la Formation professionnelle			
Direction de l'Emploi et de l'Immigration	Direction de la Résorption du Chômage	Direction de la Formation Professionnelle	Direction de l'Inspection

d) Duitstalige Gemeenschap:

Ministerium der DG Abteilung Beschäftigung, Gesundheit und Soziales	Ministère de la Communauté germanophone Service emploi, santé et affaires sociales Département emploi
---	---

E. Gegevens van de diensten.

1) Federale arbeidsinspecties			
Sociale Inspectie	RSZ	RVA	TSW
FOD Sociale Zekerheid Algemene directie Sociale Inspectie Eurostation II, Victor Hortaplein, 40 bus 20 - 1060 Brussel	Rijksdienst Sociale Zekerheid Victor Hortaplein, 11 - 1060 Brussel	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening Keizerslaan, 7 - 1000 Brussel	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg Algemene directie Toezicht Sociale Wetten Ernest Blerotstraat, 1 - 1070 Brussel
Tel 02/528.62.20 Fax 02/528.69.62	Tel 02/509.31.11 Fax 02/509.30.19	Tel 02/515.41.11 Fax 02/514.11.06	Tel 02/233.41.11 Fax 02/233.48.29 Fax 02/233.48.27
Fout! De hyperlinkverwijzing is ongeldig.	www.rsz.be www.socialsecurity.be	www.rva.fgov.be	www.werk.belgie.be
nihil	nihil	nihil	tsw@werk.belgie.be

2) Regionale inspecties			
Vlaamse Gemeenschap (vanaf 1 december 2006)	Brussels Hoofd- stedelijk Gewest	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap
Vlaams Ministerie van Werk en Sociale Economie Afdeling Inspectie Koning Albert II laan 35 bus 20 1030 Brussel	Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest Bestuur Economie en Werkgelegenheid Directie Gewestelijke Werkgelegenheids- inspectie Kruidtuinlaan 20 1035 Brussel	Ministère de la Région wallonne Direction de l'Economie et de l'Emploi Division de l'Emploi et de la Formation professionnelle Direction de l'Inspection Place de Wallonie, 1 5100 Namur	Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft Abteilung Beschäftigung, Gesundheit und Soziales Gospertstrasse, 1 - 4700 Eupen
Tel 02/553.44.15 Fax 02/553.42.71	Tel 02/800.35.35 Fax 02/800.38.07	Tel 081/33.44.21 Fax 081/33.44.22	Tel 087/59.63.59 Fax 087/55.64.73
http://www2.vlaanderen.be/ned/sites/werk/index.html	www.brussel.irisnet.be	www.emploi.wallonie.be	www.dglive.be
werkgelegenheid.inspectie@vlaanderen.be	gvandenhende@mrbc.irisnet.be	dgee.defp.inspection@mrw.wallonie.be	soziales@dgov.be

Titel II - Statistisch luik
Activiteiten van de diensten: algemene acties en acties van de arrondissementscellen.

Inleiding.

Deze voorstelling is bedoeld om aan de hand van de beschikbare gegevens een stand van zaken op te stellen met betrekking tot de strijd die de federale en regionale sociale inspectiediensten in 2006 gevoerd hebben tegen de illegale arbeid en de sociale fraude.

Onder de strijd tegen de illegale arbeid worden de activiteiten van de diensten in volgende drie materies verstaan:

- de sociale documenten en DIMONA: met name het koninklijk besluit nr. 5 van 23 oktober 1978 betreffende het bijhouden van de **sociale documenten** (personeelsregister en individuele rekeningen) en het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een **onmiddellijke aangifte van tewerkstelling**, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels;
- de maatregelen tot **bekendmaking van de arbeidstijden/werkroosters voor deeltijdse werknemers** bepaald in de programmawet van 22 december 1989 (art. 157 tot 173);
- de **buitenlandse werknemers**: omvat de wet van 30 april 1999 betreffende de **tewerkstelling van buitenlandse werknemers**, de wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van **zelfstandige beroepsactiviteiten** door vreemdelingen en de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het **verblijf**, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en de **mensenhandel** zoals bepaald in het Strafwetboek⁶.

Voorafgaand aan elke commentaar bij de tabellen die volgen, moet men stellen dat elke dienst de nodige gegevens verschaft heeft in functie van:

- de beschikbare gegevens,
- de mogelijkheden van het eigen systeem voor registratie van de onderzoeken; elk systeem is in eerste instantie zodanig ontworpen dat het rekenschap geeft van de uitvoering van de eigen taken van elke administratie,
- voor sommigen een onderverdeling in activiteitssectoren op basis van de statistiekrubrieken die van kracht waren in toepassing van het samenwerkings-

⁶ De artikelen 433 quinquies tot decies die toegevoegd werden aan het Strafwetboek door de wet van 10 augustus 2005 tot wijziging van diverse bepalingen met het oog op de versterking van de strijd tegen **mensenhandel en mensensmokkel** en tegen de praktijken van huisjesmelkers, BS 02.09.05 (van kracht op 12/9/2005) – Voorheen: art. 77 en 77bis van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied.

akkoord 1993⁷, voor anderen een onderverdeling van de gegevens per NACE-code die vervolgens werden samengevoegd in sectoren die als “tekenend”⁸ beschouwd worden,

- de kostprijs ten laste van de dienst voor de extractie van deze gegevens uit de computerregistratiesystemen; zo zijn bepaalde gegevens beschikbaar op het niveau van de algemene activiteiten en niet op het niveau van de activiteiten van de arrondissementcel of vice versa.

Bijgevolg hebben wij deze gegevens gegroepeerd in tabellen die een samenvatting vormen van de gedefinieerde activiteitssectoren per dienst. Om die reden wordt elke tabel voorgesteld met een onderverdeling van de activiteitssectoren die niet altijd dezelfde is.

In een eerste tabel wordt de activiteit van elke dienst voorgesteld in termen van de onderzoeken per activiteitssector, zowel op het niveau van de algemene activiteiten als op het niveau van de activiteiten gerealiseerd in de arrondissementcel. Tabel 1 plaatst de belangrijkheid van de activiteiten in de arrondissementcel binnen de context van de algemene activiteiten van elke dienst en identificeert de meest gecontroleerde sectoren. Toch verschaffen deze gegevens slechts een gedeeltelijk beeld van de activiteiten van de diensten in de strijd tegen de illegale arbeid. We weten immers dat de onderzoeken gerealiseerd in de arrondissementcel deze doelstelling nastreven, maar op basis van deze gegevens kunnen we uit alle onderzoeken niet die onderzoeken identificeren die betrekking hebben op de hierboven gedefinieerde drie materies gelinkt aan “illegale arbeid”. Dit aspect wordt in het derde deel besproken op basis van de door de cellen zelf meegedeelde gegevens.

Vervolgens hebben we met behulp van de informatie in de tabellen 2 en 3 geprobeerd in te schatten hoeveel werknemers betrokken zijn bij zowel de controles als de onregelmatigheden, en dit per dienst en per activiteitssector, zowel op het niveau van de algemene activiteiten van de diensten als op het niveau van de activiteiten van de cellen.

Tenslotte beogen we de gedane vaststellingen in de drie materies met betrekking tot illegale arbeid, evenals de onregelmatigheden en het gevolg dat daaraan wordt gegeven (de tabellen 4 tot 8), in cijfers uit te drukken. Via deze tabellen kunnen de activiteiten ter bestrijding van de illegale arbeid benaderd worden in zowel de algemene activiteiten van de dienst als in de activiteiten van de arrondissementcel.

De gegevens die werden verschaft door de RVA worden niet toegevoegd aan de algemene structuur van de voorstelling omdat het computersysteem dat de taken van de RVA registreert zich in de eerste plaats concentreert op de gerechtigden van een werkloosheidsuitkering. Deze gegevens worden verzameld en van commentaar voorzien in punt 4.

⁷ Akkoord van 30 juli 1993 betreffende de samenwerking tussen de diverse sociale inspectiediensten ter coördinatie van de controles in geval van inbreuken op de sociale en arbeidswetgeving.

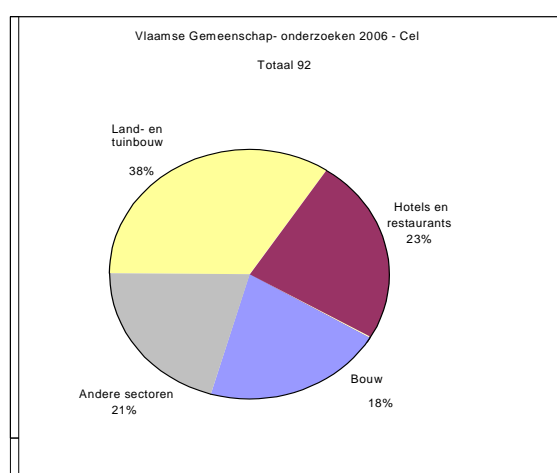
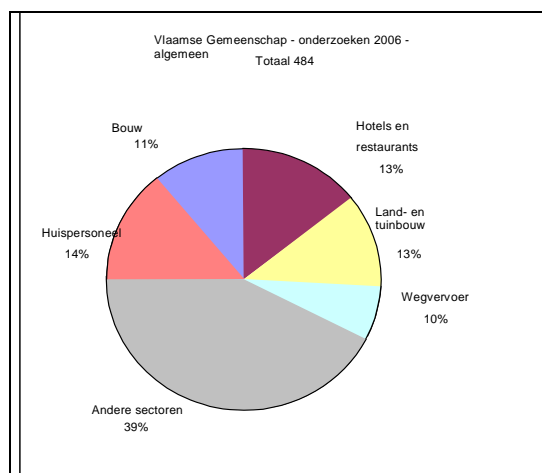
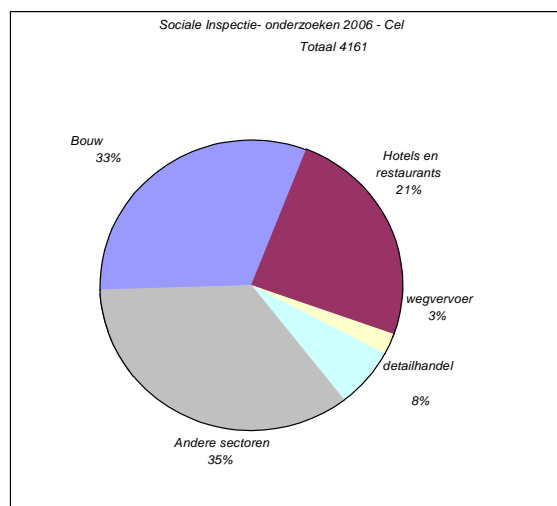
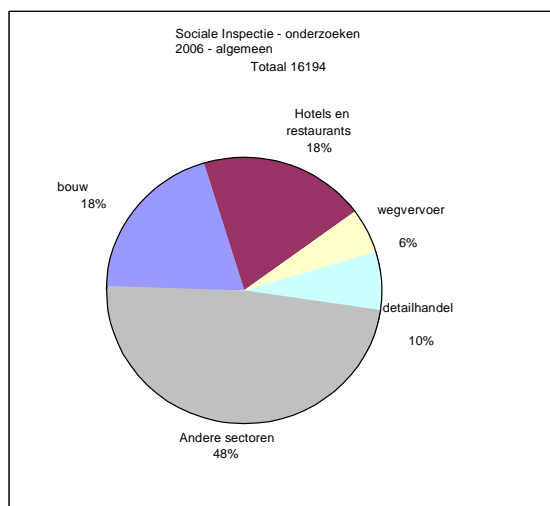
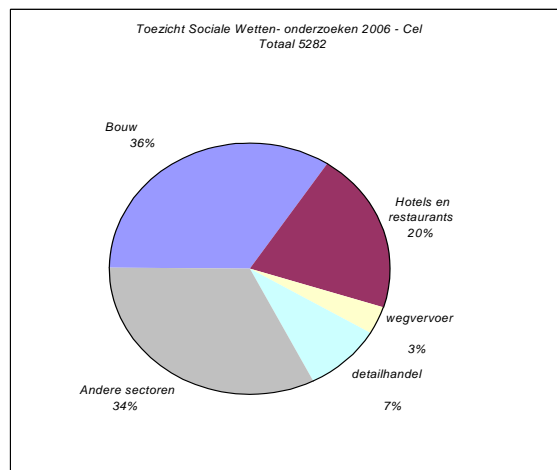
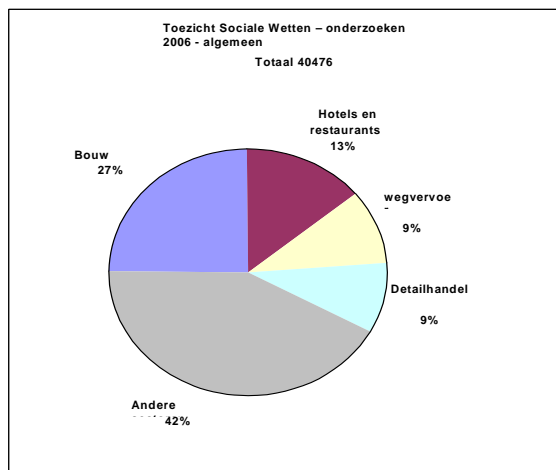
⁸ Gezien alle gegevens meegedeeld zijn per NACE-code (2 cijfers), worden de gegevens van de activiteitssectoren kleiner dan 1% van het totaal samengevoegd in een rubriek “overige”. In de andere gevallen werd deze rubriek “overige” ons als dusdanig meegedeeld door de inspectiedienst.

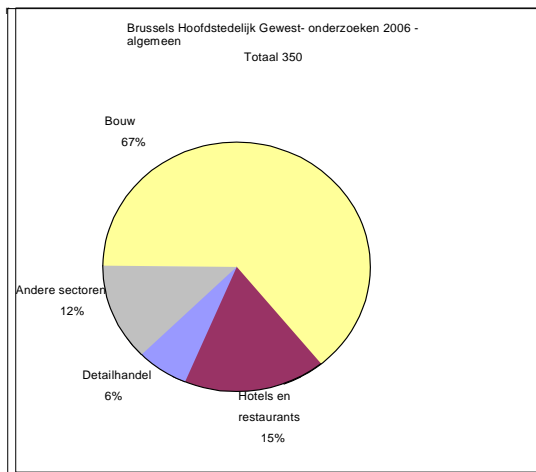
Tabel 1: activiteiten van de diensten verdeeld per activiteitssector - onderzoeken 2006 (1) (2)

Sector	TSW		SI		RSZ		Vlaamse Gemeenschap		Région Wallonne		Brussels Hoofdstedelijk Gewest		Deutschesprachige Gemeinschaft				
	Algemene activiteit	Waarvan cel	Algemene activiteit	Waarvan cel	Algemene activiteit	Waarvan cel	Algemene activiteit (4)	Waarvan cel	Algemene activiteit	Waarvan cel	Algemene activiteit (6)	Waarvan cel	Algemene activiteit	Waarvan cel			
Landbouw, jacht & bosbouw	1316	539	578	277	Niet beschikbaar (onderzoeken geventileerd volgens oorsprong en niet volgens activiteitssector)	Niet beschikbaar	62	35	356	Niet beschikbaar	0						
Voedingsnijverheid	1280	114	470	72			14	1			0						
Textielnijverheid	134	1	20	2							5						
metaalindustrie	59	0	10	0							0						
Metaalwerken	826	82	219	83							0		1				
Bouwbedrijf	11117	1929	2983	1372			53	17			236		2	1			
Handel, onderhoud en herstelling van autovoertuigen en motorrijwielen; kleinhandel in brandstoffen	838	116	364	108							8		1	1			
Groothandel en tussenhandel, met uitsluiting van de handel in autovoertuigen en motorrijwielen	1881	134	643	103							0						
Kleinhandel, met uitsluiting van de handel in autovoertuigen en motorrijwielen; her- stelling van huishoudartikelen	3601	369	1557	332							20		1	1			
Hotels en restaurants	5190	1066	2965	869							64	21		1	1		
Wegvervoer	3525	147	1015	132							47	1		3	1		
Post en telecommunicatie	309	19	93	15										7			
Informatica-activiteiten	204	3	110	2							18			0			
Overige zakelijke dienstverlening	2982	317	5	1										0			
Onderwijs	322	9	48	2										0			
Gezondheidszorg en maat- schappelijke dienstverlening	1344	21	281	20							11	2		1			
Recreatie, cultuur en sport	550	47	37	8							20			0			
Andere diensten	2193	207	339	86							53	2		3		1	
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel	297	14	117	1							69		58(5)	2		5	
Andere	2508	148	2991	634							108	9		13			
Onbekend			1349	22						0							
Totaal	40476	5282	16194	4141	29514 (3)	1 509	519	88	414	165	350	(7)	13	4			

- (1) Onderzoeken voor alle bevoegdheden en afgesloten in 2006, behalve indien uitdrukkelijk vermeld
- (2) Het betreft enkel "celcontroles" met uitsluiting van het protocol/actieplan vervoer. Vanaf 1 januari 2006 zijn de controles Mensenhandel geïntegreerd binnen de celcontroles.
- (3) Enkel een ventilatie volgens oorsprong van het dossier is beschikbaar. 22.334 van de 29.514 afgesloten onderzoeken in 2006 waren gevoerd omwille van afwezigheid van een aangifte van de werkgevers (zgn. "stilzwijgers")
- (4) De tabel geeft enkel de controles weer die in 2006 gevoerd zijn inzake tewerkstelling van buitenlandse werknemers. Alle bevoegdheden samen werden er 2.629 controles uitgevoerd.
- (5) « au pair-jongeren ».
- (6) De tabel geeft enkel de controles weer die in 2006 gevoerd zijn inzake tewerkstelling van buitenlandse werknemers en waarin vaststellingen plaatsvonden.
- (7) Niet alle celonderzoeken werden systematisch geregistreerd en de werkgevers waarvoor geen enkele inbreuk werd vastgesteld werden niet geregistreerd.

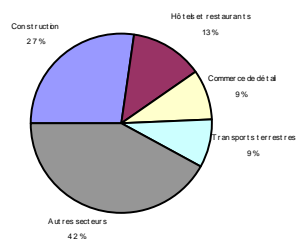
Aandeel van de voornaamste activiteitssectoren in de onderzoeken van Toezicht Sociale Wetten, van de Sociale Inspectie en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

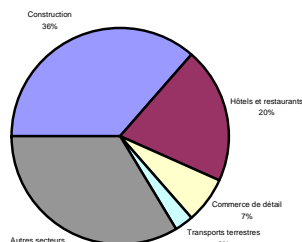

Aandeel van de voornaamste activiteitssectoren in de onderzoeken van Toezicht Sociale Wetten, van de Sociale Inspectie en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

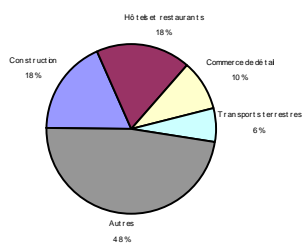
Graphique 1. Contrôle des lois sociales – Enquêtes 2006 - Total 40 476

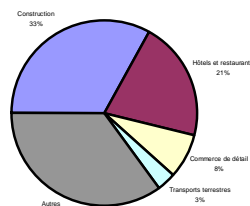
Graphique 2. Contrôle des lois sociales – Enquêtes cellule 2006 - Total 5 282

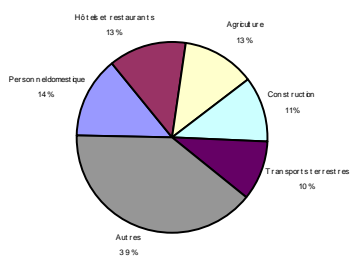
Graphique 3. Inspection sociale – Enquêtes 2006 Total 16 194

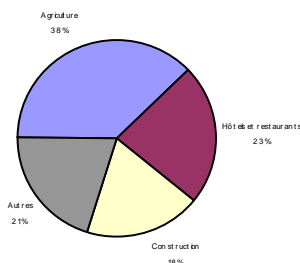
Graphique 4. Inspection sociale – Enquêtes cellule 2006 - Total 4161

Graphique 5. Communauté flamande – Enquêtes 2006 - Total 484

Graphique 6. Communauté flamande – Enquêtes cellule 2006 - Total 92

I. Onderzoeken uitgevoerd in 2006.

Tabel 1: activiteiten van de diensten verdeeld per activiteitssector – onderzoeken 2006.

Voorafgaand moeten we verduidelijken dat de gegevens in deze tabel over de “celonderzoeken” betrekking hebben op de onderzoeken die werden uitgevoerd in het kader van de arrondissementscellen, met uitzondering van het “Vervoer-protocol”.

De onderzoeken uitgevoerd in het kader van het “mini-protocol”, gesloten tussen de Sociale Inspectie van de FOD Sociale Zekerheid en de dienst Toezicht Sociale Wetten van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg en gericht op een samenwerking in de strijd tegen de mensenhandel, werden vanaf 1 januari 2006 geïntegreerd binnen de onderzoeken die door de arrondissementscellen worden uitgevoerd en dit bij beslissing van het Federaal Comité.

Een punt van dit activiteitenverslag zal trouwens gewijd worden aan deze problematiek.

In eerste instantie vallen de aanzienlijke verschillen op in het aantal onderzoeken dat elke dienst uitvoerde. Het aantal uitgevoerde onderzoeken door de federale diensten loopt in de duizenden, terwijl het voor de regionale diensten eerder om honderden onderzoeken gaat. Maar ook binnen deze twee groepen zijn de verschillen aanzienlijk. Om slechts één voorbeeld te nemen: het aantal gevoerde onderzoeken bij de Sociale Inspectie is slechts de helft van het aantal voor de dienst Toezicht Sociale Wetten (16.194 voor de Sociale Inspectie en 40.476 voor de dienst Toezicht Sociale Wetten). Deze vaststelling wordt vergezeld van een opmerking.

De absolute waarden zijn van relatief belang in die mate dat ze heel verschillende realiteiten en telmethodes dekken naargelang van de dienst. Deze absolute waarden worden immers beïnvloed door een massa variabelen waaronder het aantal sociale controleurs, de doelgroep en de inhoud van de controles, de controlemethode, de bepaling van de doelstellingen van de sociale controleurs, de manier waarop deze controles ingevoerd worden in de respectieve databanken, enz. Het geringere aantal verschillen in het aantal onderzoeken uitgevoerd in de arrondissementscel lijkt aan te geven dat het begrip “onderzoek” - toch minstens op dit niveau - een veel grotere eenvormigheid vertoont.

We zullen ons dan ook voornamelijk bezighouden met het bestuderen van de verbanden tussen de gegevens.

A. Verhouding van de uitgevoerde onderzoeken binnen de arrondissementscel tot de algemene activiteit van de inspectiediensten.

Wat betreft de **federale inspectiediensten** is de verhouding van de uitgevoerde onderzoeken door de arrondissementscellen tot de algemene activiteit van de inspectiedienstendiensten de volgende:

- 13% voor de dienst Toezicht Sociale Wetten (hetzij 5.282 onderzoeken door de arrondissementscel op een totaal van 40.476 onderzoeken);
- 25,69% voor de Sociale Inspectie (hetzij 4.161 onderzoeken op 16.194);
- en 5% voor de RSZ-inspectie (hetzij 1.509 onderzoeken op 29.514). Toch bedraagt het aandeel van de onderzoeken van de arrondissementscel 21% van de openstaande dossiers, met uitzondering van de “stille” onderzoeken⁹ (hetzij 7.180).

Globaal genomen vertegenwoordigen de onderzoeken door de **arrondissementscellen**, naargelang de arrondissementen, een minimum van twee controledagen per maand zonder rekening te houden met het administratieve werk, de voorbereiding en de opvolging die deze controles met zich meebrengen.

De strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude beperkt zich niet tot de samenwerking van de diensten binnen de arrondissementscellen, maar ze geeft er wel een goede indicatie van.

Om een idee te hebben van het verschil tussen de algemene, globale controleactiviteit van een inspectiedienst gewijd aan deze problematiek en het aandeel van de controleactiviteit van deze inspectiedienst binnen de arrondissementscel, kunnen we de situatie van de dienst Toezicht Sociale Wetten vermelden. Van de 40.476 werkgevers die in 2006 gecontroleerd werden, werden er 15.532 gecontroleerd voor sociale fraude door de dienst Toezicht Sociale Wetten, hetzij 38,37% van het totaal en daarvan werden er 5.282 gecontroleerd binnen de arrondissementscel (hetzij 13% van het totaal).

Voor de **inspecties van Gemeenschappen en Gewesten** zijn de verschafte gegevens erg heterogeen. We herinneren eraan dat de controles uitgevoerd door deze inspectiediensten in het kader van de arrondissementscellen enkel betrekking hebben op werkgevers die buitenlandse werknemers tewerkstellen.

In 2006 heeft de Vlaamse Gemeenschap 484 controles besteed aan de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, op een totaal van 2.629 controles voor al haar bevoegdheden¹⁰. Controles op het vlak van de tewerkstelling van buitenlandse werknemers vinden voor 19% plaats in de arrondissementscel (92 controles op 484).

Het Waalse Gewest besteedt bijna 40% van haar activiteit aan “celonderzoeken” (hetzij 165 controles op een totaal van 414).

De inspectie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest benadrukt dat de onderzoeken uitgevoerd binnen de arrondissementscel waarbij door de dienst geen onregelmatigheid werd vastgesteld, niet geregistreerd werden en dit is meteen de reden waarom wij voor hun activiteit niet over cijfers beschikken.

⁹ Aantal “stille” onderzoeken: 20.364 – dit zijn onderzoeken die gestart worden bij gebrek aan enige aangifte door de werkgevers.

¹⁰ Afdeling Inspectie Werkgelegenheid, Jaarrapport 2005.

De Duitstalige Gemeenschap tot slot, heeft in 2006 een heel beperkt aantal onderzoeken geregistreerd: in totaal 13, waarvan 4 in de arrondissementscel.

Samengevat kunnen we stellen dat, voor het Vlaamse en het Waalse Gewest, de deelname van de regionale inspecties aan de controles van de arrondissementscellen een aanzienlijk deel van hun activiteit uitmaakt (van een vijfde tot bijna een derde).

De deelname van de inspectiediensten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan bij gebrek aan beschikbare gegevens niet geëvalueerd worden.

B. Indeling van de onderzoeken per activiteitssector.

Wij beschikken over voldoende gegevens voor de volgende diensten:

- de dienst Toezicht Sociale Wetten,
- de Sociale Inspectie,
- de Vlaamse Gemeenschap,
- en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (behalve voor de celcontroles).

Als eerste vaststelling, behalve voor de Vlaamse gemeenschap, concentreert de activiteit zowel op algemeen niveau als in de arrondissementscel zich op drie activiteitssectoren:

- de bouwsector,
- de hotelsector (hotels, restaurants, cafés gegroepeerd onder de afkorting horeca),
- de detailhandel.

Deze drie sectoren groeperen tussen 46% (Toezicht Sociale Wetten en Sociale Inspectie) en 88% van de activiteiten van alle diensten, behalve voor de inspectiedienst van de Vlaamse Gemeenschap waar de sectoren huisarbeid, land-en tuinbouw en ook horeca de meest gecontroleerde zijn.

Als conclusie kan gesteld worden dat de federale sociale inspectiediensten een vijfde tot een tiende van hun onderzoeken uitvoeren in de arrondissementscellen. Wat betreft de algemene activiteit van de diensten die hun gegevens bezorgd hebben, concentreren de onderzoeken zich ongeveer rond de 50% van de algemene activiteit in drie sectoren: de bouw, de horeca en de kleinhandel. Op het niveau van de arrondissementscellen halen deze drie sectoren rond de 60% van de onderzoeken. De land- en tuinbouwsector is een niet te verwaarlozen sector in het aantal onderzoeken van alle diensten (ongeveer 3 tot 7%). Bij de Vlaamse Gemeenschap besteedt men iets meer aandacht aan deze sector.

II. Gevolg van de strijd tegen de illegale arbeid in termen van betrokken werknemers.

Uit de studie van het aantal gecontroleerde werknemers en het aantal werknemers dat betrokken is bij een onregelmatigheid, kunnen we de omvang van de uitgevoerde controles afleiden maar ook het effect van de controles op de bescherming van de rechten van de werknemers en op de vermindering van de oneerlijke concurrentie.

Tabel 2 geeft een overzicht van de algemene activiteit van de diensten in termen van betrokken werknemers per activiteitssector.

Daarna zullen we in tabel 3 de bijzonderheden bestuderen van de controles in het kader van de arrondissementscel wat betreft het aantal gecontroleerde werknemers en wat betreft het aantal werknemers dat betrokken is bij een inbreuk.

Tabel 2 : gecontroleerde werknemers en werknemers betrokken bij een onregelmatigheid – Globale activiteit van de diensten – 2006 (1)																	
Sector	TSW		SI		RSZ		Vlaamse Gemeenschap		Région wallonne		Brussels Hoofdstedelijk Gewest		Deutschsprachige Gemeinschaft				
	Gecontr WNS	WNS bij. onregelmatig heden	Gecontr WNS	WNS bij. Onregelm. (4)	Gecontr WNS	WNS bij. Onregelm. (2)	Gecontr WNS	WNS bij. Onregelm.	Gecontr WNS	WNS bij. Onregelm. (3)	Gecontr WNS	WNS bij. Onregelm.	Gecontr WNS	WNS bij. Onregelm.			
Landbouw, jacht & bosbouw	6574	2792	3814	777	Niet beschikbaar (niet geregistreerd)	6	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar (niet geregistreerd)	1							
Industrie (fabrieksnijverheid)	237369	15869	10944	5076		37					1						
Productie en verdeling van elektriciteit, gas en water	9153	37	166	1													
Bouwbedrijf	57173	28222	15809	3532		61							19	1549	394	63	13
Groot- en kleinhandel, herstelling van autovoertuigen en huishoudartikelen	89962	14686	18120	5277		41							37	58	11	25	12
Hotels & restaurants	28800	18349	12387	6270		143							36	755	64	15	4
Vervoer, opslag en communicatie	60418	11305	9020	2957		22							2	66	13	3	
Financiële activiteiten	72636	387	12309	10684													
Onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven	86551	14589	3024	547		3							2				
Openbaar bestuur	11578	349	2301	469													
Onderwijs	42230	519	4248	36													
Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	155888	5030	5419	671										4	1		
Gemeenschapsvoorzieningen, sociaal-culturele en persoonlijke diensten	33532	4051	0	0		6							1				
Huishoudelijke diensten	1120	675	152	132		3							3			5 (1)	
Andere	2754	147	67025	19659									4	930	47	1	
Onbekend			2194	942	1												
Totaal	895738	117.007	166932	57030		323				105	3362	530	113	29			

(1) Globale activiteit van de diensten en alle bevoegdheden samengenomen, behalve indien uitdrukkelijk vermeld.

(2) Aantal gecontroleerde werknemers waarvoor een **onregelmatigheid** werd vastgesteld en waarvoor pro justitia werd opgesteld.

(3) Idem.

(4) Aantal gecontroleerde werknemers waarvoor een **onregelmatigheid** werd vastgesteld en waarvoor werd geregulariseerd of pro justitia werd opgesteld.

Tabel 2 – Werknemers gecontroleerd en betrokken bij een onregelmatigheid.

Voor wat betreft de algemene activiteit van de diensten beschikken we over volledige gegevens, met name het aantal gecontroleerde werknemers en het aantal werknemers dat betrokken is bij een onregelmatigheid, en dit voor vier diensten:

- de dienst Toezicht Sociale Wetten,
- de Sociale Inspectie,
- de Duitstalige Gemeenschap
- het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De diensten van de RSZ en van het Waalse Gewest hebben het aantal werknemers betrokken is bij een onregelmatigheid meegedeeld, met uitzondering van de Vlaamse Gemeenschap die hieromtrent over geen cijfers beschikt.

Eens te meer wordt vastgesteld dat er een verschil in grootteorde is tussen de verschaft gegevens.

Dit schaalverschil vindt zijn oorsprong onder andere in de definitie die elke dienst geeft aan het begrip “gecontroleerde werknemer”:

- o de ene keer gaat het om werknemers die actief zijn in de onderneming ten tijde van de controle (dit is het geval voor de dienst Toezicht Sociale Wetten);
- o de andere keer gaat het om het aantal werknemers dat effectief gecontroleerd is (dit is het geval voor de Sociale Inspectie);
- o en nog een andere keer gaat het om buitenlandse werknemers die gecontroleerd worden in het kader van het toezicht op de wetgeving betreffende de arbeidskaarten/arbeidsvergunningen (dit is het geval voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap).

Het begrip “werknemers betrokken bij een onregelmatigheid” is evenmin eenvormig. Hier beschikken we over de gegevens van vijf diensten:

- bij de dienst Toezicht Sociale Wetten wordt elke werknemer die betrokken is bij een inbreuk op de bevoegdheid van de dienst als één eenheid gerekend. Indien een werknemer betrokken is bij meerdere inbreuken tijdens een zelfde onderzoek, telt hij voor evenveel eenheden als er inbreuken zijn waarbij hij betrokken is;
- bij de Sociale Inspectie komt één eenheid overeen met een gecontroleerde werknemer, ongeacht of die werknemer betrokken is bij één of meer inbreuken vastgesteld tijdens een zelfde onderzoek;
- bij de RSZ komt één eenheid overeen met een werknemer die betrokken is bij een inbreuk waarvoor een pro-justitia werd opgesteld (dit is de benaming die gebruikt wordt voor het proces-verbaal dat de inbreuk vaststelt);
- in het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest komt één eenheid overeen met een werknemer zonder arbeidskaart.

Wat betreft de cijfers die ons bezorgd zijn door de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie, moeten we rekening houden met het feit dat de uitgevoerde

onderzoeken bij werkgevers die een groot aantal werknemers tewerkstellen, leiden tot een oververtegenwoordiging van de activiteitssector waarin deze onderzoeken gevoerd zijn. Bovendien hebben deze onderzoeken meestal te maken met de specifieke materies van de diensten en zelden met illegale arbeid.

Na deze verduidelijkingen kunnen we nu enkele heel algemene commentaren geven op basis van deze tabel.

Wat betreft de inspecties van twee federale overheidsdiensten, namelijk de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie, situeert de enige gemeenschappelijke tendens in termen van gecontroleerde werknemers zich in de sector groothandel (10,04% bij TSW en 10,85% bij SI).

We stellen vast dat de drie sectoren die zowat 50 tot ruim 80% van de onderzoeken vertegenwoordigden, namelijk de horeca, de bouw en de detailhandel, duidelijk minder vertegenwoordigd zijn in de globale activiteit in termen van de betrokken werknemers (ongeveer 10%).

Het aantal gecontroleerde werknemers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft hoofdzakelijk drie sectoren: de bouw (46%), de horeca (22,46%) en de categorie “andere” (27,66%). Deze verdeling volgt de verdeling van de onderzoeken met een groter aandeel gecontroleerde werknemers dan onderzoeken in de bouwsector.

Als we het aantal gecontroleerde werknemers vergelijken met het aantal werknemers dat betrokken is bij een onregelmatigheid in de drie diensten waarvoor we over gegevens beschikken, krijgen we de volgende onregelmatigheidscijfers:

- 11% van de werknemers gecontroleerd door de dienst Toezicht Sociale Wetten zijn betrokken bij een onregelmatigheid begaan door hun werkgever;
- dit aantal bedraagt 34,56% bij de Sociale Inspectie;
- en 15,79% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Deze percentages zijn louter indicatief van aard omdat de gegevens waarop ze steunen niet eenvormig zijn.

Wanneer we de werknemers die betrokken zijn bij een onregelmatigheid indelen volgens de activiteitssectoren, kunnen we stellen dat het belang van de sectoren horeca en bouw de enige gemeenschappelijke trend is bij alle diensten.

Het aandeel van de werknemers die betrokken zijn bij een onregelmatigheid op het totale aantal gecontroleerde werknemers in de horecasector bedraagt:

- 63,71% voor de dienst Toezicht Sociale Wetten;
- 51,47% voor de Sociale Inspectie;
- 8,48% voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Voor alle andere sectoren kunnen geen gemeenschappelijke trends vastgesteld worden, de verschillen in aantal gecontroleerde werknemers en aantal werknemers betrokken bij een onregelmatigheid zijn eigen aan elke sector en aan elke dienst. We verwijzen dan ook beter naar de tabel.

Tabel 3: gecontroleerde werknemers en werknemers betrokken bij een onregelmatigheid (1) – Activiteit van de arrondissementscellen - 2006

Sector	TSW		SI		RSZ		Vlaamse Gemeenschap		Région Wallonne		Brussels Hoofdstedelijk Gewest		Deutschsprachige Gemeinschaft	
	Gecontr. WNS.	Betr. WNS	Gecontr. WNS.	Betr. WNS	Gecontr. WNS.	Betr. WNS (2)	Gecontr. WNS.	Betr. WNS	Gecontr. WNS.	Betr. WNS	Gecontr. WNS.	Betr. WNS	Gecontr. WNS.	Betr. WNS
Landbouw, jacht & bosbouw	3109	383	1951	205	Niet beschikbaar	4	1759	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	1	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	0	0
Industrie (fabrieksnijverheid)	906	249	570	42		18	0			0			0	0
Productie en verdeling van elektriciteit, gas en water	14	0	0	0		0	0			0			0	0
Bouwbedrijf	5792	669	6561	556		48	421			20			57	7
Groot- en kleinhandel, herstelling van autovoertuigen en huishoudartikelen	1298	502	3167	394		21	13			34			8	4
Hotels en restaurants	3141	2100	3140	1089		117	510			33			32	12
Vervoer, opslag en communicatie	338	93	454	103		12	42			2			0	0
Financiële activiteiten	3	0	6	1		0	0			0			0	0
Onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven	895	512	129	15		2	0			2			0	0
Openbaar bestuur, algemene collectieve diensten en verplichte sociale zekerheid	38	3	29	0		0				1			0	0
Onderwijs	30	27	9	0		0	0			0			0	0
Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	112	37	253	24		0	55			0			0	0
Gemeenschapsvoorzieningen, sociaal-culturele en persoonlijke diensten	513	288	0	0		0	0			1			0	0
Particuliere huishoudens als werkgevers van huishoudpersoneel	20	1	0	0		5	0			0			0	0
Andere	4	0	2435	718		3	100			2			0	0
Onbekend	0	0	27	5		1	0			0			0	0
Totaal	16213	4864	18731	3152		231	2900	96	97	23				

(1) hierna genoemd "betrokken werknemers" (= werknemers betrokken bij een pro justitia, een regularisatie of een waarschuwing)

(2) Aantal gecontroleerde werknemers waarvoor een **onregelmatigheid** werd vastgesteld en die aanleiding heeft gegeven tot een pro justitia of een regularisatie

Tabel 3 – Gecontroleerde werknemers en werknemers betrokken bij een onregelmatigheid tijdens acties van de arrondissementscel.

Wij beschikken over de volledige gegevens van twee diensten: de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie.

Tabel 3 vermeldt het aantal gecontroleerde werknemers en het aantal werknemers dat betrokken is bij een onregelmatigheid tijdens acties van de arrondissementscel. Deze tabel is een aanvulling op de voorgaande.

De Vlaamse Gemeenschap, het Waals Gewest en de RSZ hebben ons gegevens verschaft over de verdeling per sector hetzij van de gecontroleerde werknemers (Vlaamse Gemeenschap), hetzij van de werknemers die betrokken zijn bij een inbreuk (RSZ en Waals Gewest). We zullen deze gegevens afzonderlijk behandelen.

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikken we over geen gegevens.

A. Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie.

Wat de totalen betreft, liggen de gegevens die ons bezorgd werden door de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie in dezelfde grootteorde. De controles uitgevoerd in de arrondissementscellen van de dienst Toezicht Sociale Wetten betroffen 16.213 werknemers, bij de Sociale Inspectie ging het om 19.643 werknemers.

We moeten ook opmerken dat de onderzoeken gevoerd in de arrondissementscellen door de twee diensten eenvormiger zijn:

- omdat ze zich in de meeste gevallen richten op werkgevers met weinig personeel;
- omdat de onderzoeksmethode hoofdzakelijk steunt op de visuele vaststellingen van de tewerkgestelde werknemers op de arbeidsplaats, wat het aantal gecontroleerde werknemers beperkt;
- omdat de statistiekformulieren die voortvloeien uit het samenwerkingsprotocol 1993 het aantal gecontroleerde werknemers vermelden (niet het aantal werknemers dat in dienst is bij de onderneming) en deze informatie doorgaans als dusdanig overgenomen wordt in de eigen statistiekformulieren van elke dienst.

Het aantal werknemers dat betrokken is bij een onregelmatigheid in vergelijking met het aantal gecontroleerde werknemers, met andere woorden het onregelmatigheidscijfer, verschilt aanzienlijk naargelang van de dienst. Voor de dienst Toezicht Sociale Wetten ligt dit cijfer op 30%, terwijl het bij de Sociale Inspectie 18,71% bedraagt. Het telverschil (een werknemer telt voor een inbreuk bij de dienst Toezicht Sociale Wetten, terwijl een werknemer telt voor een werknemer betrokken bij een inbreuk bij de Sociale Inspectie) speelt vermoedelijk een rol bij dit verschil in resultaat, zonder dat we de omvang ervan kunnen meten. Bovendien zijn bepaalde bevoegdheden specifiek voor één enkele inspectiedienst (zoals bv. het arbeidsreglement = TSW).

Deze twee cijfers vormen de kern voor de evaluatie van de onregelmatigheidscijfers eigen aan de activiteitssectoren.

1. Indeling van de gecontroleerde werknemers per activiteitssector.

De concentratie in de bouwsector, de horeca, de handel en de landbouw, die we al opmerkten bij de indeling van de onderzoeken, wordt ook nog eens bevestigd bij de gecontroleerde werknemers. Deze vier sectoren omvatten 82% van de werknemers die gecontroleerd werden door de dienst Toezicht Sociale Wetten en 79% van de werknemers gecontroleerd door de Sociale Inspectie. De bouwsector telt voor ongeveer 30 %, de horeca voor 16 tot 20% en de landbouw voor 9 tot 12%. Deze indeling volgt globaal genomen de indeling van de onderzoeken.

2. Onregelmatigheidscijfer per gecontroleerde sector.

Als we het aantal werknemers dat betrokken is bij een onregelmatigheid en het aantal gecontroleerde werknemers, zoals meegedeeld door de twee diensten, met elkaar vergelijken, kunnen we overeenstemmende tendensen vaststellen in de sectoren van de horeca, de bouw en de landbouw.

De **horeca** onderscheidt zich door een hoog aantal werknemers dat betrokken is bij een onregelmatigheid in verhouding tot het aantal gecontroleerde werknemers: 66,86% voor Toezicht Sociale Wetten en 34,68% voor de Sociale Inspectie.

De **bouw**sector heeft een onregelmatigheidscijfer dat duidelijk lager ligt dan het gemiddelde voor de twee diensten, hetzij respectievelijk 11,55% voor Toezicht Sociale Wetten en 8,47% voor de Sociale Inspectie (gemiddelden voor alle sectoren tezamen: 30% voor Toezicht Sociale Wetten – 16,83% voor de Sociale Inspectie). Een verschil dat we kunnen verklaren door het feit dat de bouwsector minder homogeen is wat betreft de verdeling van de sociale fraude bij de werkgevers. De “celcontroles” in de bouwsector betreffen ook verschillende soorten werven:

- de werven voor de bouw of omvorming van een collectieve infrastructuur of een collectief gebouw vereisen aanzienlijke technische en financiële middelen;
- terwijl de kleine werven voor de bouw of renovatie van middelmatige woningen lichte structuren vragen.

Op de eerste soort werven vinden we werknemers van zowel grote als middelgrote ondernemingen, terwijl we bij de onderaannemers of op de kleine werven werknemers terugvinden uit verschillende kleine ondernemingen. De werkgevers van de grote en middelgrote ondernemingen doen zelden rechtstreeks een beroep op zwartwerkers, gezien de risico's die dit met zich meebrengt op wettelijk en veiligheidsvlak. De kleine structuren zijn daarentegen wel gevoeliger voor illegale arbeidspraktijken.

In totaal leidt dit tot een daling van het onregelmatigheidscijfer in de sector.

Voor de **handel** hebben we voor Toezicht Sociale Wetten 38,67% als onregelmatigheidscijfer en voor de Sociale Inspectie 12,44%.

Voor de **land- en tuinbouw**sector hebben we de volgende onregelmatigheidscijfers: 12,32% voor Toezicht Sociale Wetten en 10,51% voor de Sociale Inspectie.

Voor de andere sectoren zijn de kenmerken eigen aan elke dienst en moeten we dus direct verwijzen naar de tabel.

B. De andere diensten.

De gegevens meegedeeld door de **Vlaamse Gemeenschap** geven aan dat van de 2.900 werknemers die gecontroleerd werden in de arrondissementscellen, ruim 90% behoorden tot drie activiteitssectoren:

- de land- en tuinbouw (60,66% van de gecontroleerde werknemers);
- de horeca (17,59%);
- en de bouwsector (14,52%).

Dat de controles zich vooral op de land- en tuinbouwsector richten, is evident.

We stellen vast dat de **RSZ**-inspectie in 2006 weinig processen-verbaal heeft opgesteld. Deze inspectie richt zich prioritair op het snel binnenhalen van de gegevens van de aangifte opdat de invorderingen op de meest correcte basis zouden plaatsvinden. Om deze reden kunnen de resultaten van de RSZ in termen van processen-verbaal niet vergeleken worden met de resultaten van de Sociale Inspectie of van het Toezicht op de Sociale Wetten. 231 personen worden vermeld in de opgestelde processen-verbaal. Hun verdeling laat een duidelijk overwicht zien van de horecasector (bijna 51% van de betrokken werknemers).

Drie andere belangrijke sectoren volgen hierop: de bouwsector, de handel en de industrie.

Bij het **Waals Gewest** zijn de belangrijkste sectoren in termen van werknemers betrokken bij een onregelmatigheid de volgende:

- de handel (35,42%);
- de horeca (34,38%);
- en de bouwsector (20,83%).

Bij de **Duitstalige Gemeenschap** zijn de twee meest gecontroleerde sectoren de bouwsector (58,76%) en de horeca (33%) en in een mindere mate de handel (8,25%).

C. Synthese van de tabellen 2 en 3.

Wat betreft de algemene activiteit kunnen we, ondanks de heterogeniteit van de absolute waarden die ons door de verschillende diensten werden meegedeeld, de volgende punten vaststellen.

- De sectoren met een sterke concentratie aan werkkrachten uit grote en middelgrote ondernemingen (verwerkingsindustrie, financiële sector, enz.) zijn in de algemene activiteit oververtegenwoordigd wat betreft de gecontroleerde werknemers. De controles in deze sectoren betreffen voornamelijk materies die niets of weinig te maken hebben met illegale arbeid.
- Wat betreft de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie, is het aandeel van de werknemers betrokken bij een onregelmatigheid ten aanzien van het aantal gecontroleerde werknemers zeer hoog in de sector horeca.
- Voor de regionale inspectiediensten beschikken we over de gegevens van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en het Waalse Gewest. De sectoren die hier overheersen, zijn de bouw, de horeca en de groot- en kleinhandel plus de autoherstelling. Hun specifieke overwicht in termen van gecontroleerde werknemers of in termen van werknemers die betrokken zijn bij een onregelmatigheid weerspiegelt de sociaal-economische realiteit en de prioriteiten van elk gewest:
 - o de controle van bouwwerven in het Brusselse Gewest (controles waarbij het aantal onregelmatig tewerkgestelde werknemers het hoogst is);
 - o de controle van de buurthandels, de horeca en de kleinhandel in het Waalse Gewest.

Voor de arrondissementscellen is het zo dat de onregelmatigheidscijfers nog sterk verschillen naargelang de dienst, ook al zijn de absolute waarden die ons meegedeeld werden door de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie iets homogener. Dit verschil vloeit vermoedelijk voort uit de statistische telmethodes.

Wat de indeling per activiteitssector van de in de cellen gecontroleerde werknemers betreft, vallen meer dan 80% van de gecontroleerde werknemers onder vier sectoren: de landbouw, de bouw, de horeca en de handel.

De gegevens meegedeeld door de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest en de RSZ duiden op een bijzonderheid eigen aan elke dienst:

- o meer dan de helft van de werknemers die gecontroleerd werden in de cellen door de Vlaamse Gemeenschap komt uit de land- en tuinbouwsector;
- o 50% van de werknemers waarvoor de RSZ een pro-justitia heeft opgesteld, zijn tewerkgesteld in de horeca;
- o bij het Waalse Gewest vertegenwoordigen volgende drie sectoren bijna het totaal van de in de cellen gecontroleerde werknemers: de handel, de horeca en de bouw.

III. Resultaten van de strijd tegen de illegale arbeid per reglementeringmaterie.

De strijd tegen de illegale arbeid wordt benaderd vanuit drie reglementeringmateries:

- de sociale documenten en DIMONA;
- de deeltijdse arbeid;
- de arbeid door buitenlandse staatsburgers.

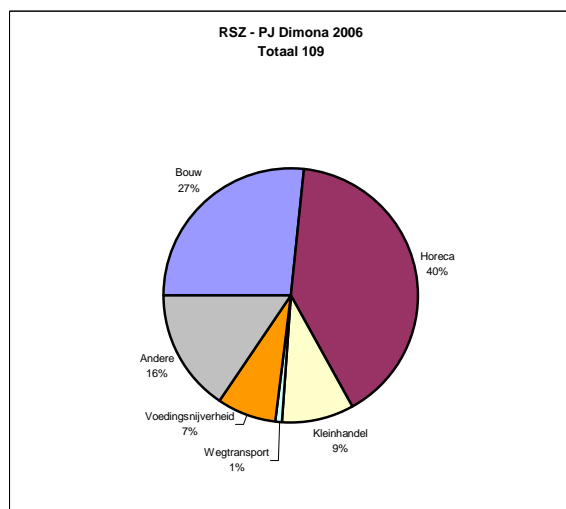
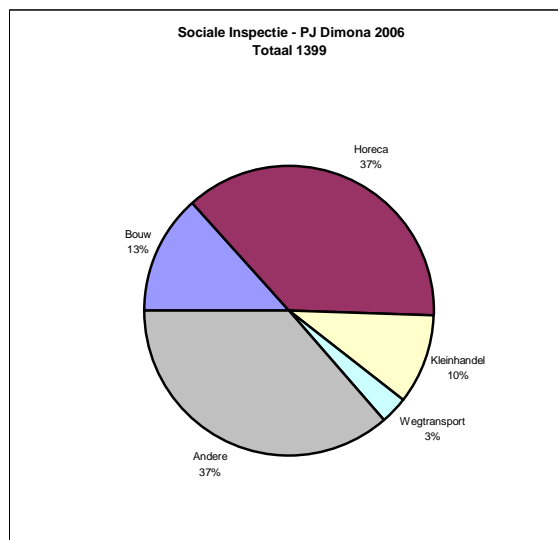
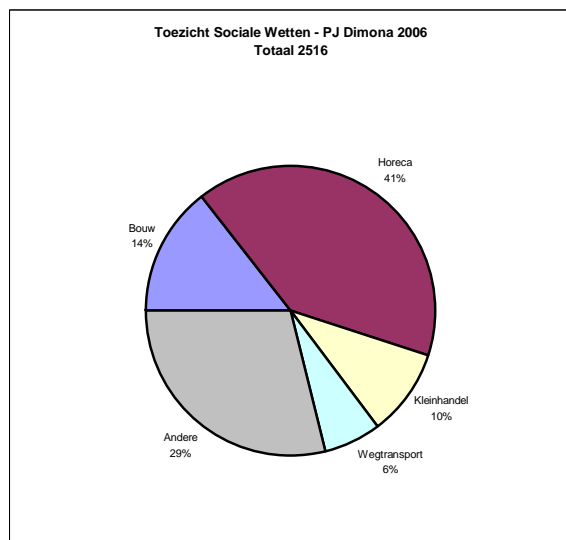
Tabel 4 : Sociale documenten en Dimona – vaststellingen en gevolgen – per sector – 2006 – Algemene activiteit van de diensten													
Sector	TSW				SI				RSZ				
	Vaststel-lingen (1)	Onregelma-tigheden	Regularisaties	Pro Justitia	Vaststel-lingen (2)	Onregel-matigheden	Regulari-saties	Pro Justitia	Vaststel-lingen (3)	Onregel-matigheden	Waarschu-wing	Onregelma-tigheden	Pro Justitia
Landbouw, jacht & aanverwante diensten	759	203	74	80	494	92	42	50	Niet geregistreerd	Niet geregistreerd	Niet geregistreerd	Niet geregistreerd	3
Voedingsnijverheid	566	227	138	48	388	100	66	34					8
Bouwbedrijf	4237	1081	528	361	2564	346	161	185					29
Handel in, onderhoud en herstelling van autovoertuigen en motorrijwielen, kleinhandel in brandstoffen	384	138	72	45	276	47	18	29					2
Groothandel en handelsbemiddel-ling, uitgezonderd de handel in autovoertuigen en motorrijwielen	599	166	81	50	478	84	63	21					1
Kleinhandel, uitgezonderd de handel in autovoertuigen en motorrijwielen, en herstelling van huishoudartikelen	1710	703	316	246	1024	265	126	139					10
Hotels & restaurants	3257	1879	563	1020	2174	839	316	523					44
Wegvervoer	1334	366	116	159	912	88	47	41					1
Post en telecommunicatie	148	84	33	8	59	15	6	9					4
Overige zakelijke dienstverlening					80	16	10	6					2
Recreatie, cultuur en sport					123	33	20	13					1
Andere diensten	281	102	32	47	243	57	29	28					2
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel					54	48	15	33					1
Andere	3411	1156	504	452	2224	412	254	158					0
Onbekend					418	174	44	130	1				
Totaal	16686	6105	2457	2516	11511	2616	1217	1399	888				109

(1) De vaststellingen zijn de onderzoeken tijdens dewelke een materie werd gecontroleerd.

(2) Vaststellingen = in regel + onregelmatigheden.

(3) Aantal onderzoeken voor de materie « DIMONA ».

Aandeel van de pro justitia opgesteld door Toezicht Sociale Wetten, Sociale Inspectie en de RSZ, per activiteitssector – Algemene activiteit.

Tabel 4 – Inbreuken sociale documenten en DIMONA – Globale activiteit.

Het toezicht op de sociale documenten¹¹ en DIMONA¹² is een bevoegdheid van de federale sociale inspectiediensten, met name de dienst Toezicht Sociale Wetten, de Sociale Inspectie, de RSZ en de RVA. We beschikken enkel over volledige gegevens voor de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie. De RSZ heeft gegevens meegedeeld over het aantal opgestelde pro justitia. Voor de RVA hebben we evenwel geen gegevens.

De regionale inspectiediensten zijn niet bevoegd voor deze materie.

De onregelmatigheden omvatten het aantal uitgevoerde regularisaties en het aantal opgestelde pro justitia (de waarschuwingen zijn opgenomen in de kolom “regularisaties”).

Het aantal vaststellingen door de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie ligt in dezelfde grootteorde (respectievelijk 16.686 en 11.511 eenheden).

Van de drie materies die de illegale arbeid betreffen, zijn de sociale documenten de belangrijkste.

Inzake de gegeven gevolgen aan de onregelmatigheden vastgesteld door de dienst Toezicht Sociale Wetten is er een evenwicht tussen het aantal pro-justitia (41,21%) en het aantal regularisaties (40%), terwijl de Sociale Inspectie in 2006 voorrang geeft aan het opstellen van pro-justitia (53,48%) boven het afdwingen van een regularisatie (46,52%), hetgeen een omgekeerde tendens vertoont ten opzichte van het activiteitenverslag 2005.

Voorheen stelden we inderdaad een verschillende aanpak vast tussen de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie, die voortvloeide uit een verschillende opvatting bij de twee diensten over het doel van de controle

Voor de Sociale Inspectie is de controle bedoeld om de werknemers aan te geven bij de RSZ en aldus een eind te stellen aan de inbreuk. De dienst Toezicht Sociale Wetten beschikt niet over die mogelijkheid (ambtshalve aangifte).

Zij moeten dan ook een beroep doen op pro justitia om de inbreuk vast te leggen in de hoop dat die zich niet opnieuw voordoet.

Beschrijving per activiteitssector.

De sectoren met de meeste vaststellingen inzake de sociale documenten zijn:

- de bouwsector (25,39% van de onderzoeken door Toezicht Sociale Wetten en 22,27% door de Sociale Inspectie);

¹¹ Koninklijk besluit nr. 5 van 23 oktober 1978 betreffende het bijhouden van de sociale documenten (BS 2/12/1978).

¹² Koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels (BS 20/11/2002)

- de hotelsector (19,52% en 18,89%);
- de kleinhandel (10,25% en 8,9%);
- het vervoer over de weg (8% en 7,92%);
- de land- en tuinbouw (en aanverwante sectoren) (4,55% en 4,29%);
- de groothandel (3,59% en 4,15%).

Deze zes sectoren vertegenwoordigen op zich al 70% van de gedane vaststellingen in alle activiteitssectoren.

De verdeling van de vastgestelde inbreuken per pro justitia opgesteld door de RSZ (de enige beschikbare informatie) ligt volledig in de lijn van de trends van deze verdeling.

De cijfers van de inbreuken in de vijf hoofdsectoren zijn gelijkaardig voor de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie.

In dalende volgorde hebben we de volgende inbreukcijfers:

- de horeca (50%)
- de kleinhandel (ongeveer 40%);
- de groothandel (28%);
- de landbouw en de aanverwante activiteiten (27%);
- de bouwsector (23%);

Het enige gemeenschappelijke kenmerk wat betreft de gevolgen die gegeven worden aan de vastgestelde inbreuken in de verschillende activiteitssectoren is dat de inbreuken die vastgesteld worden in de horecasector veel vaker leiden tot een pro justitia, zowel bij Toezicht Sociale Wetten als bij de Sociale Inspectie (hetzij in 54,28% van de inbreuken vastgesteld door Toezicht Sociale Wetten en in 62,34% van de inbreuken vastgesteld door de Sociale Inspectie).

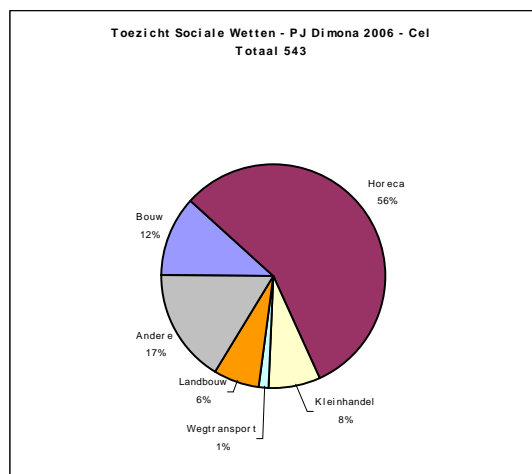
In de andere sectoren wijkt de aanpak nogal sterk af, zodat het beter is om in die gevallen rechtstreeks naar de tabel te verwijzen.

**Tabel 5: sociale documenten en Dimona - vaststellingen en gevolgen - per sector - 2006 –
Activiteiten van de arrondissementscellen**

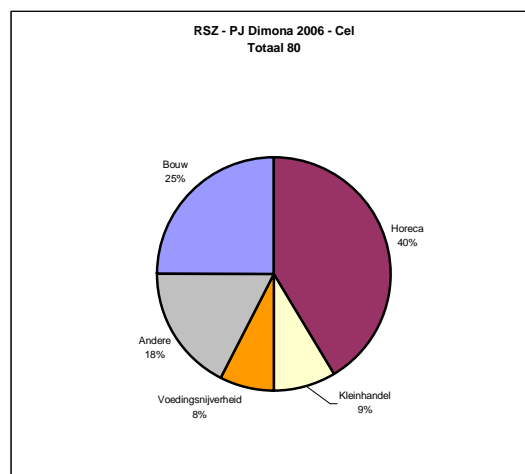
Sector	TSW		SI		RSZ	
	Regula- risaties	Pro Justitia	Regula- risaties	Pro Justitia	Regula- risaties	Pro Justitia
Landbouw, jacht en aanverwante diensten	10	34	18	14	Niet geregistreerd	2
Voedingsnijverheid	10	17	5	10		6
Bouwbedrijf	13	63	30	42		20
Handel in, onderhoud en herstelling van autovoertuigen en motorrijwielen; kleinhandel in brandstoffen		12	3	11		2
Groothandel en handelsbemiddeling, uitgezonderd de handel in autovoertuigen en motorrijwielen	1	5	2	4		1
Kleinhandel met uitsluiting van handel in autovoertuigen en motorrijwielen ; herstelling van huishoudartikelen	8	41	15	23		7
Hotels en restaurants	49	306	72	140		33
Wegvervoer		8	2	7		0
Post en telecommunicatie	1	5	0	1		3
Overige zakelijke dienstverlening			0	1		1
Recreatie, cultuur en sport			5	4		1
Andere diensten	4	5	5	10		2
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel			0	0		1
Andere	19	47	19	42		0
Onbekend			0	0		1
Totaal	115	543	176	309		80

Aandeel van de pro justitia opgesteld door Toezicht Sociale Wetten, door de Sociale Inspectie en door de RSZ, per activiteitssector – arrondissementscellen.

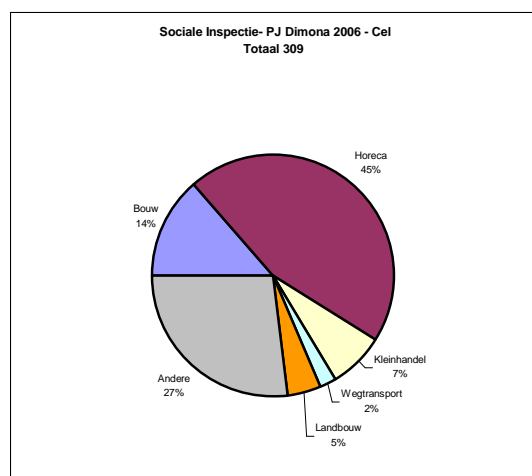
Graphique 11.

Grafiek 13

Graphique 12.

Tabel 5 – Inbreuken sociale documenten en DIMONA – arrondissementscellen.

De regularisaties en de opgestelde pro justitia in de arrondissementscellen met betrekking tot de sociale documenten en DIMONA vertegenwoordigen ongeveer 15% van de totale activiteit (13,23% bij Toezicht Sociale Wetten en 18,54% bij de Sociale Inspectie)¹³.

Zoals we al meldden in het kader van de algemene activiteit, beschikt de Sociale Inspectie ook hier over de mogelijkheid om de aangifte bij de RSZ ambtshalve te regulariseren. Hierdoor komen bij de indeling van de te geven gevolgen aan gezamenlijke controles de “regulariseerbare” inbreuken prioritair voor bij deze dienst.

In 2006 heeft de dienst Toezicht Sociale Wetten voor de vastgestelde inbreuken hoofdzakelijk pro justitia (543) opgesteld en een geringer aantal regularisaties (115) bedongen. Bij de Sociale Inspectie is het verschil minder uitgesproken met 309 pro-justitia en 176 regularisaties.

In vergelijking met de algemene activiteit doen de twee diensten vaker een beroep op pro justitia bij de behandeling van inbreuken in de arrondissementscel. Het percentage pro justitia gaat van 50,59 naar 82,52% voor de dienst Toezicht Sociale Wetten en van 34,17 naar 63,71% bij de Sociale Inspectie. Dit wijst erop dat de controles in de arrondissementscel zich meer richten op het zwartwerk. Maar deze stijging kan ook verklaard worden door het feit dat de onderzoeken binnen de arrondissementscel om werkingsredenen altijd bestaan uit onaangekondigde controles, wat uiteraard de waarschijnlijkheid doet toenemen dat men bepaalde soorten inbreuken zal vaststellen. Bovendien beperken ze zich in de meeste gevallen tot een controlebezoek van beperkte duur, wat de mogelijkheden tot regularisatie beperkt.

De vastgestelde inbreuken concentreren zich voor meer dan 70% in vier sectoren:

- de horecasector tussen de 43 en 53% van de vastgestelde inbreuken;
- de bouwsector, ongeveer 13% van de vastgestelde inbreuken;
- de kleinhandel, ongeveer 7% van de vastgestelde inbreuken;
- de landbouw, bijna 7% van de vastgestelde inbreuken.

¹³ Opgelet: de hier vermelde gevolgen zijn de gevolgen die gegeven worden onmiddellijk na de “cel-controlle”. Wanneer het dossier na de controle doorgegeven wordt voor onderzoek aan een andere dienst, is de registratie ervan als een “celonderzoek” onzekerder (ze is dan immers afhankelijk van de specifieke coderingsregels van elke dienst).

Inbreuken sociale documenten en DIMONA (tabellen 4 en 5) – Synthese.

In de materie van de sociale documenten en DIMONA hebben de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie samen meer dan 16.000 vaststellingen (controles) gedaan inzake sociale documenten en ruim 11.500 vaststellingen inzake Dimona, waarvan ongeveer 35% onregelmatigheden vertoonde. De hieraan gegeven gevolgen verdelen zich tussen pro-justitia en regularisaties.

Op het vlak van de **algemene activiteit** concentreren de vaststellingen zich voor 57% in vier hoofdsectoren: de bouwsector voor 22%, de horeca 20%, de kleinhandel 10% en de land- en tuinbouw 5%. Het wegtransport en de groothandel zijn twee andere belangrijke sectoren wanneer we het hebben over de algemene vaststellingen (respectievelijk 7 en 4%).

Het aantal vastgestelde inbreuken met betrekking tot de sociale documenten en DIMONA ligt in de horecasector duidelijk hoger dan het gemiddelde.

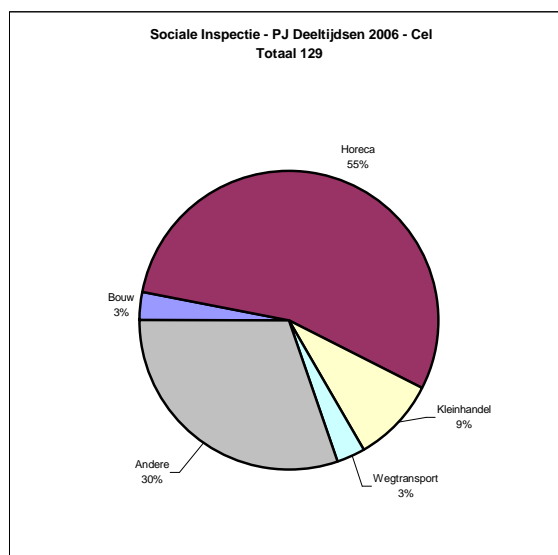
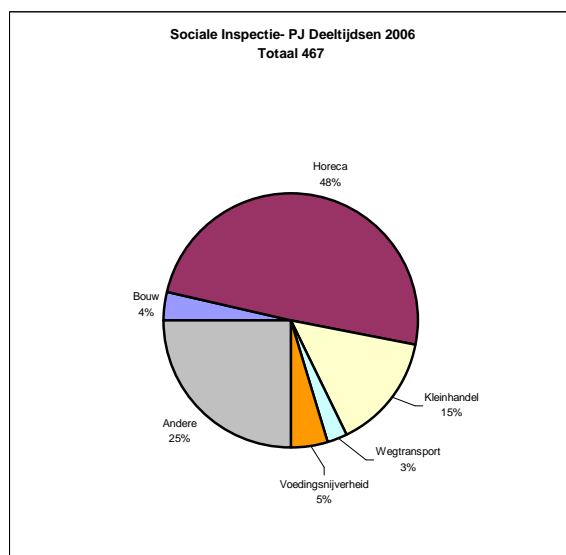
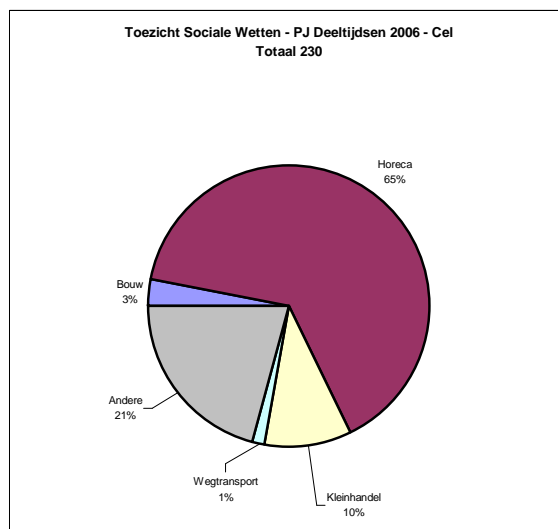
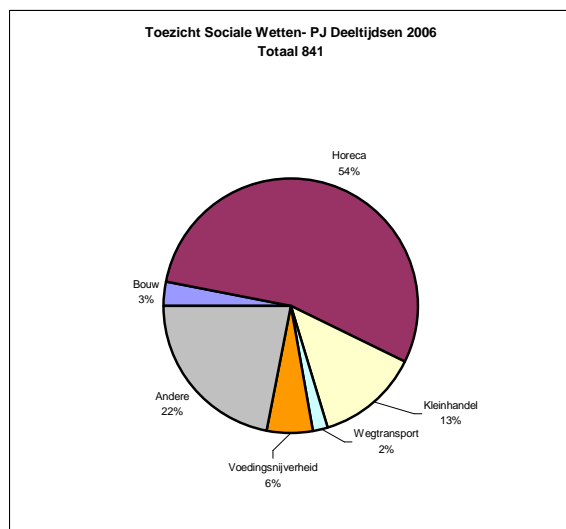
Ongeveer 15% van de vaststellingen van elke dienst gebeuren tijdens onderzoeken die uitgevoerd werden in de **arrondissementscellen**. De in de cellen vastgestelde inbreuken concentreren zich nog meer in de vier hoofdsectoren. Samen vertegenwoordigen ze meer dan 70% van de vastgestelde inbreuken. De horecasector heeft een overheersend aandeel van 48%, terwijl de drie andere sectoren (de bouwsector, de kleinhandel en de landbouw) elk een equivalent aandeel van 10% hebben.

Tabel 6: deeltijdsen (1) – vaststellingen en gevolgen - per sector - 2006 – Algemene activiteit van de diensten en activiteit van de arrondissementscel

Sector	TSW - totaal			SI - totaal			TSW - cel		SI - cel	
	Vaststellingen	Regularisaties - Totaal	Pro Justitia - Totaal	Vaststellingen	Regularisaties - Totaal	Pro Justitia - Totaal	Regularisaties - Cel	Pro Justitia - Cel	Regularisaties - Cel	Pro Justitia - Cel
Landbouw, jacht en aanverwante diensten	60	6	8	66	4	4	1	0	1	3
Voedingsnijverheid	228	105	48	151	15	22	13	8	3	5
Bouwbedrijf	163	35	26	166	7	17	2	7	1	4
Handel in, onderhoud en herstelling van autovoertuigen en motorrijwielen; kleinhandel in brandstoffen	90	28	11	75	6	9	0	6	39	5
Groothandel en handelsbemiddeling, uitgezonderd de handel in autovoertuigen en motorrijwielen	112	33	16	100	5	5	0	2	1	2
Kleinhandel met uitsluiting van handel in autovoertuigen en motorrijwielen; herstelling van huishoudartikelen	641	140	110	350	41	68	11	23	14	12
Hotels en restaurants	1081	142	456	922	93	231	6	149	37	70
Wegvervoer	63	9	16	88	6	12	1	3	2	4
Post en telecommunicatie	16	4	8	9	1	0	0	4	0	0
Overige zakelijke dienstverlening				20	0	1			0	1
Recreatie, cultuur en sport				46	4	9			2	2
Andere diensten	105	14	27	106	11	26	0	7	5	7
Andere	645	85	115	557	44	49	0	21	9	14
Onbekend				52	4	14			0	0
Totaal	3204	601	841	2708	241	467	34	230	114	150

(1) Bekendmaking van de werkroosters van de deeltijdse werknemers

Aandeel van de activiteitssectoren in de pro justitia opgesteld door Toezicht Sociale Wetten en Sociale Inspectie – algemene activiteit & activiteit arrondissementscel – Deeltijdse werknemers.

Tabel 6 – Vaststellingen en inbreuken met betrekking tot de bekendmaking van de arbeidstijden voor deeltijdse werknemers.

De vaststellingen op het vlak van de deeltijdse arbeid betreffen het toezicht op de artikelen 157 tot 172 van de programmawet van 22 december 1989¹⁴.

Het toezicht op de naleving van de maatregelen tot bekendmaking van de arbeidstijden voor deeltijdse werknemers is een bevoegdheid van de dienst Toezicht Sociale Wetten, de Sociale Inspectie en de RVA. Wij hebben geen gegevens over vaststellingen door de RVA in deze materie.

De dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie hebben ons de volgende informatie verschaft:

- het aantal vaststellingen gedaan tijdens de algemene activiteit;
- het aantal regularisaties en het aantal pro justitia zowel tijdens de algemene activiteit als tijdens acties in de arrondissementen.

A. Algemene activiteit.

Het aantal vaststellingen inzake de naleving van de maatregelen tot bekendmaking van de arbeidstijden voor deeltijdse werknemers bedraagt 3.204 voor de dienst Toezicht Sociale Wetten en 2.708 voor de Sociale Inspectie.

Het aantal vastgestelde inbreuken op de naleving van de maatregelen tot bekendmaking van de arbeidstijden voor deeltijdse werknemers is voor de twee diensten zeer verschillend:

- Toezicht Sociale Wetten: 1.442 onregelmatigheden;
- Sociale Inspectie: 708 onregelmatigheden.

Bijgevolg is het onregelmatigheidscijfer per vaststelling 45% voor Toezicht Sociale Wetten en 26% voor de Sociale Inspectie.

De gevolgen gegeven aan de inbreuken variëren naargelang van de dienst. Bij Toezicht Sociale Wetten is de aanpak redelijk verdeeld tussen regularisatie en pro justitia: de inbreuken hebben geleid tot 601 regularisaties (41,68% van de gevallen) en tot 841 pro justitia (58,32% van de gevallen). Bij de Sociale Inspectie werd minder voor regularisatie gekozen (241 regularisaties, hetzij 34% van de gevallen), terwijl bijna dubbel zoveel inbreuken hebben geleid tot een pro justitia (467, hetzij 65,96% van de gevallen). Het is inderdaad zo dat de Sociale Inspectie de RSZ kan wijzen op werknemers waarvoor de maatregelen tot bekendmaking van de deeltijdse arbeidstijden niet zijn nageleefd op basis van het wettelijke vermoeden van een voltijdse tewerkstelling of een tewerkstelling voor

¹⁴ Programmawet van 22 december 1989 (BS 30/12/1989) – Hoofdstuk IV.

de duur voorzien in de bekendgemaakte arbeidstijden¹⁵, maar dit enkel in de hypothese van het ontbreken van elk uurrooster, hetgeen geen groot verschil veroorzaakt in de aanpak bij de twee diensten.

1. De vaststellingen per sector.

Meer dan de helft van de vaststellingen gebeuren in twee activiteitssectoren:

- horeca (ongeveer 35%);
- kleinhandel (tussen 13 en 20%).

In deze sectoren komt de tewerkstelling van deeltijdse werknemers het vaakst voor.

We kunnen ook nog drie andere belangrijke sectoren vermelden (rond de 5%):

- de andere diensten die hoofdzakelijk geleverd worden aan ondernemingen;
- de bouwsector;
- de voedingsnijverheid.

2. De onregelmatigheidscijfers per sector.

De horecasector heeft het hoogste aantal vastgestelde onregelmatigheden bij de twee diensten (55,32% bij Toezicht Sociale Wetten en 35,14% bij de Sociale Inspectie), gevolgd door de sector kleinhandel die een lager cijfer laat zien (20% bij Toezicht Sociale Wetten en zowat 13% bij de Sociale Inspectie).

B. Acties in de arrondissementscellen.

Het aandeel van de onregelmatigheden die vastgesteld worden in de arrondissementscellen tegenover de inbreuken die door de dienst vastgesteld worden in het kader van haar algemene activiteit ligt iets hoger bij de Sociale Inspectie, hetzij 29,24% (207/708) dan bij Toezicht Sociale Wetten, hetzij 18,31% (264/1.442). Net als in het voorgaande punt heeft het feit dat de Sociale Inspectie bij afwezigheid van elk uurrooster gebruik kan maken van het wettelijke vermoeden van een voltijdse tewerkstelling of van een tewerkstelling volgens de bekendgemaakte arbeidstijden om de vaststelling aan te geven bij de RSZ, tot gevolg dat ze er vaker voor kiest om inbreuken aldus te regulariseren.

Het aandeel van de pro justitia binnen de gevolgen gegeven aan de inbreuken komt sterk naar voor in de arrondissementscellen en dit vooral bij Toezicht Sociale Wetten met een

¹⁵ Artikel 22 ter van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (BS 25/7/1969).

cijfer van 87,12%, hetgeen bij de Sociale Inspectie minder is doch ook nog een hoog cijfer geeft van 62,32%.

C. Relatief belang van de activiteitssectoren in het aantal vastgestelde inbreuken.

Zowel bij de controles in de cellen als bij de controles in het kader van de algemene activiteit concentreren de inbreuken zich voornamelijk in twee activiteitssectoren: de horeca en de kleinhandel. Samen vertegenwoordigen ze meer dan 60% van alle vastgestelde inbreuken op de bekendmaking van de deeltijdse arbeidstijden.

Deze verhoging komt er bijna enkel door toedoen van de horeca. Tussen de 52 en 56% van de inbreuken die door de twee diensten vastgesteld worden, situeren zich in de horecasector.

De vertegenwoordiging van de kleinhandel in de cellen kan vergeleken worden met haar vertegenwoordiging in de algemene activiteit en ligt rond de 12% voor de inbreuken die vastgesteld worden door de ene of de andere dienst.

De werkgevers uit de “horeca” en de kleinhandel die gecontroleerd werden in de arrondissementscellen, zijn uitbaters van kleine etablissementen die vaker een beroep doen op deeltijdse arbeid. De spontane controles die de regel uitmaken in de cellen, geven een beeld dat vermoedelijk nauwer aanleunt bij de realiteit. Gezien hun kleine omvang beschikken deze ondernemingen niet over een institutioneel intern controlesysteem, noch over een vakbondsafvaardiging en à fortiori over overlegorganen zoals het comité voor preventie en bescherming op het werk en de ondernemingsraad. De werkgevers beroepen zich regelmatig op de administratieve verplichting van de maatregelen tot bekendmaking van de arbeidstijden in de erg flexibele organisatie van het werk dat afhankelijk is van de niet te voorziene schommelingen in het cliënteel. De wet voorziet echter in de mogelijkheid om een geautomatiseerd arbeidsregistratiesysteem (prikkllok) in te voeren, een mogelijkheid die blijkbaar weinig gebruikt wordt in deze twee sectoren. Een betere informatieverlening over de bestaande reglementering en, op termijn, de integratie in DIMONA van de arbeidstijden naar het voorbeeld van wat voorzien is voor de tijdelijke werknemers, zijn twee ideeën waarover nagedacht wordt met betrekking tot de middelen die ingevoerd kunnen worden om het aantal inbreuken in deze twee sectoren te verminderen.

In de arrondissementscel in het bijzonder merkt men in de horecasector een hoger percentage pro justitia dan gemiddeld en dat voor de beide diensten (96% bij Toezicht Sociale Wetten en 65,42% bij de Sociale Inspectie).

Voor de andere sectoren kunnen we nog de kleinhandel vermelden (67,65% bij Toezicht Sociale Wetten en 46,15% bij de Sociale Inspectie).

De cijfers voor pro justitia in de andere sectoren zijn zodanig laag, dat hun afwijking niet echt belangrijk is.

D. Synthese.

In 2006 hebben de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie elk meer dan 3.000 controles uitgevoerd met betrekking tot de bekendmaking van de arbeidstijden voor deeltijdse werknemers.

Ongeveer de helft van deze controles hebben geleid tot de vaststelling van een onregelmatigheid. De twee diensten volgen een verschillende aanpak wat betreft de gevolgen die ze geven aan deze inbreuken. De Sociale Inspectie geeft de voorkeur aan de regularisatie, terwijl de dienst Toezicht Sociale Wetten vooral kiest voor pro justitia. De Sociale Inspectie wordt daarbij geholpen door het onweerlegbaar wettelijke vermoeden van een voltijdse tewerkstelling of van een tewerkstelling volgens de bekendgemaakte arbeidstijden voorzien door de wet op de sociale zekerheid¹⁶.

Bijna de helft van de vaststellingen gebeurt in de horecasector (35%) en de kleinhandel (15%), waar het aantal inbreuken respectievelijk ongeveer 40 en 15% bedraagt. De andere vaststellingen zijn verspreid verdeeld over de andere activiteitssectoren.

In de arrondissementscellen maken de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie vaker gebruik van pro justitia, hetzij respectievelijk voor 87,12% of 62,32% van de onregelmatigheden. Deze onregelmatigheden concentreren zich voor bijna 65% in de twee hoofdsectoren, de horeca en de kleinhandel.

¹⁶ Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (BS 25/7/1969) – art. 22 ter.

Tabel 7 a: tewerkstelling van vreemde werknemers –illegaal verblijf – Beroepskaarten van buitenlandse zelfstandigen– Algemene activiteit van de diensten in 2006																
Sector	TSW (1)		SI (2)		RSZ		Vlaamse Gemeenschap (3)		Région Wallonne (3)		Brussels Hoofdstedelijk Gewest		Deutschsprachige Gemeinschaft (3)			
	Vaststellingen	PJ	Vaststellingen	PJ	Vaststellingen	PJ	Vaststellingen	PJ	Vaststellingen	PJ	Vaststellingen	PJ	Vaststellingen	PJ		
Landbouw, jacht en aanverwante diensten	172	31	178	18	Niet beschikbaar	1	Niet beschikbaar per sector	5	Niet beschikbaar per sector	1	0	0				
Voedingsnijverheid	28	17	22	13		1		0		0	0	0	4	0		
Bouwbedrijf	235	72	205	77		7		1		13	681	237				
Handel in, onderhoud en herstelling van autovoertuigen en motorrijwielen; kleinhandel in brandstoffen	17	11	24	10		0		0		10	24	8				4
Groothandel	24	5	27	9		0		0			0	0				
Kleinhandel met uitsluiting van handel in autovoertuigen en motorrijwielen ; herstelling van huishoudartikelen	82	46	162	54		3		0		20	323	20				
Hotels en restaurants	279	146	415	177		6		6		21	409	52	1			
Wegvervoer	37	20	20	7		1		2		1	15	7				
Vervoersondersteunende activiteiten			1	1		0		3		0	0	0				
Post en telecommunicatie	16	9	4	2		0		0		0	48	0				
Overige zakelijke dienstverlening			10	2		1		0		2	29	3				
Persoonlijke diensten			20	1		1		0		1	0	0				
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel			26	20		1		3		1	66	1				
Andere	246	81	161	60	0	9	2	262	14	1						
Onbekend			140	52	0	0	1	0	0							
Totaal	1136	438	1415	503		22	484 (4)	29	427	73	1861	342	2	4		

(1) Inbreuken op illegaal verblijf, op tewerkstelling van vreemdelingen zonder arbeidsvergunning of arbeidskaart en op de wet van 19/02/1965 betreffende buitenlandse zelfstandigen (beroepskaart).

(2) Idem als 1.

(3) Inbreuken op de wet van 30 april 1999 inzake tewerkstelling van buitenlandse werknemers (inbegrepen de au pair-jongeren).

(4) Totaal aantal onderzoeken inzake tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

Tabel 7.a – Vaststellingen en inbreuken met betrekking tot de tewerkstelling van buitenlanders.

De vaststellingen met betrekking tot de tewerkstelling van buitenlandse werknemers betreffen drie wetgevingen:

- de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van **buitenlandse werknemers**;
- de wet van 15 december 1980 betreffende de **toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen** – wat betreft de verblijfsvergunning;
- de wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van **zelfstandige beroepsactiviteiten door vreemdelingen** – wat betreft de beroepskaarten.

In 2006 variëren het aantal vaststellingen naargelang de diensten.

Bij de **federale diensten** hebben de dienst Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie respectievelijk 1.136 en 1.415 vaststellingen verricht. Ook het aantal onderzoeken dat werd gevoerd door deze twee diensten ligt in dezelfde lijn. Twee maatregelen hebben een grote invloed gehad op deze aantallen:

- de Sociale Inspectie en de dienst Toezicht Sociale Wetten hebben gezamenlijke controles gehouden in uitvoering van het samenwerkingsakkoord van 31 mei 2001 in de strijd tegen de mensenhandel dat werd afgesloten door de Sociale Inspectie van FOD Sociale Zekerheid en de dienst Toezicht Sociale Wetten van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. Maandelijks is één controle voorzien in de volgende prioritair actiegebieden: prostitutie, land- en tuinbouw, exotische handels en restaurants, confectieateliers, ondernemingen voor lompenrecuperatie en schoonmaakbedrijven; deze sectoren worden immers beschouwd als risicosectoren voor de mensenhandel. Vanaf 1 januari 2006 worden deze controles geïntegreerd in de celcontroles.
- de Sociale Inspectie heeft de nadruk gelegd op deze controles via de teams die per regionale directie¹⁷ gespecialiseerd zijn in de strijd tegen de mensenhandel binnen de Sociale Inspectie.

Voor de RSZ zijn er geen gegevens beschikbaar met betrekking tot het aantal vaststellingen per sector. Toch blijkt uit de in totaal tweeëntwintig opgestelde pro justitia dat de controle op de tewerkstelling van buitenlandse werknemers niet echt een prioriteit geweest is binnen de activiteiten van de RSZ in 2006.

Wat betreft de **Gewesten** moeten we eerst verduidelijken dat de vaststellingen uitsluitend betrekking hebben op de bepalingen van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

¹⁷ 9 regionale directies: Brussel-Hoofdstad (FR), Vlaams Brabant (+ Brussel-Hoofdstad NL), Antwerpen, Limburg, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Henegouwen, Waals Brabant-Namen-Luxemburg en Luik.

In 1.861 onderzoeken gevoerd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er vaststellingen gedaan, wat meer is dan het aantal onderzoeken gevoerd bij de 2 federale inspectiediensten.

Het Waalse Gewest heeft 427 onderzoeken gerealiseerd naar aanleiding van een vaststelling.

De Vlaamse Gemeenschap heeft 484 onderzoeken gevoerd in deze materie.

De Duitstalige Gemeenschap tot slot, heeft 2 onderzoeken gevoerd naar vaststellingen in deze materie.

Het aantal controles varieert sterk van gewest tot gewest. Deze cijfers zijn afhankelijk van de grootte van de gewesten en van hun structuur. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft binnen haar administratie een specifieke dienst opgericht, de sociale inspectie die uit 24 personen bestaat. Binnen deze dienst werd een cel opgericht die zich uitsluitend bezighoudt met de controle van de arbeidskaarten en dit hoofdzakelijk via controles op de arbeidsplaatsen (in het bijzonder op bouwwerven).

Het Waalse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap beschikken elk over een inspectiedienst die respectievelijk zes en eenendertig personen telt. Naast de controle van de arbeidskaarten houden deze diensten zich ook bezig met de officiële erkenning van ondernemingen die werknemers ter beschikking stellen (uitzendkantoren) en de controle van andere tewerkstellingsmaatregelen.

De Duitstalige Gemeenschap heeft deze controletaken toegewezen aan een ambtenaar die zich daarnaast ook nog met andere zaken bezighoudt.

Het aantal pro justitia opgesteld in 2006 is voor alle diensten gekend.

A. De federale diensten.

De dienst Toezicht Sociale Wetten heeft 438 pro justitia opgesteld, de Sociale Inspectie 503. De verhouding van het aantal pro justitia tot de gedane vaststellingen bedraagt 38,6% voor de dienst Toezicht Sociale Wetten en 35,55% voor de Sociale Inspectie. Deze gelijkaardige aanpak is vermoedelijk het resultaat van het sluiten van een samenwerkingsprotocol tussen de beide diensten op 31 mei 2001.

Zoals hierboven gemeld heeft de RSZ 22 pro justitia opgesteld.

B. De regionale diensten.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft 342 pro justitia opgesteld, hetzij in 18,38% van de onderzoeken met vaststelling.

Het Waalse Gewest heeft 73 pro justitia opgesteld, hetzij in 17% van de gevoerde onderzoeken met een vaststelling inzake de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

De Vlaamse Gemeenschap heeft 29 pro justitia opgesteld, hetzij in 6% van de onderzoeken met vaststellingen.

De Duitstalige Gemeenschap heeft 4 pro justitia opgesteld.

C. Bestudering van de situatie per activiteitssector.

Het toezicht op de arbeid en het verblijf van buitenlandse staatsburgers heeft hoofdzakelijk in vier activiteitssectoren (ingedeeld in orde van belangrijkheid) pro justitia opgeleverd:

- de hotelsector,
- de bouwsector,
- de kleinhandel,
- de landbouw en de aanverwante activiteiten.

Deze vier sectoren staan in voor 65 tot 90% van de vaststellingen of pro justitia, naargelang van de dienst.

De sector van het **huishoudelijk werk** wordt sterker gecontroleerd door de regionale inspectiediensten, voornamelijk omwille van de bijkomende voorwaarden voor de toekenning van arbeidskaarten door de Gewesten (3,55% van de vaststellingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 10% van de pro justitia bij de Vlaamse Gemeenschap). Op federaal niveau vertegenwoordigt deze sector slechts 2% van de vaststellingen gedaan door de Sociale Inspectie.

D. De gevolgen gegeven aan de vastgestelde inbreuken.

Om een beeld te kunnen geven van de trends in de verdeling van de gevolgen die gegeven worden aan inbreuken vastgesteld tijdens onderzoeken naar de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, moeten we twee soorten gegevens met elkaar vergelijken:

- het aantal vaststellingen,
- en het aantal pro justitia.

Slechts drie diensten kunnen deze twee soorten gegevens verschaffen:

- de dienst Toezicht Sociale Wetten,
- de Sociale Inspectie,
- het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Voor alle andere diensten beschikken we enkel over het aantal pro justitia opgesteld in 2006.

Voor de **federale inspectiediensten** ligt het aandeel van de pro justitia in de vaststellingen voor de dienst Toezicht Sociale Wetten en voor de Sociale Inspectie op een

gelijkaardig niveau, namelijk rond de 37% (38,60% en 35,55%). In het Brusselse Gewest ligt het op 18% van de vaststellingen.

In de volgende sectoren bedraagt het percentage meer dan het gemiddelde:

- de horeca,
- en in mindere mate, de sector van de kleinhandel.

Dit kan verklaard worden door de doelgerichte controles van exotische restaurants en “night shops”.

De percentages in de bouwsector liggen dicht bij het gemiddelde.

Het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** laat een heel ander profiel zien.

- de bouwsector is de belangrijkste sector wat betreft de vaststellingen en heeft ook het grootste aantal pro justitia: 35% (het gemiddelde percentage bedraagt 18% in het Brusselse Gewest);
- de horeca situeert zich licht onder het gemiddeld percentage (12,71%);

Deze cijfers weerspiegelen tezelfdertijd een sociaal-economische realiteit en controleprioriteiten die eigen zijn aan het Gewest.

Tabel 7.b – Samengevoegde statistische gegevens van de sociale inspectiediensten over tewerkstelling van buitenlandse werknemers

7.b.1. Totaal aantal tewerkgestelde buitenlandse werknemers in inbreuk op de wet van 30 april 1999.

Illegaal tewerkgestelde buitenlandse werknemers	
2005	2180
2006	2246

Deze cijfers vloeien voort uit de gevoerde controles zowel door de federale sociale inspecties als door de regionale sociale inspecties, waarvan de gegevens werden samengevoegd.

In 2006 zien we een lichte toename van het aantal buitenlandse werknemers die illegaal aan het werk werden aangetroffen.

7.b.2. Nationaliteiten van buitenlandse werknemers tewerkgesteld in inbreuk met de wet van 30 april 1999

Landen	2005	2006	TOTAAL
Polen	437	583	1020
Bulgarije	224	182	406
Roemenië	105	160	265
Brazilië	94	131	225
India	122	101	223
Marokko	107	112	219
Turkije	100	84	184
China (Volksrepubliek)	86	79	165
Pakistan	53	57	110
Algerije	35	26	61
Iran	50	6	56
Moldavië	44	11	55
Servië en Montenegro	22	33	55
Egypte	18	29	47
Nepal	17	24	41
Rusland	24	14	38
Thailand	8	29	37
Wit-Rusland	32	3	35
Slovakije	13	20	33
Congo (Democratische Republiek)	18	14	32
Afghanistan	20	11	31
Bangladesh	10	19	29
Albanië	8	20	28
Tsjechië	12	15	27
Armenië	13	14	27
Georgië	11	14	25
Syrië	17	6	23
Oekraïne	14	7	21
Jordanië	5	15	20
Palestina	13	6	19
Kameroen	11	8	19
Nigeria	9	10	19
Hongarije	4	15	19
Irak	6	12	18
Litouwen	11	7	18
Ecuador	10	7	17
Macedonië	3	10	13
China Taiwan	3	8	11
Angola	6	4	10
Guinea	6	4	10
Tunesië	2	8	10
Ghana	5	4	9
Sierra Leone	8	1	9
Chili	6	3	9
Israël	3	5	8
Kazakhstan	3	5	8
Soudan	3	5	8
Dominicaanse Republiek	5	2	7

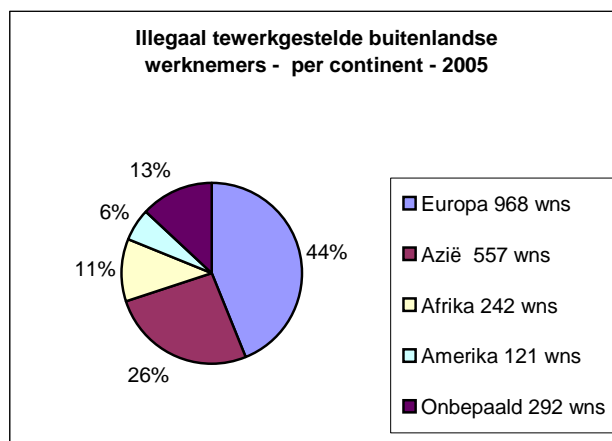
Oezbekistan	4	2	6
Azerbeidzjan	5	0	5
Bhutan	3	2	5
Bosnië-Herzegovina	3	2	5
Kroatië	1	4	5
Litouwen	5	0	5
Slovenië	4	1	5
Filippijnen	1	3	4
Indonesië	0	4	4
Libanon	2	2	4
Mongolië	0	4	4
Equatoriaal Guinea	2	2	4
Nigeria	4	0	4
Mexico	1	3	4
Japan	2	1	3
Gabon	0	3	3
Ivoorkust	2	1	3
Senegal	0	3	3
Togo	1	2	3
Zuid-Afrika	0	3	3
Kirgizië	1	1	2
Myanmar (Birma)	1	1	2
Vietnam	0	2	2
Burundi	1	1	2
Mauretanië	0	2	2
Rwanda	1	1	2
Aruba	0	2	2
Colombia	1	1	2
Peru	0	2	2
Venezuela	2	0	2
Verenigde Staten van Amerika	1	1	2
Benin	1	0	1
Burkina Faso	1	0	1
Comoren	0	1	1
Ethiopië	0	1	1
Kaapverdië	1	0	1
Somalië	0	1	1
Canada	0	1	1
Honduras	0	1	1
Salvador	1	0	1
Onbepaald	292	242	534
TOTAAL	2180	2246	4426

De drie meest voorkomende nationaliteiten komen uit de nieuwe Lidstaten van de EER (Europese Economische Ruimte): Polen, Bulgarije en Roemenië.

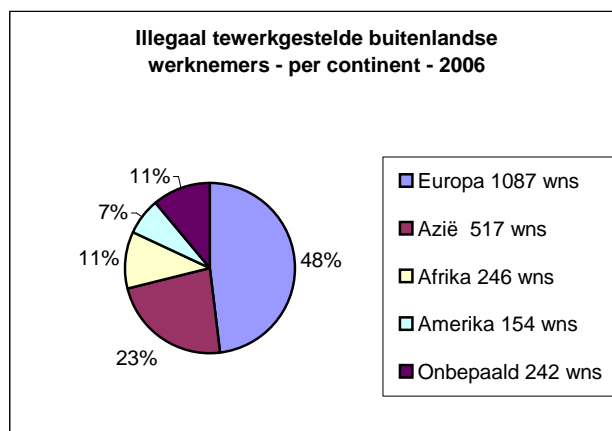
Het feit dat het aantal onbepaalde nationaliteiten vrij hoog ligt, is te wijten aan de meegedeelde gegevens door de RVA, die de nationaliteit van de werknemers niet opneemt.

7.b.3. Buitenlandse werknemers, gegroepeerd per continent, tewerkgesteld in inbreuk met de wet van 30 april 1999

Grafiek 18.

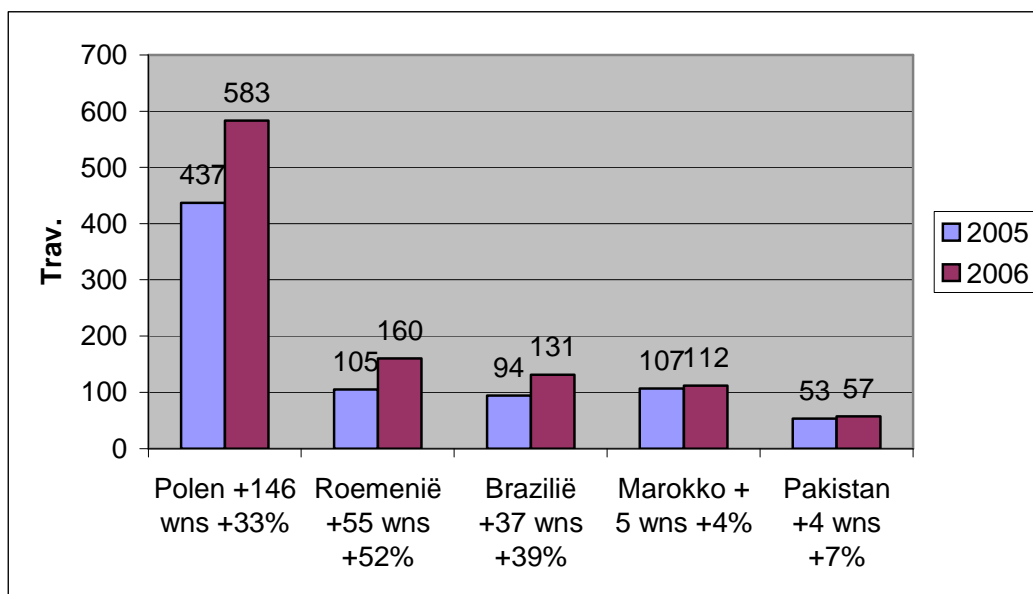
Grafiek 19.

Het Europees continent is het meest vertegenwoordigd, gezien dit bijna de helft van het aantal illegaal tewerkgestelde buitenlandse werknemers groepeert. Europa wordt gevolgd door Azië dat bijna een kwart van de buitenlandse werknemers voor zich neemt.

7.b.4. Duidelijke toename van illegaal tewerkgestelde buitenlandse werknemers - per nationaliteit ¹⁸

Grafiek 20.

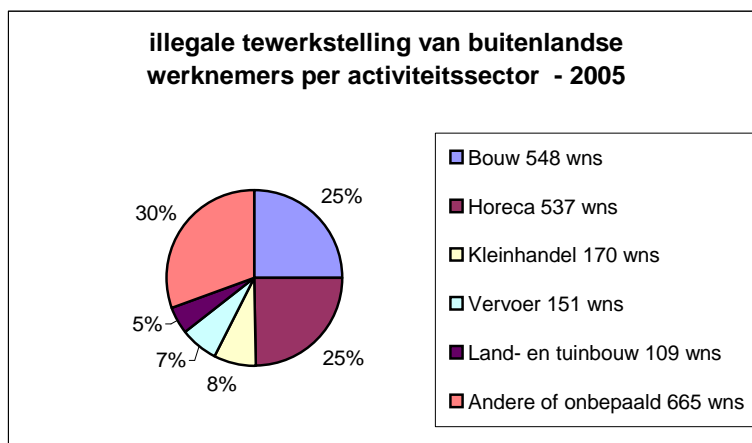

Eens te meer vinden we bij de koplopers twee landen die deel uitmaken van de nieuwe lidstaten van de EER, nl. Polen en Roemenië. Het feit dat Brazilië op de derde plaats komt is opmerkelijk.

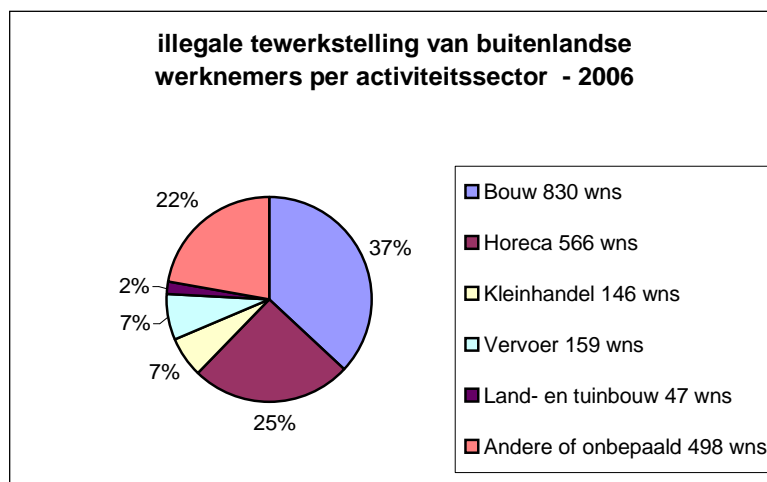
¹⁸ De duidelijke toename is beperkt tot die landen waarvan ten minste 100 illegaal tewerkgestelde werknemers werden gecontroleerd (voor de totalen 2005 + 2006).

7.b.5. Indeling van de illegaal tewerkgestelde werknemers volgens activiteitssector

Grafiek 21.

Grafiek 22.

In de bouwsector vinden we de meeste illegaal tewerkgestelde buitenlandse werknemers (30% in 2005 en 37% in 2006). Deze sector wordt gevolgd door de horeca (25% zowel in 2005 als in 2006) en door de kleinhandel (8% in 2005 en 7% in 2006).

Tabel 8.a – Vaststellingen bij celcontroles inzake tewerkstelling van buitenlanders per activiteitssector

Vanaf 1 januari 2006 werd het mini-protocol van samenwerking in de strijd tegen mensenhandel, gesloten tussen de Sociale Inspectie van de FOD Sociale Zekerheid en het Toezicht Sociale Wetten van de FOD Werk, Arbeid en Sociaal Overleg gesloten tussen de Sociale Inspectie en Toezicht Sociale Wetten, geïntegreerd in de arrondissementscellen.

Rekening houdend met deze integratie, heeft de Ministerraad gevraagd dat de arrondissementscellen bij voorrang thematische acties zouden coördineren en uitvoeren in volgende drie sectoren:

- tewerkstelling van buitenlandse werknemers (die soms leiden tot vaststellingen mensenhandel);
- detachering van buitenlandse werknemers;
- georganiseerd zwartwerk in doelgericht gekozen sectoren.

Op basis van de in 2006 opgestelde boordtabellen door de arrondissementscellen over de controleacties gericht op de tewerkstelling van buitenlandse werknemers en de statistieken toegestuurd door Toezicht Sociale Wetten en de Sociale Inspectie, hebben de cellen in hoofdzaak volgende activiteitssectoren doelgericht gecontroleerd:

Sectoren (1031 controles)	%
Land- en tuinbouw	19,4%
Bouwbedrijf	16,6%
Horeca	13,7%
Exotische restaurants	13,1%
Prostitutie, bars	12,0%
Kleinhandel	6,3%
Phoneshop, nightshop	5,7%
Andere	13,2%

Ingevolge de integratie van dit mini-protocol in de cellen, werden de inspectiediensten van de Gewesten en Gemeenschappen volledig ingezet bij die controleacties van de arrondissementscellen die gericht waren op de illegale tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

Steeds in het kader van deze integratie heeft het federaal Coördinatiecomité (werd de SIOD op 28 december 2006) op 14 maart 2006 een opleidingsdag georganiseerd over illegale arbeid, arbeidsexploitatie en mensenhandel, opleiding die bestemd was voor de sociaal controleurs en inspecteurs van de Sociale Inspectie, van Toezicht Sociale Wetten, van de RSZ, de RVA en de regionale inspecties.

Tabel 8.b – Aantal pro justitia – Algemene activiteit van de diensten en activiteit van de arrondissementscellen

Deze tabel verschaft bijkomende informatie over de vastgestelde inbreuken door de arrondissementscellen.

Voor de voorstelling van de resultaten van de door de arrondissementscellen uitgevoerde controle omtrent arbeid door buitenlanders, beschikken wij enkel over gegevens afkomstig van drie federale inspectiediensten: Toezicht Sociale Wetten, Sociale Inspectie en de RSZ. De meegedeelde gegevens hebben betrekking op het aantal door de cellen per sector opgestelde pro justitia. Om de inbreuken te kunnen situeren in de algemene activiteit van de diensten vermeldt de tabel ook het globale aantal pro justitia opgesteld door elke dienst.

Het aandeel van de pro justitia die voortvloeien uit controles in het kader van de verschillende akkoorden bedraagt 21% voor Toezicht Sociale Wetten (93 op 438) en 15% voor de Sociale Inspectie (75 op 503).

Tabel 8b: vreemde werknemers - pro justitia - per dienst en sector - 2006 – Algemene activiteit van de diensten en activiteit van de arrondissementscellen

Sector	TSW (1)		SI (1)		RSZ (2)		Vlaamse Gemeenschap (3)		Région wallonne (3)		Brussels Hoofdstedelijk Gewest (3)		Deutschsprachige Gemeinschaft (3)	
	PJ Totaal	PJ Cel	PJ Totaal	PJ Cel	PJ Totaal	PJ Cel	PJ Totaal	PJ Cel	PJ Totaal	PJ Cel	PJ Totaal	PJ Cel	PJ Totaal	PJ Cel
Landbouw, jacht, bosbouw en aanverwante	31	13	18	5	1	0	5		1		0			
Voedingsnijverheid	17	4	13	2	1	0	0		0		0			
Bouwbedrijf	72	9	77	13	7	7	1		11		237			
Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en consumentenartikelen	11	3	10	1	0	0	0		7		8		4	4
Detailhandel en herstelling van consumentenartikelen, met uitsluiting van handel in auto's en motorrijwielen	46	11	54	8	3	2	0		19		20			
Hotels en restaurants	146	44	177	53	6	4	6		17		52			
Wegvervoer	20	0	7	1	1	1	2		1		7			
Vervoersondersteunende activiteiten	0	0	1	0	0	0	3		0		0			
Post en telecommunicatie	9	2	2	0	0	0	0		0		0			
Overige zakelijke dienstverlening	0	0	2	0	1	0	0		2		3			
Persoonlijke diensten	0	0	1	0	1	1	0		1		0			
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel	0	0	20	0	1	1	3		0		1			
Andere	86	7	69	17	0	0	9		1		14			
Onbekend	0	0	52	3	0	0	0		0		0			
Totaal	438	93	503	103	22	16	29		60		342		4	4

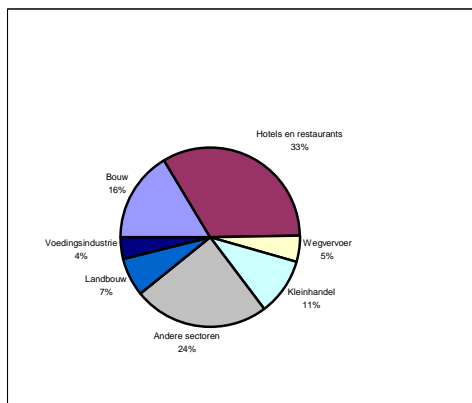
(1) inbreuken inzake illegaal verblijf, tewerkstelling van vreemdelingen zonder arbeidsvergunning of zonder arbeidskaart en inbreuken op de wet van 19/2/1965 betreffende buitenlandse zelfstandigen (beroepskaart)

(2) Pro Justitia opgesteld wegens tewerkstelling van buitenlandse werknemers zonder arbeidsvergunning en zonder geldige verblijfsvergunning

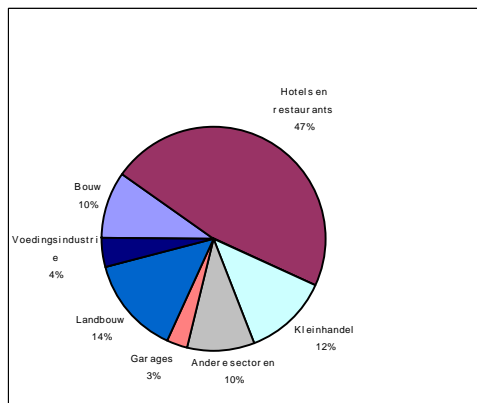
(3) onwettige tewerkstelling van buitenlandse werknemers

Aandeel van de activiteitssectoren in de pro justitia opgesteld door Toezicht Sociale Wetten en door Sociale Inspectie–globale activiteit & activiteit arrondissementscellen – Arbeid door buitenlandse onderdanen.

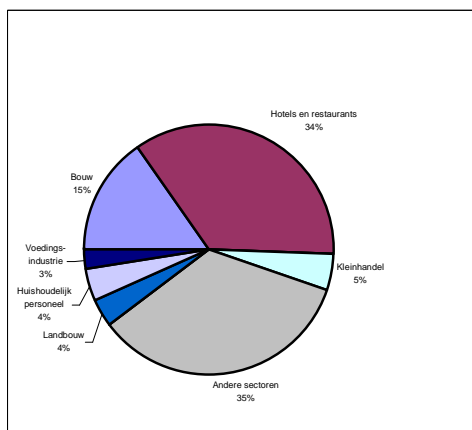
Grafiek 23. Toezicht Sociale Wetten–PJ vreemdelingen 2006 – Totaal 438

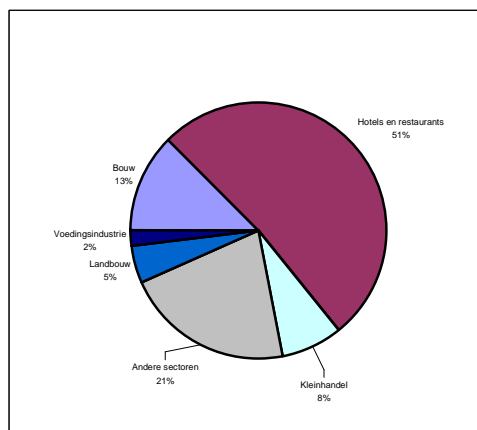
Grafiek 24. Toezicht Sociale Wetten–PJ vreemdelingen 2006 – Cel - Totaal 93

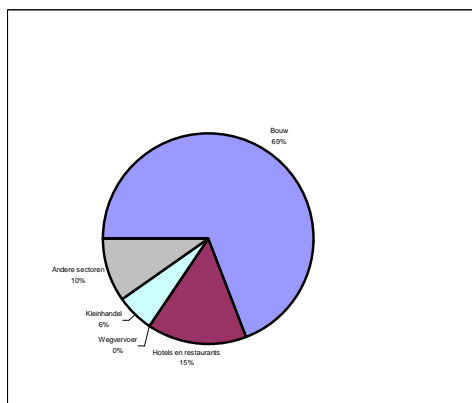
Grafiek 25. Sociale Inspectie – PJ vreemdelingen 2006- Totaal 503

Grafiek 26. Sociale Inspectie – PJ vreemdelingen 2006 – Cel – Totaal 103

Grafiek 27. Brussels Hoofdstedelijk Gewest–PJ vreemdelingen 2006 – Totaal 342

Tabel 8.c Risicosectoren illegale tewerkstelling van buitenlandse werknemers op basis van door de arrondissementscellen uitgevoerde controles gedurende het tweede semester 2006

De hieronder staande tabellen hernemen enkel de statistische resultaten van de door de arrondissementscellen uitgevoerde controles tussen 1 juli 2006 en 31 december 2006. De door de arrondissementscellen verstrekte gegevens vóór 1 juli 2006 laten niet toe om gelijkaardige statistieken te verkrijgen.

Tabel 8.c.1. Gemiddeld aantal illegaal tewerkgestelde buitenlandse werknemers per controle:

Activiteitssector	Controles	Illegaal tewerkgestelde vreemde werknemers - zware sanctie (illegaal verblijf)	Gemiddeld aantal illegaal tewerkgestelde vreemde werknemers per controle – zware sanctie (illegaal verblijf)	Illegaal tewerkgestelde vreemde werknemers - lichte sanctie (legaal verblijf)	Gemiddeld aantal illegaal tewerkgestelde vreemde werknemers per controle – lichte sanctie (legaal verblijf)	Illegaal tewerkgestelde vreemde werknemers - TOTAAL	Gemiddeld aantal illegaal tewerkgestelde werknemers per controle
(15) Voedingsnijverheid	93	11	0,118	0	0,000	11	0,118
(55) Horeca	739	49	0,066	27	0,037	76	0,103
(50) Garages	59	4	0,068	0	0,000	4	0,068
(45) Bouw	1450	78	0,054	16	0,011	94	0,065
(52) Kleinhandel	314	14	0,045	4	0,013	18	0,057
(92) recreatieve activiteiten, cultuur en sport	41	2	0,049	0	0,000	2	0,049
(01) land- en tuinbouw	299	11	0,037	2	0,007	13	0,044
(60) Wegvervoer	76	3	0,040	0	0,000	3	0,040
(64) Post en telecommunicatie	46	1	0,022	0	0,000	1	0,022
(74) Diensten aan ondernemingen (incl. industr. schoonmaak)	189	3	0,016	1	0,005	4	0,021
(93) Diensten aan personen (incl. kapsalons)	100	1	0,010	0	0,000	1	0,010
(28) Metaalwerken	51	0	0,000	0	0,000	0	0,000
(51) Groothandel	87	0	0,000	0	0,000	0	0,000
Andere	192	8	0,042	2	0,010	10	0,052
Onbekend	250	7	0,028	1	0,004	8	0,032
Totaal	3986	192	0,048	53	0,01	245	0,062

Het gemiddelde aantal illegaal tewerkgestelde vreemdelingen per controle door de arrondissementscel tussen 1 juni 2006 en 31 december 2006 ligt hoger in de sectoren voedingsnijverheid, horeca, garages en vervolgens de bouw.

Tabel 8.c.2. De kans dat een illegaal tewerkgestelde werknemer wordt gecontroleerd (per gecontroleerde werknemer) :

Activiteitssector	Gecontroleerde werknemers	Illegaal tewerkgestelde vreemde werknemers - zware sanctie (illegaal verblijf)	De kans dat een illegaal tewerkgestelde vreemde werknemer per controle wordt aangetroffen – zware sanctie (illegaal verblijf)	Illegaal tewerkgestelde vreemde werknemers - lichte sanctie (legaal verblijf)	De kans dat een illegaal tewerkgestelde vreemde werknemer per controle wordt aangetroffen – lichte sanctie (legaal verblijf)	Illegaal tewerkgestelde vreemde werknemers - TOTAAL	De kans per gecontroleerde werknemer dat een illegaal tewerkgestelde vreemde werknemer wordt aangetroffen
(52) Kleinhandel	544	14	2,57%	4	0,74%	18	3,31%
(55) Horeca	2471	49	1,98%	27	1,09%	76	3,08%
(15) Voedingsnijverheid	393	11	2,80%	0	0,00%	11	2,80%
(60) Wegvervoer	116	3	2,59%	0	0,00%	3	2,59%
(45) Bouw	3644	78	2,14%	16	0,44%	94	2,58%
(50) Garages	156	4	2,56%	0	0,00%	4	2,56%
(64) Post en telecommunicatie	56	1	1,79%	0	0,00%	1	1,79%
(92) Recreatieve activiteiten, cultuur en sport	137	2	1,46%	0	0,00%	2	1,46%
(74) Diensten aan ondernemingen (incl. industriële schoonmaak)	524	3	0,57%	1	0,19%	4	0,76%
(01) Land- en tuinbouw	2047	11	0,54%	2	0,10%	13	0,64%
(93) Diensten aan personen (incl. kapsalons)	205	1	0,49%	0	0,00%	1	0,49%
(28) Metaalwerken	156	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
(51) Groothandel	240	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Andere	568	8	1,41%	2	0,35%	10	1,76%
Onbekend	665	7	1,05%	1	0,15%	8	1,20%
Totaal	11922	192	1,61%	53	0,44%	245	2,06%

De kans een illegaal tewerkgestelde vreemde werknemer te controleren in verhouding tot het totale aantal gecontroleerde werknemers door de arrondissementscellen tussen 1 juni 2006 en 31 december 2006 ligt veel hoger voor de sectoren kleinhandel, horeca, voedingsnijverheid, wegvervoer en vervolgens de bouw.

IV. Activiteit van de RVA in de strijd tegen de sociale fraude en de illegale arbeid.

A. Activiteit in termen van onderzoeken en gecontroleerde activiteitssectoren.

1. Verdeling van de activiteit over de arbeidstijd (tabel 9).

Type van activiteit.	in %
Acties bestrijding van de fraude (geplande acties uitgevoerd door de arrondissementscellen,...)	30
Gerichte en opgelegde controles van de arbeidssituatie (deeltijdse arbeid,...)	48,7
Controle van de aangiftes, verklaringen en van de naleving van toekenningvoorwaarden	11,9
Spontane onderzoeken op initiatief van de sociaal controleur	4,8
Nazicht van de familiale situatie van de werklozen	4,6
	100

Bron: RVA jaarverslag 2006

Van alle activiteiten van de RVA-diensten die zich bezighouden met controle, wordt 30% van de tijd gespendeerd aan acties ter bestrijding van de sociale fraude (geplande acties gerealiseerd in arrondissementscellen en andere).

Wat de onderzoeken betreft, gebruikt de RVA andere maatstaven om rekenschap te geven van haar controleactiviteit. Aan de hand van deze maatstaven kan men het aantal controles in de arrondissementscellen niet exact bepalen, maar men kan ze wel gebruiken om een globale raming te maken van het relatieve belang van de onderzoeken naar sociale fraude in het geheel van de activiteiten.

De gerealiseerde onderzoeken kunnen onderverdeeld worden in drie categorieën:

- de onderzoeken type A zijn bedoeld om in een zo kort mogelijke termijn de nodige elementen te verzamelen om een lopend dossier verder te kunnen verwerken binnen de interne diensten;
- bij de onderzoeken type B wordt nagegaan of de verklaringen en de documenten van de werkgevers, werknemers of werklozen overeenkomen met de realiteit;

- de onderzoeken type C vermelden de controleacties georganiseerd in de belangrijkste economische sectoren¹⁹.

2. Verdeling van het aantal onderzoeken²⁰ per type.

onderzoeken	A	B	C	Totaal	Contr. DB *
2006	12 782	41 810	44 594	99 186	18 142

* Andere controles op basis van de raadpleging van de databanken

Bron: RVA jaarverslag 2006

In 2006 werden 99.186 onderzoeken gevoerd. Daarvan waren 44.594 onderzoeken van het type C, m.a.w. controles georganiseerd in de belangrijkste economische sectoren. Deze onderzoeken die rechtstreeks gelinkt zijn aan de strijd tegen de sociale fraude, vertegenwoordigen 44,96% van het totaal. Dit percentage omvat ook de controles gevoerd binnen de arrondissementscellen, maar er kan geen onderscheid gemaakt worden tussen deze laatste controles en het geheel.

3. Verdeling van de controles (onderzoeken type C) per activiteitssector (tabel 10).

Sectoren	Gecontr.		Gecontr.	
	werkgevers	sect/tot. %	werknemers	sect/tot. %
Bouwbedrijf	2 548	30,69%	13 839	38,13%
Horeca	2 511	30,24%	7 898	21,76%
Kleinhandel en markten	1 320	15,90%	3 380	9,31%
Tuinbouw	324	3,90%	3 061	8,43%
Andere	1 600	19,27%	8 113	22,36%
Totaal	8 303	100,00%	36 291	100,00%

81,38% van de RVA-onderzoeken betreft werknemers, 18,62% betreft werkgevers. Deze verdeling is geheel eigen aan de werkloosheidsreglementering die strafrechtelijke sancties voorziet in geval van een inbreuk door werkgevers en door werknemers die een werkloosheidsuitkering ontvangen. In tegenstelling tot de andere diensten die zich concentreren op de verplichtingen van de werkgever, houdt de RVA zich vooral bezig met het luik "prestaties" van de sociale zekerheid – tak "werkloosheid".

Wat betreft de sectorale verdeling van de onderzoeken concentreren twee sectoren samen meer dan 60% van de gecontroleerde werkgevers en werknemers: de bouwsector en de horecasector.

¹⁹ Uittreksel RVA jaarverslag 2006.

²⁰ De onderzoeken zijn niet verbonden aan één werkgever – ze betreffen controles m.b.t. de naleving van de reglementering door zowel de werkgever als de werknemer.

De bouwsector is goed voor 30,69% van de gecontroleerde werkgevers en 38,13% van de gecontroleerde werknemers.

Het aandeel van de gecontroleerde werkgevers en werknemers uit de **horecasector** kent een omgekeerde verdeling dan die van de bouwsector: 30,24% van de werkgevers en 21,76% van de werknemers.

De sector van de **kleinhandel** die onder andere de markten omvat, is goed voor 15,90% van de gecontroleerde werkgevers en 9,31% van de gecontroleerde werknemers.

Tot slot vertegenwoordigt de **tuinbouw** 3,90% van de gecontroleerde werkgevers en 8,43% van de gecontroleerde werknemers.

B. Inbreuken vastgesteld bij de afgesloten onderzoeken.

Verdeling van het aantal inbreuken ten laste van werkgevers en ten laste van werknemers per sector (tabel 11).

Sector	Gecontr.			Gecontr.		
	werkgevers	PV	PV/contr. %	werknemers	PV	PV/contr.%
Bouwbedrijf	2 548	275	10,79	13 839	1 030	7,44
Horeca	2 511	493	19,63	7 898	486	6,15
Kleinhandel/markten	1 320	119	9,02	3 380	125	3,70
Tuinbouw	324	18	5,56	3 061	75	2,45
Andere	1 600	183	11,44	8 113	401	4,94
Totaal	8 303	1 088	13,10	36 291	2 117	5,83

In 2006 werden in de groep van de onderzoeken type C (m.a.w. de onderzoeken uitgevoerd tijdens georganiseerde acties) 8.303 werkgevers en 36.291 werknemers gecontroleerd. Er werden 3.205 processen-verbaal opgesteld voor inbreuken, waarvan 1.088 ten laste van werkgevers (hetzij 13,10% van de gecontroleerde werkgevers) en 2.117 ten laste van werknemers (hetzij 5,83% van de gecontroleerde werknemers). In dit laatste geval begaat de werknemer zelf een inbreuk, voornamelijk tegen de werkloosheidsreglementering.

De waarschuwingen (niet opgenomen in de bovenstaande gegevens) zijn als volgt verdeeld: 367 waarschuwingen aan werkgevers (hetzij 4,42%) en 34 aan werknemers (hetzij 0,09%).

Op sectoraal vlak komen de hoogste inbreukpercentages voor in de **horecasector**:

- 19,63% van de werkgevers begaat een inbreuk, of bijna één werkgever op 5,
- en 6,15% van de gecontroleerde werknemers begaat een inbreuk.

In de **bouwsector** bedragen de inbreukpercentages 10,79% voor de werkgevers (of één werkgever op 9) en 7,44% voor de werknemers. De sector van de **kleinhandel** volgt diezelfde trend: 9,02% van de gecontroleerde werkgevers en 3,70% van de gecontroleerde werknemers begaan een inbreuk.

Tot slot kent de sector van de **land- en tuinbouw** de laagste inbreukpercentages met 5,56% van de gecontroleerde werkgevers en met 2,45% van de gecontroleerde werknemers die een inbreuk begaan.

V. Conclusies.

Globaal vinden we voor 2006 dezelfde strekkingen terug die zich reeds in 2005 aftekenden. Zo blijft illegale arbeid duidelijk een kenmerkend fenomeen in drie sectoren: de horeca, de bouwsector en de kleinhandel – deze sectoren vertonen de hoogste onregelmatigheidscijfers, of het nu gaat om het aantal betrokken werknemers of om het aantal inbreuken in de verschillende materies die kenmerkend zijn voor illegale arbeid.

We vinden in deze sectoren een zeker aantal gemeenschappelijke kenmerken terug:

- behoefte aan een groot aantal werknemers;
- een groot deel van de activiteit vereist weinig kwalificaties;
- een deel van de activiteit is seizoensgebonden of afhankelijk van bepaalde pieken, wat leidt tot grote personeelsbehoeften voor korte periodes;
- de aanwezigheid van een groot aantal vreemde werknemers die illegaal worden tewerk gesteld.

In het verleden werd de bouwsector regelmatig getroffen door frauduleuze praktijken van “leveranciers” van werkkrachten (koppelbazen). In 2005, na de toetreding tot de Europese Unie van acht staten uit Centraal-Europa, komen we herhaaldelijk werknemers tegen die afkomstig zijn uit deze landen en tewerkgesteld worden in rechtsstructuren die moeilijk te vatten zijn (actieve vennoten, vennootschap die lokaal werkkrachten ter beschikking stelt, enz.).

Deze sectoren zijn gelijkmatig aanwezig in het hele land en komen dan ook vaker voor in de controles dan de sectoren met een geografische lokalisatie.

Sinds de oprichting van de arrondissementscellen via het Samenwerkingsakkoord van 1993 worden deze sectoren regelmatig gecontroleerd. Maar de inbreukpercentages blijven stabiel. Daarom blijven de inspectiediensten deze sectoren doelgericht controleren tijdens acties georganiseerd in de arrondissementscel.

De cijfergegevens met betrekking tot de onderzoeken, de gecontroleerde werknemers en de vaststellingen en gevolgen geven rekenschap van de activiteit van de inspectiediensten in het kader van de strijd tegen de sociale fraude, maar niet van de effecten van de controles op de realiteit inzake zwartwerk. Buiten de hierboven genoemde drie sectoren blijven de trends eerder vluchtig. Conclusies trekken op basis van deze gegevens houdt het risico in dat er praktijken versterkt worden waarvan men de reële effecten op de frauderealiteit niet kent. Bijgevolg voelt men dat er een noodzaak is om indicatoren in te voeren waarmee men enerzijds de bestaande fraude zou kunnen bepalen, los van de activiteit van de diensten, en anderzijds de evolutie volgen van de frauduleuze praktijken na de acties van de diensten.

Titel III – Coördinatieorganen van de inspectiediensten.

Inleiding.

Sociale fraude en illegale arbeid creëren een zekere kwetsbaarheid, ondermijnen de solidariteit en vervalsen de concurrentie.

Illegale arbeid is een dagelijkse realiteit in ons land.

De gevolgen van de ondergrondse activiteiten zijn rampzalig op economisch niveau door de omvang die de oneerlijke concurrentie aanneemt. De Federale Staat registreert een belangrijk verlies van fiscale en sociale inkomsten. De werknemers ontvangen de sociale bescherming niet waarop zij recht hebben. En ook de verbruikers worden geschaad omdat ze niet dezelfde garanties krijgen voor de verleende diensten en goederen.

Het fenomeen van de illegale arbeid beperkt zich niet tot het Belgische grondgebied, heel Europa wordt erdoor getroffen. In april 1998 heeft de Europese Commissie met de goedkeuring van het document over zwartwerk de nadruk gelegd op de noodzaak om een doelgerichte globale strategie uit te werken en een gecoördineerde actie te voeren op het niveau van de Europese Unie. Om een dergelijke gecoördineerde actie te kunnen voeren op het niveau van de Unie zou België een federale structuur moeten oprichten die bevoegd is voor de coördinatie van de interne acties en die ook de contacten kan onderhouden met de Europese landen teneinde een efficiënte samenwerking op poten te zetten tussen de verschillende overheidsadministraties.

In die context werd de wet van 3 mei 2003 goedgekeurd, wet houdende oprichting van de Federale Raad voor de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, het Federale Coördinatiecomité, de Partnerschapscommissie en de Arrondissementscellen.

Zo werd een geïntegreerde structuur met 3 niveaus uitgewerkt die van 2004 tot 2006 functioneerde.

Begin 2006 werd de werking van de door de wet van 3 mei 2003 opgerichte organen geëvalueerd.

Men wou vooral dit systeem verbeteren hetgeen resulteerde in Titel XII van de programmawet I van 27 december 2006 die de Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst (afgekort SIOD) heeft opgericht en die de wet van 3 mei 2006 heeft opgeheven.

Via een eerste strategisch plan voor de strijd tegen de sociale fraude voor het jaar 2006 hebben de sociale inspectiediensten hun wens uitgedrukt om nog professioneler te zijn en maximaal samen te werken.

I. Wetswijzigingen in het kader van de programmawet I van 27 december 2006.

Als resultaat van een reflectie over de verrichte arbeid door de instellingen opgericht door de wet van 3 mei 2003, heft de programmawet I van 27 december 2006 (B.S. 28 december 2006) de wet van 3 mei 2003 op en vervangt deze. Zij richt de **Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst** inzake de strijd tegen sociale fraude en illegale arbeid op evenals de arrondissementcellen en de partnerschapscommissie.

Deze wetswijzigingen vloeien voort uit de balans van de werking gedurende twee jaren van de coördinatieorganen en richten zich op de wil tot het verbeteren van de oriëntatie en de coördinatie van de acties gevoerd op het terrein.

Er werd beslist dat een nieuw orgaan “Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst” (afgekort SIOD) de structuur die door de wet van 3 mei 2003 werd opgericht, zou vervangen (zie Titel XII van de programmawet I van 27.12.2006).

De wijzigingen betreffen de benaming van de organen, hun samenstelling, hun werkwijze en hun opdrachten. De SIOD bestaat enerzijds uit de Algemene Raad van de Partners en anderzijds uit het Federaal Aansturingsbureau.

Zo wordt de Federale Raad omgevormd tot de **Algemene Raad van de Partners**, reflectie- en adviesorgaan dat aan de bevoegde ministers voorstellen kan richten teneinde de wetgeving die van toepassing is op de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude aan te passen, dat aanbevelingen kan opstellen en adviezen kan uitbrengen over ontwerpen en voorstellen van wetten in deze materie. Hij wordt op beleidsvlak geraadpleegd door het Bureau.

Zijn samenstelling neemt deze van de Federale Raad over en wordt uitgebreid met vertegenwoordigers van de sociale partners alsook met de leidende ambtenaren van de Rijksdienst voor Pensioenen, het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering en de Rijksdienst voor Kinderbijslag Werknemers.

Het Federaal Coördinatiecomité wordt omgevormd tot een Federaal Aansturingsbureau (centrum voor aansturing, expertise en ondersteuning van de inspectiediensten). Haar voornaamste opdracht bestaat in het opstellen van een jaarlijks strategisch plan en een operationeel plan waarvan de opvolging wordt verzekerd door het Bureau. Deze beide plannen dienen betrekking te hebben zowel op de sociale bijdragefraude als op de sociale uitkeringsfraude.

Het Bureau wordt beheerd door een Directiecomité dat is samengesteld uit de directeur van het Bureau, de leidende ambtenaren van de vier federale sociale inspectiediensten, de Procureur-generaal aangeduid door het College van Procureurs-generaal, de leidende ambtenaren aangeduid door de Rijksdienst voor Pensioenen, het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering en de Rijksdienst voor Kinderbijslag Werknemers. Naast de opdrachten die oorspronkelijk werden toegekend aan het Federaal Comité, behoort het voortaan aan het Bureau het regeringsbeleid inzake de strijd tegen de sociale fraude uit te werken en verslag uit te brengen bij de Algemene Raad over de realisatiegraad van acties voorzien in het operationeel plan alsook over de algemene toestand van de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude.

Eveneens wordt bij het Bureau een groep van analisten geïntegreerd alsook een ploeg van sociale controleurs belast met het opsporen van informaticafraude alsook leden van de federale sociale inspectiediensten, van de FOD financiën en een magistraat van een arbeidsauditoraat of van een auditoraat-generaal.

Bij de arrondissementscellen als operationele plaatselijke tak, werden nauwelijks wijzigingen aangebracht. De coördinatoren van het Federaal Aansturingsbureau worden leden van de arrondissementscellen. Een besloten groep (GRI – besloten groep voor regionale interventie) beperkt tot de celvoorzitter, tot de celsecretaris en de vertegenwoordigers van de RVA, RSZ, Sociale Inspectie en Toezicht Sociale Wetten en de SIOD wordt binnen de cel opgericht om de maandelijkse controleacties voor te bereiden en te organiseren en aldus vorm te geven op het terrein aan het jaarlijks actieplan-strategisch plan.

Tenslotte blijft de partnerschapscommissie behouden, doch deze wordt verbonden aan de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg onder het voorzitterschap van zijn voorzitter van het Directiecomité. De opdracht van deze commissie blijft het opstellen van partnerschapsovereenkomsten tussen de bevoegde Ministers en de beroepsorganisaties.

II. De Arrondissementscellen.

De arrondissementscellen bestaan reeds sedert 1993, jaar waarin een samenwerkingsprotocol tussen de federale sociale inspectiediensten werd ondertekend. Deze arrondissementscellen werden opgericht om gemeenschappelijke controleacties op stapel te zetten tussen de verschillende sociale inspectiediensten en dit om meer doeltreffend de sociale fraude te kunnen bestrijden en dit op het niveau van elk gerechtelijk arrondissement van het Koninkrijk. Deze cellen dienen maandelijks gemiddeld twee controledagen te organiseren. Gedurende tien jaar werden aldus talrijke controles georganiseerd op het niveau van de arrondissementscellen. Hoewel elke cel actief was, kan men evenwel het ontbreken van een globale visie over het fenomeen sociale fraude betreuren. Elke arrondissementscel bouwde zijn eigen controlebeleid uit, voor zover men kon spreken van een beleid; de gevoerde acties waren eerder reactief en niet pro-actief.

In deze context is men gaan nadenken over het systeem, met als resultaat de goedkeuring van de wet van 3 mei 2003 die een geïntegreerde structuur creëerde van drie niveaus voor de strijd tegen de sociale fraude en de illegale arbeid. Aangezien de arrondissementscellen al blijkt gegeven hadden van hun werkingscapaciteit op het terrein, werden zij via deze wet geïnstitutionaliseerd. Het takenpakket en de samenstelling van deze cellen is ongewijzigd gebleven. De enige verandering die werd aangebracht door de wet van 3 mei 2003 heeft te maken met het voorzitterschap van de cel: die functie wordt voortaan bekleed door de Arbeidsauditeur.

Titel XII van de programmawet I van 27 december 2006 heft de wet van 3 mei 2003 op en vervangt deze, maar nogmaals, op het niveau van de cellen werden nauwelijks wijzigingen doorgevoerd.

A. Taken.

In principe is er één cel per gerechtelijk arrondissement, die is belast met:

- de organisatie en coördinatie van de controles a rato van twee acties per maand;
- de uitvoering van de richtlijnen van het comité;
- het uitwerken van informatiesessies en opleidingen voor de medewerkers van de diensten;
- de opmaak van de balans van de gevoerde acties;
- de opmaak van een jaarlijks activiteitenrapport voor het Comité.

In 2006 werkt het Federaal Bureau het eerste strategisch plan voor de strijd tegen de sociale fraude uit, dat voorziet in de uitvoering van thematische acties door de cellen, zoals:

- de mensenhandel (in ruime zin)
- de detachering van buitenlandse werknemers
- het zwartwerk georganiseerd in doelgerichte sectoren

B. Samenstelling.

De arrondissementscellen bestaan uit:

- de Arbeidsauditeur die het voorzitterschap op zich neemt;
- een vertegenwoordiger van elk van de vier federale sociale inspectiediensten;
- een vertegenwoordiger van de Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst;
- een vertegenwoordiger van de gewestelijke inspectie bevoegd voor tewerkstelling;
- een vertegenwoordiger van de FOD Financiën;
- een magistraat van het parket van de Procureur des Konings;
- een medewerker van de federale politie;
- een secretariaat dat verzekerd wordt door een sociaal inspecteur gedetacheerd vanuit de Sociale Inspectie of van de dienst Toezicht Sociale Wetten.

De Arbeidsauditeur brengt de leden van de cel minstens eenmaal per maand samen in het kader van de beperkte groep (GRI) voor het organiseren en coördineren van controles op de naleving van de wetgeving omtrent sociale fraude en illegale arbeid en dit ter uitvoering van het actieplan.

De besloten groep is samengesteld uit de Arbeidsauditeur, uit vertegenwoordigers van de vier federale sociale inspectiediensten en uit een vertegenwoordiger van de SIOD.

Titel IV – Activiteit van de arrondissementscellen

I Het domein van de cellen.

Gelet op haar opdracht, haar samenstelling en de krachtlijnen vastgelegd in het strategisch plan 2006, wordt de cel een essentieel instrument om het zwartwerk te bestrijden.

Hieruit volgt dat om een valabel beeld te geven van de celactiviteiten, het fenomeen zwartwerk dient afgebakend te worden door middel van de inbreuken op een aantal reglementeringen.

Voor 2006 richten wij ons voornamelijk op de vier volgende materies:

- dimona – sociale documenten
- deeltijdse arbeid
- werkloosheid
- tewerkstelling vreemdelingen

Deze controles geven ook de gelegenheid om onregelmatigheden in andere sectoren vast te stellen:

- werfaangiftes en inhoudingen op facturen van niet-geregistreerde werkgevers of werkgevers met sociale schulden in de sector van de werken in onroerende staat (artikel 30 bis²¹),
- met betrekking tot onderwerping aan de RSZ van de bezoldigingen en prestaties van de ten onrechte in het stelsel van de zelfstandigen aangegeven werknemers²²,
- met betrekking tot onderwerping aan de Belgische sociale zekerheid van de onregelmatig gedetacheerde werknemers²³,
- met betrekking tot de illegale terbeschikkingstelling van werknemers ten behoeve van gebruikers²⁴.

Deze regularisaties vereisen vaak lange bijkomende onderzoeken om alle feitelijke omstandigheden van de situatie uit te zoeken. Met uitzondering van het “artikel 30 bis” waarvan de inbreuk zuiver feitelijk is, betreffen deze onregelmatigheden immers

²¹ Artikel 30bis van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (BS 25/7/1969).

²² Artikelen 1 tot 4 van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (BS 25/7/1969).

²³ - Artikel 3 van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (BS 25/7/1969).

- Artikelen 14 tot 17 van de Verordening (EEG) 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en hun gezinnen die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen.

- Specifieke artikelen van de bilaterale overeenkomsten inzake sociale zekerheid tussen België en derde landen: Algerije, Canada, Chili, Kongo, Kroatië, Verenigde Staten, Israël, Japan, Marokko, Filippijnen, San Marino, Tunesië en Joegoslavië.

²⁴ Wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers (BS 20/8/1987).

voornamelijk de juridische kwalificatie van een arbeidsbetrekking die niet overeenstemt met de realiteit. Dat is vooral het geval voor de reële gezagsverhouding tussen de werknemer, de contractuele werkgever en de begunstigde van de prestatie²⁵. Indien de werkgever weigert de situatie te regulariseren, worden deze inbreuken vaker behandeld via een burgerlijke rechtspleging dan via strafrechtelijke weg.

De resultaten van deze onderzoeken worden gevaloriseerd op het niveau van de eigen activiteit van de dienst en meer in het bijzonder de RSZ.

²⁵ Deze gezagsverhouding betreft:

- de gezagsverhouding voorzien in de wet betreffende de arbeidsovereenkomsten (die de basis vormt voor de onderwerping aan de sociale zekerheid van werknemers die aangeworven worden onder een statuut van schijnzelfstandigen) (art. 2 tot 5 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten);
- de organieke band met betrekking tot detachering van een werknemer in België met behoud van zijn onderwerping aan de sociale zekerheid van een andere Staat (art. 14, 1 a & b van Verordening 1408/71 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers, zelfstandigen en hun gezinsleden die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen en Besluit 181 van 13 december 2000 betreffende de interpretatie van artikel 14, §1 (detachering van werknemers), 14 bis, § 1 (detachering van zelfstandigen) en 14 ter §1 en §2 (zeelieden), van Verordening 1408/71 van de Raad betreffende de wetgeving die van toepassing is op de gedetacheerde werknemers en op de zelfstandigen die tijdelijk een activiteit uitoefenen buiten de bevoegde staat),
- de gezagsverhouding met betrekking tot het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers (art. 31 § 1 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers).

II. Statistisch beeld van de celactiviteiten in 2006

De gegevens voor het eerste semester 2006 werden ingezameld via de “statistiekformulieren” die werden opgesteld in het kader van het “protocol 1993”. De ingezamelde informatie heeft in hoofdzaak betrekking op de sectorale verdeling van de controles en de pro justitia.

Het tweede semester 2006 geldt als scharnierperiode voor de inzameling van statistieken over de activiteiten van de celarrondissementen.

De statistische gegevens tot juni 2006 blijven inderdaad fragmentarisch, maar een nieuw statistiekformulier werd uitgewerkt en vanaf juli 2006 getest alvorens algemeen in gebruik te nemen. Dit formulier vervangt het oude formulier dat nog dateert van het samenwerkingsprotocol van 1993 en laat de SIOD toe om meer volledige gegevens te verzamelen.

De in de loop van de zes laatste maanden van het jaar 2006 ingezamelde gegevens laten dank zij dit nieuw formulier toe om meer betrouwbare tendensen hieruit af te leiden. Dit werk zal op nuttige wijze worden voortgezet in 2007, jaar waarvoor de SIOD over gelijkmatige en volledige statistiekgegevens zal beschikken voor de twaalf maanden.

Niettegenstaande diverse moeilijkheden op statistisch vlak, is het toch mogelijk om voor het jaar 2006 een statistisch beeld samen te stellen. Om tot een betrouwbaar beeld, werden wij verplicht ons te beperken tot een aantal punten. Het volstaat hier te vermelden dat het beeld omtrent de inbreuken zich beperkt tot volgende reglementeringen: dimona en sociale documenten (gegroepeerd in dezelfde categorie), werkloosheid, deeltijdse arbeid en tewerkstelling van vreemdelingen.

1. Toename van de activiteit

De in 2006 door de cellen gevoerde controles betroffen 9.161 werkgevers en 25.027 personen. Deze cijfers tonen een toename van de globale activiteit van de cellen aan in vergelijking met het jaar 2005 (zie tabel 12). De beschikbare cijfers laten ook toe een schatting te maken van het aantal pro justitia dat eveneens in stijgende lijn is.

Tabel 12: Evolutie 2005 – 2006

	2005	2006	Evolutie %
Gecontroleerde werkgevers	7332	9161	+ 25%
Gecontroleerde werknemers	18710	25027	+ 34%
Pro Justitia (1)	2311	2690 (2)	+ 16%

(1) Materies: Dimona, sociale documenten, werkloosheid, tewerkstelling vreemdelingen.

(2): Schatting gebaseerd op de PJ opgesteld tijdens het eerste semester en de inbreuken en hun verbalisatiegraad tijdens het tweede semester. Het betreft een maximale schatting, het juiste aantal zal wat minder zijn.

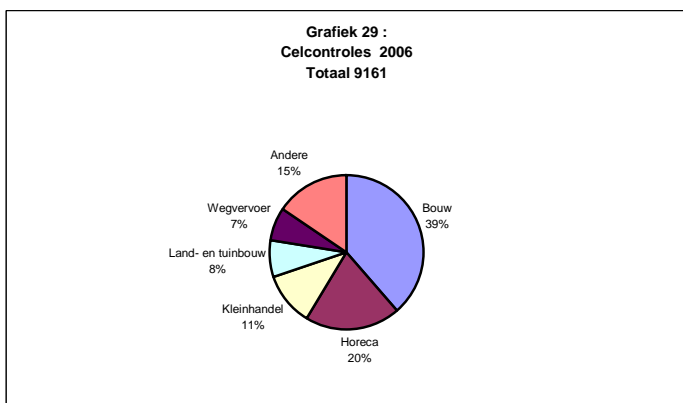
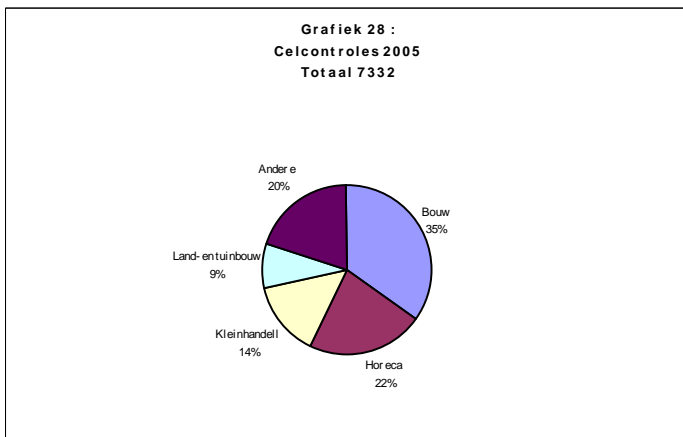
2. Stabiele sectorale verdeling

De beschikbare cijfers laten toe een algemene controletabel voor 2006 op te stellen. Globaal hadden 78% van de controles in 2006 plaats bij de werkgevers (of eventueel bij zelfstandigen zonder personeel) in de vier volgende sectoren : bouw, horeca, kleinhandel en landbouw (tabel 13 en grafiek 28). In 2005 vonden we deze sectoren in quasi dezelfde verhouding terug en vertegenwoordigde 80% van de controles (grafiek 29).

Tabel 13: sectorale verdeling van de celcontroles – jaar 2006

Sectoren	Gecontroleerde werkgevers	%	Gecontroleerde werknemers	%
Bouw	3541	39%	9131	36%
Horeca	1819	20%	5423	22%
Kleinhandel	1029	11%	1525	6%
Land- en tuinbouw	718	8%	4098	16%
Wegvervoer	642	7%	836	3%
Anderes*	1414	15%	4015	16%
Totaal	9161	100%	25027	100%

* De sectoren die minder dan 5% van de controles vertegenwoordigen, werden opgenomen in de categorie « andere ».

3. Problematiek specifiek aan grote sectoren

Inzake inbreuken moeten we de resultaten van de twee statistische inzamelingen van 2006 naast elkaar plaatsen. Voor het eerste semester hield de statistiek rekening met het aantal opgestelde pro justitia per materie (tabel 14). De statistiek voor het tweede semester duidt daarentegen het aantal inbreuken aan (tabel 15). Deze nieuwe manier van telling dringt zich op om een juister idee te geven van de inbreuken gezien één enkel pro justitia betrekking kan hebben op een of meerdere inbreuken.

Tabel 14: aantal Pro Justitia als gevolg van een celcontrole (geselecteerde materies) – periode : januari – juni 2006

Sector (in dalende volgorde)	Dimona - sociale documenten	werkloosheid	deeltijdsen	Tewerkstelling vreemdelingen	Totaal
Horeca	377	65	145	63	650
Bouw	127	127	11	46	311
Kleinhandel	103	29	48	21	201
Land- en tuinbouw	41	21	4	21	87
Andere*	97	40	42	22	201
Totaal	745	282	250	173	1450

* De sectoren die minder dan 5% van de controles vertegenwoordigen, werden opgenomen in de categorie « andere ».

Tabel 15: aantal inbreuken als gevolg van een celcontrole (geselecteerde materies) – periode : juli – december 2006

Sector NACE (in dalende volgorde)	Dimona - sociale documenten	werkloosheid	deeltijdsen	Tewerkstelling vreemdelingen	Totaal
Horeca	284	93	207	81	665
Bouw	172	148	17	98	435
Kleinhandel	49	18	38	24	129
Land- en tuinbouw	59	39	4	14	116
Andere*	279	100	114	38	531
Totaal	843	398	380	255	1876

* De sectoren die minder dan 5% van de controles vertegenwoordigen, werden opgenomen in de categorie « andere ».

Reeds in 2005 gekend, komen de kenmerken van de meest gecontroleerde sectoren duidelijk aan het licht.

In het licht van het aantal controles en gecontroleerde personen, stellen we vast dat in de horeca meer PJ worden opgesteld en meer inbreuken worden vastgesteld dan in andere grote sectoren. In alle sectoren worden het meest inbreuken vastgesteld voor de materies Dimona-sociale documenten en de horeca neemt een derde van deze inbreuken voor zijn rekening. Het kenmerk van de horeca bestaat erin dat aan deze inbreuken ook deze omtrent deeltijdse arbeid dienen toegevoegd te worden. Meer dan de helft van de inbreuken deeltijdsen komen voort uit controles in de horeca.

In het licht van de verdeling van de controles en de gecontroleerde personen draagt de bouwsector minder bij tot de inbreuken en pro justitia. Na de reglementeringen Dimona en sociale documenten, zijn het vooral de inbreuken inzake werkloosheid en tewerkstelling van vreemdelingen die kenmerkend zijn voor deze sector.

Bij de kleinhandel zijn het de inbreuken deeltijdse arbeid die op de tweede plaats komen , daarna deze omtrent tewerkstelling van vreemdelingen. Het aandeel van de sector in de inbreuken en de pro justitia is in het algemeen evenredig aan het aantal controles en het aantal gecontroleerde personen. Het aandeel van de sector in het aantal pro justitia omtrent deeltijdse arbeid is opvallend.

In termen van inbreuken en pro justitia situeert de land- en tuinbouw zich in het algemeen op een minder hoog niveau in verhouding tot zijn bijdrage in het aantal controles en gecontroleerde personen. We stellen daarentegen vast dat verhoudingsgewijs het aantal pro justitia inzake tewerkstelling van vreemdelingen in deze sector is toegenomen, zonder dit te kunnen verklaren.

4. Doelgerichte sectoren

Voor gans het jaar werden 15% van de controles verricht in de categorie « andere sectoren ». Deze categorie vertegenwoordigt 201 pro justitia op een totaal van 1.450 (14%) voor het eerste semester terwijl in het tweede semester 531 inbreuken werden vastgesteld op een totaal van 1876 (28%). Bij gebrek aan gedetailleerde cijfers voor het eerste semester, hebben wij de gegevens van het tweede semester onderzocht om deze vaststelling te kunnen verklaren.

Het fenomeen verklaart zich deels door de controles in de sectoren schoonmaak, voedingsnijverheid, garages en post en telecommunicatie (phone shops) waarin er veel inbreuken zijn. Deze sectoren vertegenwoordigen telkens minder dan 5% van de controles en werden dus ondergebracht in de categorie « andere sectoren ». In de loop van het tweede semester hebben 386 controles in deze vier sectoren 263 inbreuken binnen de geselecteerde materies aan het licht gebracht.

5. Conclusie

Het is duidelijk dat de cellen hun globale activiteit hebben opgedreven. Zij hebben de controles opgevoerd in de sectoren die reeds veelvuldig worden gecontroleerd. Deze constante wordt volledig verklaard door de vastgestelde inbreuken en de opgestelde pro justitia naar aanleiding van deze controles.

Alles wijst er op dat het strategisch plan een positieve invloed heeft gehad op de activiteit van de cellen in de loop van het tweede semester 2006. In de loop van deze periode hebben de doelgerichte controles in specifieke sectoren inderdaad betekenisvolle resultaten geboekt.

Deze mogelijkheid om op korte termijn resultaten te boeken, toont eveneens aan dat de cel een flexibel instrument is in de strijd tegen het zwartwerk.
